

အပြောင်းအလဲကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း

မြန်မာအစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်

ဆုမွန်သင်အောင်

မက်သရူးအာနိုး

မေ ၂၀၁၈

The Asia Foundation

အပြောင်းအလဲကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း

မြန်မာအစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်

ဆုမွန်သင်အောင်နှင့် မက်သရူးအာနိုး

မေ ၂၀၁၈

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ယခု စာတမ်းဖြစ်မြောက်ရန် ပြုလုပ်ခဲ့သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၌ ဖြေဆိုပေးခဲ့သူများနှင့် ထိုသို့မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သူ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဦးစွာပြောကြားလိုပါသည်။ မေးမြန်းမှုများအပေါ် ဖြေဆိုသူများထဲတွင် လက်ရှိအသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ အစိုးရနှစ်ဖွဲ့၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း အကြီးတန်းအရာရှိများ ပါဝင်သည်။ ယခင် တပ်မတော် အစိုးရအဖွဲ့မှ အငြိမ်းစားဝန်ကြီးများလည်း ပါဝင်သည်။ ထို့အတူ အငြိမ်းစား ဝိုင်းချုပ်များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၊ ပညာရှင်များ၊ သတင်းမီဒီယာသမားများနှင့် အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများမှ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများကိုလည်း မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ရံဖန်ရံခါ၌ ယခုစာတမ်းတွင် ဖော်ပြမည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် ဆွေးနွေးပြောဆို၊ ရှင်းပြရန် မလွယ်ကူသည့်တိုင် ထင်မြင်ယူဆချက်များ ဝေမျှရန် စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် ပေါ်ပေါက်နေသော အခြေအနေအထား အား ရှင်းပြခဲ့သည်ကို အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း ထပ်မံပြောကြားလိုပါသည်။ စာတမ်းတွင် အမှားအယွင်း တစ်စုံတစ်ခု ရှိခဲ့ပါက စာတမ်းပြုစုသူများ၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအပြင် စာတမ်းပါ အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍ စာဖတ်သူအချို့ သဘောမတူနိုင်သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ အကဲဖြတ်ချက်များ ပါရှိခဲ့သည်ဆိုက အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်တွင်မှ တာဝန်မရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး စာတမ်းပါ အကြောင်းအရာများအပေါ် မိတ်ဆွေအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်သုံးသပ်မှု ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည့် ဦးမင်းဇင်၊ ဦးအောင်သူဦး၊ Melissa Crouch၊ Renaud Egroteau ၊ ဦးတင်မောင်သန်း၊ စာတမ်းကို တည်းဖြတ်ပေးခဲ့သော John Reiger နှင့် ဦးနေထွန်းနိုင် တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်လိုပါသည်။ ယခုစာတမ်းအား တည်းဖြတ်ခြင်း၊ ဘာသာပြန်ခြင်း၊ ပုံစံချပေးခြင်းနှင့် ပုံနှိပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ ဝန်ထမ်းများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုကိုလည်း အထူးပင် ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းပြုပါသည်။

စာရေးသူများအကြောင်း

ဒေါက်တာ ဆုမွန်သင်အောင်သည် မြန်မာ့မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလေ့လာရေး အင်စတီကျု၏ သင်တန်းရေးရာနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည် နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်စီမံမှုလေ့လာမှုများ ဘာသာရပ်ဖြင့် ဟောင်ကောင်တက္ကသိုလ်မှ ပါရဂူဘွဲ့ ရရှိထားသည်။ *Routledge* ၊ *Journal of Contemporary Asia* နှင့် *World Scientific* စသော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာစောင်များ၌ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့အတူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်သော သုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါးများကို *Foreign Policy* နှင့် *East Asia Forum* တို့တွင်လည်း ရေးသားခဲ့ပြီး *The Myanmar Quarterly* မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလေ့လာရေးဂျာနယ်၏ ပင်တိုင် ဆောင်းပါးရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ မက်သရူးအာနီးသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ဒုတိယ ဌာနေကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်။ သူသည် London School of Economics မှ ပါရဂူဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၌ အုပ်ချုပ်စီမံမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ ဒေါက်တာ မက်သရူး၏ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သုတေသနများကို *Journal of Modern African Studies* ၊ *Asian Survey* နှင့် *Conflict, Security and Development* အစရှိသည့် ထင်ရှားသော ဂျာနယ်များ၌ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် *Militias and the Challenges of Post-Conflict Peace* နှင့် *South Sudan: From revolution to independence* ဆိုသည့် စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို ပူးတွဲရေးသားခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း (The Aisa Foundation) သည် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် အာရှဒေသရှိလူများ၏ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ဆယ်စုနှစ် ခြောက်နှစ်ကြာကာလအတွင်း ရရှိထားသည့် လုပ်ငန်းနှင့် ဒေသတွင်း အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍ ၂၁ ရာစုတွင် အာရှဒေသတွင်း တွေ့ကြုံနေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဥပဒေ၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင် လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် အာရှတိုက်အတွက် စာအုပ်များအစီအစဉ်နှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အပြန်အလှန်ဖလှယ်မှုများကိုပါ ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် အာရှဒေသ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တရားမျှတကာ ဖွံ့ဖြိုးသာယာရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကို တွင် ရုံးချုပ်တည်ရှိပြီး အာရှနိုင်ငံပေါင်း (၁၈) နိုင်ငံနှင့် ဝါရှင်တန် ဒီစီ တို့တွင် ရုံးများရှိပါသည်။ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း သည် အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်များနှင့် လုပ်ငန်းများ တွဲဖက်လုပ်ဆောင်ကာ၊ ရန်ပုံငွေများအား နှစ်နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံပါဝင် သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖောင်ဒေးရှင်းများ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ အလှူရှင်များမှ လက်ခံရရှိပါသည်။

စကားဦး

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီသည် အရပ်သားတစ်ပိုင်း အစိုးရတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကြာမြင့်ခဲ့သည့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ မရေရာသော အသွင်ကူးပြောင်းမှု စတင်ခဲ့ပြီး မျှော်လင့်ချက်များ ရှိနေခဲ့သည်။ ထိုနောက် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သည့် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က သောင်ပြုကမ်းပြု အနိုင်ရခဲ့ပြီး၊ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရက ငြိမ်းချမ်းစွာ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ထူးခြားသည့် အောင်မြင်မှုများက နိုင်ငံတွင်း ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်စီမံမှု ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ အားကောင်းသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကာလကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းရေးတို့အတွက် ရေရှည်တည်တံ့သည့် အဖြေရှာရန် လိုအပ်နေသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်တော့မည်ဟု ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းမှ မျှော်လင့်ချက်များ ဆက်လက်ရှင်သန်စေခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အသွင်ကူးပြောင်းရေး၏ လက်တွေ့အခြေအနေ၌ အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲတစ်ခုအတွက် အစောပိုင်းက မျှော်လင့်ချက်များ တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်လာခဲ့သည်။ မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် အရေးကြီးသော အခြေခံအုတ်မြစ်များ ပျောက်ကွယ်နေချိန်၌ ထိုသို့ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ၌ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ချမှတ်၊ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပြီး ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်များအတွက် အစိုးရကို အကူအညီပေးနိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ မရှိသလောက် နည်းပါးနေသည်။ မူဝါဒများကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပြီး အကောင်အထည်ဖော်သည့် ဂေဟနစ်မှာလည်း လွန်စွာမှပင် ဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးနေခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကို စစ်ပိုလ်ချုပ်အနည်းငယ်ကသာ ချုပ်ကိုင်စီမံခဲ့သဖြင့် ယင်းသို့ အခြေအနေမျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကို နားလည်ပေးနိုင်ပါသည်။ မူဝါဒပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် စွမ်းဆောင်ရည် နည်းပါးသော အုပ်ချုပ်မှုယန္တရားတစ်ခု၊ အကန့်အသတ်များနှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေသည့် သက်တမ်းနု လွှတ်တော်တစ်ရပ်၊ လမ်းသစ်ထွင်မှု မရှိဘဲ လေးစားလိုက်နာမှုကိုသာ ဦးစားပေးလိုသည့် အထက်အောက် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုတို့မှာ အတိတ်မှ ချန်ခဲ့သည့် အမွေများဖြစ်သည်။

အစိုးရ ရင်ဆိုင်ရသည့် အကြီးမားဆုံးသော စိန်ခေါ်မှုများအနက် တစ်ခုမှာ မူဝါဒချမှတ်မှု၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ရှုထောင့်များ ဖြစ်သည်။ ရေရှည်တည်တံ့ပြီး အပြုသဘောဆောင်သော ရလဒ်များ ရရှိစေရန်၊ မူဝါဒများ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ပြဿနာများကို မည်သို့ဖြေရှင်းမည်နည်းဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းသောအချက် ဖြစ်လာသည်။ ထိရောက်သော သုတေသနများပြုလုပ်ပြီး မူဝါဒဆန်းစစ်မှုလုပ်ရန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် ဝေဖန်အကြံပြုချက်များသည် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာများကို ပထမဆုံးလုပ်မည့်သူများအတွက် အခြေခံကျသော လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်သည့်အတွက် အလွန် အရေးကြီးပါသည်။ စစ်အာဏာရှင်လက်အောက်၌ နှစ်ပေါင်းများစွာရှိနေခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မူဝါဒချမှတ်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဗဟုသုတနှင့် အတွေ့အကြုံရှိသူများ သိသိသာသာ လျော့နည်းနေသည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် အစိုးရနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်လုံးက “မူဝါဒ” ၏ သဘောတရား အယူအဆကိုပင် ကောင်းစွာနားလည် သဘောပေါက်ရန် အရေးကြီးလှသည်။

ယခုစာတမ်း၌ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့အတွင်း တမူထူးခြားသည့် မူဝါဒချမှတ်မှုများကို အသေးစိတ် မိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့် မြန်မာ့အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ အရေးပါသော စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မူဝါဒ ချမှတ်သူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မည်သို့အားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်မည်နည်း၊ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိဘဲ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်စီမံမှု၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတို့အတွက် အရေးပါသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ မည်သို့ ခက်ခဲစေနိုင်မည်၊ အစရှိသဖြင့် အများပြည်သူအကြား ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စာတမ်းကို မြန်မာ့မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလေ့လာရေး အင်စတီကျု၏ သင်တန်းရေးရာနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ်သည့် ဒေါက်တာ ဆုမွန်သဇင်အောင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ဒုတိယ ဌာနေကိုယ်စားလှယ် မက်သရူးအန်း တို့က ရေးသားခဲ့ပါသည်။ စာတမ်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဩစတြေးလျအစိုးရ နိုင်ငံခြားရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဌာန (DFAT) က စေတနာ ထက်သန်စွာဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ ကူညီခဲ့သည်။ သို့သော် စာတမ်းပါ အတွေးအမြင်၊ အယူအဆများသည် စာတမ်းပြုစု

သူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး ဩစတြေးလျအစိုးရ DFAT ကို သော်လည်းကောင်း၊ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်လည်းကောင်း မည်သို့မျှ သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

Dr. Kim N. B. Ninh

ဌာနကိုယ်စားလှယ်

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

မာတိကာ

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ	i
အနှစ်ချုပ်	ii
အခန်း (၁) စာပေများ လေ့လာသုံးသပ်ချက်နှင့် သုတေသနဒီဇိုင်း	၁
၁.၁။ မူဝါဒနှင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း	၂
၁.၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို မည်သို့ နားလည်နိုင်မည်နည်း	၃
၁.၃။ သုတေသနပုံစံနှင့် နည်းနာနိဿယများ	၄
အခန်း (၂) အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများ	၆
၂.၁။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး မြန်မာနိုင်ငံ (၁၉၄၈-၁၉၅၈၊ ၁၉၆၀-၁၉၆၂)	၆
၂.၂။ မဆလ အစိုးရ (၁၉၆၂ - ၁၉၈၈)	၈
၂.၃။ တပ်မတော်အစိုးရ (၁၉၉၀-၂၀၁၁)	၁၁
၂.၄။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၁၄
အခန်း (၃) USDP အစိုးရ၏မူဝါဒချမှတ်ခြင်း	၁၇
၃.၁။ အစိုးရ မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ အကန့်အသတ်များ	၁၇
၃.၂။ USDP အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အခင်းအကျင်း	၂၀
၃.၃။ USDP အစိုးရ၏ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်များ	၂၄
၃.၄။ USDP အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်အတွက် လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ	၂၇
၃.၅။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၃၀
အခန်း (၄) NLD အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း	၃၂
၄.၁။ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်ကို ပြန်လည်တွေးတော စဉ်းစားကြည့်ခြင်း	၃၂
၄.၂။ NLD အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အခင်းအကျင်း	၃၄
၄.၃။ အခြားမူဝါဒဆိုင်ရာ ဇာတ်ကောင်များနှင့် ကနဦး ဦးစားပေးမှုဝါဒများ	၃၉
၄.၄။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၄၁
အခန်း (၅) မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမို အားကောင်းသော ပြောဆိုဆွေးနွေးချက်ကို ပုံဖော်ခြင်း	၄၄
၅.၁။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မူဝါဒစက်ဝန်းပုံစံကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း	၄၄
၅.၂။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် မူဝါဒညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် မူဘောင် ချမှတ်ခြင်း	၅၅
နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်များ	၆၁
ကျမ်းကိုးစာရင်း	၆၅
နောက်ဆက်တွဲများ	၆၉
နောက်ဆက်တွဲ ၁ - NLD အစိုးရအဖွဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် USDP အစိုးရအကြား ကွာခြားချက်များ	၆၉
နောက်ဆက်တွဲ ၂ - USDP အစိုးရအဖွဲ့	၇၀
နောက်ဆက်တွဲ ၃ - NLD အစိုးရအဖွဲ့	၇၁
စာစုစာရင်း	၇၂

အတိုကောက် ဝေါဟာရများ

ဖဆပလ (AFPFL)	ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (Anti-Fascist People Freedom League)
အာဆီယံ (ASEAN)	အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအဖွဲ့ (Association of Southeast Asian Nations)
BSO	အထူးစစ်ဆင်ရေးအဖွဲ့ (Bureau of Special Operations)
မဆလ (BSPP)	မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (Burma Socialist Programme Party)
CSAC	ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ (Central Security and Administrative Committee)
EAOs	တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ (Ethnic Armed Organizations)
FESR	စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင် (Framework for Economic and Social Reforms)
ထွေ/အုပ်(GAD)	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန (General Administrative Department)
MDRI	မြန်မာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် သုတေသနအဖွဲ့ (Myanmar Development Resource Institute)
MI	တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေး (Military Intelligence)
စီမံ/ဘဏ္ဍာ(MoPF)	စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန (Ministry of Planning and Finance)
MDI	မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (Myanmar Development Institute)
MISIS	မြန်မာ့မဟာဗျူဟာနှင့် နိုင်ငံတကာလေ့လာရေးအဖွဲ့ (Myanmar Institute of Strategic and International Studies)
MPC	မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဗဟိုဌာန (Myanmar Peace Centre)
NLD	အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (National League for Democracy)
NRPC	အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန (National Reconciliation and Peace Centre)
NCA	တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (National Ceasefire Agreement)
NIB	အမျိုးသားထောက်လှမ်းရေး (National Intelligence Bureau)
ကာလုံ (NDSC)	အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီ (National Defense and Security Council)
NSC	အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ (National Security Council)
RC	တော်လှန်ရေးကောင်စီ (Revolutionary Council)
SACs	လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ (Security and Administrative Committees)
SC	နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် (State Councillor)
SCO	နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံး (State Councillor's Office)
နဝတ (SLORC)	နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (State Law and Order Restoration Council)
နအဖ (SPDC)	နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (State Peace and Development Council)
TC	ကုန်သွယ်ရေးကောင်စီ (Trade Council)
UPDJC	ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ ပူးတွဲကော်မတီ (Union Peace Dialogue Joint Committee)
USDA	ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း (Union Solidarity and Development Association)
USDP	ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (Union Solidarity and Development Party)

အနုစာချုပ်

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းသော ကာလအတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ အာဏာရှင်စနစ်၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ၊ ဝိရောဓိများ ပြည့်နှက်နေသော အရပ်ဘက်-စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး၊ ပြည်သူများ၏ ဆင်းရဲတွင်းနက်မှု ပြဿနာများ အစရှိသည်တို့ကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ ဖြတ်သန်းပြီးမှ စတင်ခဲ့ရသဖြင့် ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းရေး၊ ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်နေသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို အောင်မြင်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ပို၍ ထိရောက်သော မူဝါဒများ ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည်။ ယခုစာတမ်းက မြန်မာအစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို မိတ်ဆက်ပေးထားသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား အခြေအနေများထက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို အာရုံစိုက် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပင်မ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပီပြင်သော ဒီမိုကရေစီ၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေး တို့ ပေါ်ပေါက်ရန်နှင့် ပြည့်စုံသော အသွင်ကူးပြောင်းမှု ဖြစ်ထွန်းစေရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆထားသော၊ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား မည်သို့ အားဖြည့်ပေးနိုင်မည် ဆိုသည့် အချက်အပေါ် အားကောင်းသည့် ဆွေးနွေးပြောဆိုချက်တစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မူဝါဒဆိုသည်မှာ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများက အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စများအား ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ လုပ်ဆောင်မှု တစ်ခုခုအတွက် ရွေးချယ်မှုဟု ယေဘုယျအားဖြင့် နားလည်ထားကြသည်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း (Executive policy-making) သည် နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲနှင့် ထိပ်ပိုင်းအစိုးရ ခေါင်းဆောင်များ၊ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ကတိကဝတ်များနှင့် အရေးယူလုပ်ဆောင်ချက်များကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် (Core Executive) ဆိုသည်မှာ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအဆင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းအား နားလည်ရန်အတွက် အသုံးဝင်သည့် သဘောတရားတစ်ခုဖြစ်သည်။ " အစိုးရ ယန္တရား၏ အစိတ်အပိုင်းများအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးတွင် (အကယ်၍ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်လာပါက) နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်၊ ဖြေရှင်းပိုင်ခွင့် ရှိသူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော သို့မဟုတ် ဗဟိုအစိုးရ မူဝါဒများကို အဓိကအားဖြင့် စုစည်း ပေါင်းစပ်ပေးရသည့် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အာဏာယန္တရား တည်ဆောက်ပုံများ" ကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ၌ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာအစိုးရသည် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးထံမှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးစနစ်ပုံစံကို ဆက်ခံခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပပြီး ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး၊ ပါလီမန်ကို ဗဟိုပြုသည့် အစိုးရတစ်ရပ်က အုပ်ချုပ်သည့် ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို လက်ခံသည့် တပ်မတော်အစိုးရတစ်ရပ် အာဏာရလာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ထိန်းချုပ်သော အစိုးရအဖွဲ့နှင့် မဆလပါတီတို့က ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် စစ်အာဏာသိမ်းမှု နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမောင် ဦးဆောင်သော တပ်မတော်အစိုးရ၊ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ ဦးဆောင်သော တပ်မတော်အစိုးရတို့က အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဖြတ်သန်းခဲ့သော သမိုင်းကို ကြည့်ပါက မတူကွဲပြားသော အခြေအနေများ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများ နည်းနေသေးသည့် အခြေအနေ၊ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှု ရှိနေခဲ့သော မူဝါဒချမှတ်ပုံလုပ်ငန်းစဉ်ကို ထင်ဟပ်ပြသနေပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်သော သမိုင်းအတွေ့အကြုံမရှိသည့် အခြေအနေအတွင်းမှာ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး အုပ်ချုပ်ခဲ့သော မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ၊ မဆလပါတီ၊ နဝတ/နအဖအစိုးရ လက်ထက်များအထိ အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရအဖွဲ့ကို "ခေါင်းကိုင်တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက မူဝါဒချမှတ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခြင်း" ပုံစံဖြင့် ပုံဖော်ခဲ့သည်။

အာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင် မတူကွဲပြားမှုကို ထင်ဟပ်စေသော မူဝါဒချမှတ်သည့် အလေ့အထများ၊ မူဝါဒချမှတ်သည့် ပုံစံများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မရှိခဲ့ခြင်း အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ အသွင်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်တွင် မူဝါဒချမှတ်ရာ၌ မည်သို့ဖြစ်သင့်သည်ကို ယခု အချိန်တွင် သတ်မှတ် ပြဌာန်းရပါမည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၌ အာဏာရှင်ဆန်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ ပါရှိသော်လည်း မူဝါဒချမှတ်ခြင်းအတွက် အခြေခံ ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းများ အပါအဝင်၊ တပ်မတော်အစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ်စီမံမှု အလေ့အကျင့်

များမှ သွေဖယ်လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုထားသော အချက်များလည်း ရှိနေသည်။ မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် အဓိပ္ပါယ် ပြန်လည်ဖွင့်ဆိုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၌ စတင်ရမည့် အချက်မှာ မည်သူများက အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို မောင်းနှင်သင့်သည်၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မည်သို့ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံသင့်သည့်ကို တာဝန်ခွဲဝေ သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သမ္မတ ဦးဆောင်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ် အတွက် ပြဌာန်းချက်များ ပါဝင်သည်။ နိုင်ငံ၏ အာဏာအရှိဆုံး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော်တို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် များကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ယင်းတွင်ပါရှိသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် အသီးသီး၏ ကန့်သတ်ဘောင်အတွင်း မည်သို့ ဆောင်ရွက်သည်ဆိုသော အချက်မှာ၊ နိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုကို ပုံဖော်ပေးသည့် အရေးပါဆုံး ဆက်ဆံမှုပုံစံဖြစ်သည်။ သိသာထင်ရှားသော အခြားအချက်တစ်ခုမှာ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၌ အမြင့်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာကို တပ်မတော်အား အပ်နှင်းထားသည်။

ပြည်ခိုင်ဖြိုး(USDP) အစိုးရ၏ သက်တမ်း ငါးနှစ်အတွင်း အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုတို့တွင် သိသာထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့သည်။ စစ်အာဏာရှင် အစိုးရမှ ဒီမိုကရေစီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဘောင်အတွင်း အစိုးရတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရာ၌ ကြီးမားသော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ လိုအပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အစိုးရအဖွဲ့ကို သမ္မတက ဦးဆောင်ပြီး၊ မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ထံ တရားဝင် အာဏာအပ်နှင်းခဲ့သည်။ သေးငယ်သော်လည်း အာဏာကြီးထွားသည့် နိုင်ငံတော်အဆင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ထားရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ (NLD) ကို ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်စေခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အများစုကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိက သတင်းစာများ ထုတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့ပြီး၊ သတင်းမီဒီယာများအပေါ် ချုပ်ကိုင်ထားသည့် ဆင်ဆာစနစ်ကိုလည်း ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဦးရေကို တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်ခဲ့ပြီး၊ ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း ရာထူးအမြင့်ဆုံးဖြစ်သည့် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ခန့်ထားခဲ့သည်။ USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်အများစုကို လမ်းကြောင်း လေးသွယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ (၁) အစိုးရအဖွဲ့၊ (၂) အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (၃) သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးများနှင့် MPC ၊ (၄) သမ္မတရုံးနှင့် အကြံပေးအဖွဲ့တို့မှ တဆင့် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ မရှင်းလင်းသည့် အချက်များမှာ ရှိနေပြီး အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို သီးခြားအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုထားခြင်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် အချို့သူများအတွက် သြဇာအာဏာ ပိုရစေရန် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေသည်နှင့် တပြိုင်နက် အချို့သူများအား အကန့်အသတ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေများက USDP အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း တင်းမာမှုများကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD ပါတီက သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရခဲ့ပြီး၊ ရွေးကောက်ခံ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နေရာ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ် ၃၀ တွင် အစိုးရဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လွှတ်တော်တွင်း နေရာအားလုံးအနက် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို တပ်မတော်က ရရှိထားသော်လည်း၊ သမ္မတနေရာ ရွေးချယ်ရန်နှင့် အစိုးရဖွဲ့နိုင်သော လုံလောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက်ကို NLD ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားသား မိသားစုဝင်ရှိသူများ သမ္မတဖြစ်ခွင့် မရှိရန် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၉(စ) ဖြင့် ကန့်သတ်ထားသည်။ NLD ပါတီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သားနှစ်ဦးမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံသားများ ဖြစ်သောကြောင့် သူ့အနေဖြင့် သမ္မတရာထူး ရနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ အတားအဆီး ကို တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အတွက် "နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်" ရာထူးကို NLD အစိုးရက ဖန်တီးခဲ့ သည်။ လွှတ်တော်တွင် NLD ပါတီ နေရာအများစု ရရှိခဲ့ခြင်းနှင့် ပြည်သူများ၏ လေးစားယုံကြည်မှုကို ရရှိထားသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အခြေအနေများကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သည် နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်အစစ်ဖြစ်ပြီး၊ အရေးပါသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ၏ ရုံးက ချမှတ်သည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ပင် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ရာထူးအသစ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော တင်းမာမှုများ၊ ရှုပ်ထွေးမှုများက အစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်မှုတွင် အရေးပါသည့် အချက်များ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ တပ်မတော် အနေ ဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အလေးထားပြီး သမ္မတရာထူးက အရေးပါသည်ဟု သတ်မှတ်ထားရာ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အခြေအနေများက NLD အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား ဆက်ဆံရေးတို့နှင့်ပင် ပတ်သက်နေသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေကို ပဋိပက္ခ ဖြစ်စေသည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှုများအပေါ်၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် တင်းမာမှုများက မည်သို့ ပြောင်းလဲစေသည်

ဆိုခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးတွင် နိုင်ငံရေးဖြေရှင်းမှုများ မည်သို့ ဖြစ်လာမည် ဆိုခြင်းမှာ NLD အစိုးရ၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုဆိုင်ရာ ရလဒ်များ က အဆုံးအဖြတ် ပေးပါလိမ့်မည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် အရပ်ဘက် - စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်သော စိန်ခေါ်မှုများသည် မေးခွန်းများက မူဝါဒချမှတ်မှု ကိစ္စရပ်များ အပေါ် အရိပ်မှီးလျက် ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အရှည်တည်တံ့သော နိုင်ငံရေးသဘောတူညီချက် ရရှိရန် လိုအပ်ချက်များ ရှိနေသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်မှ တဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကို ဦးတည်ပြီး "ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု" တည်ဆောက်လိုသည့် အုပ်ချုပ်မှုပုံစံနှင့် အရပ်ဘက် - စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး အယူအဆအောက်၌ ရှိနေသည့် အုပ်ချုပ်မှုပုံစံများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရန်၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လိုအပ်နေသည်။ သို့သော် ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မြောက်ရန်အတွက် မူဝါဒချမှတ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေအောင် လုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ရှိနေပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းပုံစံနှင့် မူဝါဒ ညှိနှိုင်းမှု အတိုင်းအတာအရဖော်ပြမည့် သဘောတရားမူဘောင်အမျိုးမျိုးသည် မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မူဝါဒမှတ်သူများအား သဘောတရားပိုင်း နားလည်သဘောပေါက်မှုကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်သည်။ ထို့အပြင် မူဝါဒချမှတ်မှုများ၌ အစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များက အားဖြည့်ပံ့ပိုးရာ၌ အသုံးဝင်နိုင်ပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းပုံစံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုမှ အားသားချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အလားအလာရှိသော ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုနှင့် မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးအဖြေရာများအတွက် မည်သည့် ခေါင်းစဉ်များ ရွေးချယ်မည်၊ အပြန်အလှန်အားဖြင့် (ပြဿနာ) ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ရန် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို အစိုးရက မည်သို့ ချိန်ဆမည်၊ အလွတ်သဘောနှင့် တရားဝင် လုပ်ငန်းစဉ်များမှတဆင့် တွန်းအားပေးခြင်းဖြင့် မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်၊ ရလဒ်အနေဖြင့် နောက်ဆုံး မည်သို့ရရှိမည် အစရှိသည်တို့ကို ပို၍ နားလည် သဘောပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ မူဝါဒ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ကျယ်ပြန့်စွာ ရှိနေကြသည်။ ထိုအချက်ကို အစိုးရတစ်ရပ်၏ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အဆင့်လိုက် ရှင်းပြထားသည်။ ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်မှု အဆင့် ကိုးဆင့်အနက် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှာ ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးက ရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် "ရိုးရှင်း" သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ဖြစ်ပြီး၊ အမြင့်ဆုံးအဆင့်မှာ နိုင်ငံတော်အဆင့် မဟာဗျူဟာများကို တိုက်ရိုက် လမ်းညွှန်ရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆင့်များအတွက် စံတန်ဖိုး ပုံစံမျိုးဖြစ်သော်လည်း အစိုးရတစ်ရပ်၏ မူဝါဒညှိနှိုင်းမှု ပုံစံမျိုးကို နားလည်သိရှိစေနိုင်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို အကြောင်းချက်နှစ်ခုအတွင်း လုပ်ဆောင်နေရသည်ကို နားလည် သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။ ပထမအချက်မှာ အရပ်ဘက်-စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကို ပြဌာန်းပေးထားသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေဘောင်အတွင်း လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေမှ အဓိကကျ သော ပုဒ်မများကို ပြင်ဆင်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ရှိရင်းစွဲ ယန္တရားစနစ်များအတွင်း ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသည့်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အပြောင်းအလဲအချို့ကို စောင့်ဆိုင်းနေချိန်၌ ပိုမို အားကောင်းသည့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုကို အလေးထားပြီး၊ ရှိရင်းစွဲ တည်ဆောက်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိုးတက် ကောင်းမွန်စေခြင်းမှတဆင့် လုပ်နိုင်သည့်ကိစ္စ များစွာရှိနေသေးသည်။ အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် ဦးစားပေး လုပ်သင့်သည်များမှာ -

- (၁) မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အားဖြည့်ရန် ဗဟိုအစိုးရက ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအဖြစ် ချမှတ်ခြင်း။ ထိုအချက်အား မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရန် အကဲဖြတ်နိုင်သည့် ကျယ်ပြန့်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးကူညီရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း။
- (၂) အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ကော်မတီများကဲ့သို့ လက်ရှိအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုထိရောက် မှု ရှိစေရန် ဦးစားပေးခြင်း။
- (၃) အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ များထံမှ အကြံဉာဏ်နှင့် ထောက်ခံမှုများ ရရှိစေရန် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပန်းတိုင်များကို ရှင်းပြခြင်း။
- (၄) မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းတစ်ခုလုံး ပိုမိုအားကောင်းသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိစေရန် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှ အမြဲတမ်း

အတွင်းဝန်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် သုတေသနအဖွဲ့များ ထားရှိခြင်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် အားဖြည့်ခြင်း၊ အထက်-အောက် လမ်းညွှန်ချက်များ စောင့်ဆိုင်းနေမည့်အစား ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အပြုသဘော တွန်းအားပေးခြင်းနှင့် အစိုးရ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ရင်းနှီးနှေးထွေးစွာ ရောနှောဆက်ဆံခြင်း။

- (၅) အထောက်အထားကို အခြေခံသော မူဝါဒချမှတ်မှုများကို ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရန် ကောင်းမွန်နည်းလည်သည့် အချက်အလက်နှင့် အထောက်အထားများကို အသုံးပြုခြင်း။ (ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားအတွင်း အစီရင်ခံခြင်းထက် ယင်းတို့ကို ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုခြင်းကိုအားပေးတိုက်တွန်းခြင်းဖြင့်အစိုးရမဟုတ်သောသတင်းမီဒီယာနှင့်အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် ဆက်စပ်ပတ်သက်သူ အမျိုးမျိုးထံမှ သတင်းအချက်အလက်၊ အရင်းအမြစ်များ ချဲ့ထွင်ရယူခြင်းဖြစ်သည်)
- (၆) မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချဲ့ထွင်နိုင်ရန် မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များနှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံဉာဏ်ပေးရန် တိုက်တွန်းခြင်း။ (မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် စဉ်းစားခြင်းတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံမှ ပုံမှန်မူဝါဒဆိုင်ရာ တုန့်ပြန်ချက်များ ရရှိလျှင် အားတက်စရာ ဖြစ်ပါသည်)
- (၇) မူဝါဒချမှတ်မှုကို စတင်ရန်နှင့် တွန်းအားပေးရန် အစိုးရ၏ ဝါရင့်နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကြံပေးသူများကဲ့သို့ "ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ထွန်းစေသူများ" အား ပိုမိုထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်း။
- (၈) စီးပွားရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရများနှင့် အဓိကကျသော လူမှုဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့ ဦးစားပေး ကဏ္ဍများတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်လာစေရန်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် "ညှိနှိုင်းရေး ဝန်ကြီးများ" သီးသန့်တာဝန်ပေးခြင်းဖြင့် အသုံးဝင်၊ မဝင်ကို စဉ်းစားခြင်း။

စာပေများ လေ့လာသုံးသပ်ချက် နှင့် သုတေသနဒီဇိုင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းသော ကာလအတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ အာဏာရှင်စနစ်၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ၊ ဝိရောဓိများ ပြည့်နှက်နေသည့် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေး၊ ပြည်သူများ၏ ဆင်းရဲတွင်းနက်မှု ပြဿနာများ၊ အစရှိသည်တို့ကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းခဲ့ရပြီးနောက် စတင်ခဲ့ရသဖြင့် ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းရေး၊ ရေရှည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မည့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်နေသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို အောင်မြင်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ပို၍ထိရောက်သော မူဝါဒများ ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည်။ ယခုစာတမ်းသည် မြန်မာအစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို မိတ်ဆက်ထားသည်။ ယခုစာတမ်းက မြန်မာအစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို မိတ်ဆက်ပေးထားသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား အခြေအနေများထက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို အာရုံစိုက် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပင်မ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဝိပြင်သော ဒီမိုကရေစီ၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ ပေါ်ပေါက်ရန်နှင့် ပြည့်စုံသော အသွင်ကူးပြောင်းမှု ဖြစ်ထွန်းစေရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆထားသော၊ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား မည်သို့ အားဖြည့်ပေးနိုင်မည် ဆိုသည့် အချက်အပေါ် အားကောင်းသည့် ဆွေးနွေးပြောဆိုချက် တစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင် အစိုးရဖွဲ့ပြီးနောက် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သော USDP အစိုးရသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ် လျော့ချခြင်း၊ စီးပွားရေး လွတ်လပ်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းအစရှိသော လုပ်ဆောင်မှုများ အပါအဝင် သိသာထင်ရှားသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အစပျိုးခဲ့သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလအတွင်း သမိုင်းဝင် ရွေးကောက်ပွဲ

တစ်ရပ်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်အဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သော NLD ပါတီက သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော် နေရာများအတွက် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရရှိခဲ့ပြီး၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဆက်လုပ်ရန် တွန်းအားပေးနိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရှိလာခဲ့သည်။ ထိရောက်သော တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဖြစ်ရေး၊ ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုကောင်းရေး၊ အရေးကြီးသော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အပါအဝင် အုပ်ချုပ်ရေး မျက်နှာစာ အားလုံးတွင် တိုးတက်မှုများ ဖြစ်လာမည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်များ ကြီးမားခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ယနေ့အချိန်အထိ အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကူညီပံ့ပိုးနိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ နည်းပါးနေပြီး၊ နိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း လုပ်ဆောင်မှု အခြေအနေမှာ အားနည်း၍ တိုးတက်မှု နှေးကွေးနေဆဲ ဖြစ်သည်။ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာသည် USDP အစိုးရအတွက် ကြီးမားသည့် နှောင့်နှေးမှုဖြစ်စေခဲ့သည့် နည်းတူ NLD အစိုးရကိုလည်း စိန်ခေါ်နေသည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို စစ်ဗိုလ်ချုပ်အနည်းငယ်က ဆယ်စုနှစ်များစွာ ချုပ်ကိုင်စီမံခဲ့သဖြင့် ယခုပြဿနာ ကြုံတွေ့ရသည်ကို နားလည်နိုင်ပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်ခြင်းမရှိသော အဖွဲ့များထဲတွင် ရှုပ်ထွေးသည့် မူဝါဒ ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းမရှိဘဲ အားနည်းနေသည့် ယန္တရားစနစ်တစ်ခု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုထက် အထက်အောက် အမိန့်နာခံမှုကိုသာ အလေးထားသည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုမရှိသေးသည့် သက်တမ်းနု လွှတ်တော်တစ်ရပ်တို့ လည်း ရှိနေသည်။

NLD အစိုးရအတွက် အကြီးမားဆုံးစိန်ခေါ်မှုများအနက် တစ်ခုမှာ အရှည်တည်တံ့ပြီး ရလဒ်ကောင်းထွက်စေသည့် မူဝါဒများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် မူဝါဒချမှတ်မှု၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိရောက်သော မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်းတွင် အများစုမှာ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို ပထမဆုံး ကိုင်တွယ်ရမည့်သူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အခြေခံ လမ်းညွှန်မှုပေးရာတွင် အရေးပါလှသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်၏ ဗဟိုချက်မှာ လက်တွေ့ သုတေသနပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ ထိရောက်သော မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် အထောက်အထားများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့၌ အားနည်းနေသော စွမ်းဆောင်ရည်ကို ကျော်လွှားရန် ဖြစ်သည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဖြင့် အုပ်စိုးခဲ့သော အာဏာရှင်အစိုးရများလက်ထက်တွင် သတင်းအချက်အလက်များကို လိုရာစွဲ သုံးခဲ့သဖြင့်၊ မှန်ကန်သည့် သုတေသနအပေါ် အခြေခံသော မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ တိုးတက်လာရေးမှာ အရေးပါလှသည်။

ယခုစာတမ်းသည် မြန်မာအစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံကို မိတ်ဆက်ပေးထားသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ်ရေးထက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍမှ မူဝါဒချမှတ်ပုံကိုသာ အထူးပြုထားသည်။ ပင်မရည်မှန်းချက်မှာ ပြည့်ဝသည့် ဒီမိုကရေစီ၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ အသွင်ကူးပြောင်းမှုပြီးပြည့်စုံစွာ ဖြစ်ပေါ်ရေးတို့အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆထားသော၊ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား မည်သို့ အားဖြည့်ပေးနိုင်မည်ဆိုသည့် အချက်အပေါ် အားကောင်းသည့် ဆွေးနွေးပြောဆိုချက်တစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ စာတမ်းတွင် ဆက်နွယ်မှုရှိသည့် ရည်ရွယ်ချက် လေးခု ပါရှိသည်။ ထိုအချက်များမှာ -

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေတွင် “မူဝါဒချမှတ်ခြင်း” အား သဘောတရားတစ်ရပ်အနေဖြင့် နားလည်သဘောပေါက်အောင် ပုံဖော်ရန်၊
- လွတ်လပ်ရေးရချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒ ချမှတ်မှုကို ဖွင့်ဆိုသည့် အဓိကဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား အသေးစိတ်တင်ပြရန်၊
- မျက်မှောက်ခေတ် မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ “ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု ပုံစံ” တစ်ရပ်လုံးကို တင်ပြရန်နှင့်
- မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အားကောင်းစေရန်၊ အစိုးရနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အသုံးဝင်သည့် သဘောတရားရေးရာ မူဘောင်များ ဖော်ထုတ်ရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

စာတမ်း အခန်း ၁ တွင် မူဝါဒ၊ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာပေများမှ အရေးကြီးသည့် အသုံးအနှုန်းများနှင့် သဘောတရားများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေတွင် ဤသဘောတရား အယူအဆများကို အကောင်းဆုံး မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်ကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်း နှင့် အစီရင်ခံစာ၏ သုတေသန နည်းနာများအပေါ် ရှင်းလင်းချက်များအား တင်ပြထားသည်။ အခန်း ၂ တွင် လွတ်လပ်ရေးရသည့် ကာလမှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိ အုပ်ချုပ်ရေးကာလ သုံးခု၌ မူဝါဒချမှတ်မှုများကို မည်သို့ စီစဉ်ရေးဆွဲ၊ လုပ်ဆောင်သည်ကို ရှင်းပြထားသည်။ အခန်း ၃ တွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ USDP အစိုးရက မူဝါဒချမှတ်မှုများအပေါ် မည်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သည်ကို အသေးစိတ် လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သည်။ အခန်း ၄ တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ NLD အစိုးရက မူဝါဒချမှတ်နေမှုအပေါ် မည်သို့ လုပ်ဆောင်နေသည်ဆိုခြင်းအား ကနဦးသိန်းလည်မှုဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ အခန်း ၆ တွင် နိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု အားကောင်းစေရန် အဆိုပြုလိုသည့် အချက်များ၊ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။

၁.၁။ မူဝါဒနှင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

ယခုစာတမ်းသည် မြန်မာအစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာတို့နှင့် ပတ်သက်သော ပညာရပ်ပိုင်းနှင့် သီအိုရီပိုင်းဆိုင်ရာ စာတမ်းတစ်ခုဖြစ်ရန် မရည်ရွယ်ဘဲ အစိုးရ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့များအတွက် အမှန်တကယ်လုပ်ဆောင်နေသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် လက်တွေ့ကျသော မိတ်ဆက်စာတမ်း တစ်ခုဖြစ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သုတေသနတွင် အသုံးပြုသည့် အခြေခံ အသုံးအနှုန်းများနှင့် သဘောတရားအချို့ကို မိတ်ဆက်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။

မူဝါဒ ဆိုသည်မှာ အစိုးရက အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြဿနာများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လုပ်ဆောင်ရန် သို့မဟုတ် မလုပ်ဆောင်ရန် ရွေးချယ်မှုဟု ယေဘုယျ နားလည်ထားကြသည်။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ ပြဿနာများဆိုသည်မှာ အများပြည်သူအနေဖြင့် လက်မခံနိုင်စရာအဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှုမြင်မှုအတွက် ကြားဝင်လုပ်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်သည့် အခြေအနေများပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒကို အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုသည့်အနက် အစိုးရများ၏ အချို့ အရေးယူ လုပ်ဆောင်ချက်များကို “လုပ်ကိုင်ရန်” သို့မဟုတ် မည်သည့်အရေးယူ လုပ်ဆောင်ချက်များကိုမှ “မလုပ်ရန်” ဆုံးဖြတ်ချက်များမှ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ပညာရှင်များ

က ယေဘုယျအားဖြင့် သဘောတူထား ကြသည်။^၁ ထို့ကြောင့် ယခုစာတမ်းတွင် “မူဝါဒ” တစ်နည်းအားဖြင့် “ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒ” ကို အစိုးရအနေဖြင့် တစ်ခုခုပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် မည်သို့မျှ မလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် ရွေးချယ်မှုဟု သတ်မှတ် လက်ခံသည်။

မူဝါဒချမှတ်ခြင်း သည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ ပြုလုပ်သည့် အခြေခံဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ကတိကဝတ်များနှင့် အရေးယူ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပေါင်းစပ်ထားမှုဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းများက အများပြည်သူကို အကျိုး သက်ရောက်စေသည့် အရင်းအမြစ်များ စီးဆင်းမှုကို စီမံညွှန်ကြားသည်။^၂ ပို၍ချဲ့ပြောမည်ဆိုပါက မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးတွင် မူဝါဒများ ပုံဖော်ချမှတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် အဖြစ် နားလည်နိုင်ပါသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် တင်ပြထားသည့် မူဝါဒချမှတ်မှု၏ အခြေခံ လေ့လာသုံးသပ်ချက်သည် နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ဒေသအဆင့် သို့မဟုတ် ဒေသန္တရအဆင့်တို့တွင် အစိုးရ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို အဓိက ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ” ဟု ရံဖန်ရံခါ ပေါင်း၍ ခေါ်လေ့ရှိသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ လုပ်ဆောင်ပုံများနှင့် ကွာခြားသည် ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း (Executive policy-making) သည် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲနှင့် ထိပ်ပိုင်းရှိ အစိုးရခေါင်းဆောင်များ၊ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ကတိကဝတ်များနှင့် အရေးယူ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် (Core Executive) ဆိုသည်မှာ အစိုးရ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအဆင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို နားလည်ရန် အသုံးဝင်သည့် သဘောတရားတစ်ခု “ အစိုးရယန္တရား၏ အစိတ်အပိုင်းများအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးတွင် (အကယ်၍ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်လာပါက) နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်၊ ဖြေရှင်းပိုင်ခွင့် ရှိသူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော သို့မဟုတ် ဗဟိုအစိုးရ မူဝါဒများကို အဓိကအားဖြင့် စုစည်းပေါင်းစပ်ပေးရသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများ” ကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။^၃

၁.၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို မည်သို့ နားလည်နိုင်မည်နည်း

အုပ်ချုပ်စီမံမှုကို လေ့လာချက်တွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စာပေအမြောက်အမြား ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေ၌ ရှင်းလင်း

ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အာဏာရှင်စနစ်အောက် ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော နိုင်ငံ၏ သမိုင်းအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ရှုထောင့်မှ ဆန်းစစ်သည့် လေ့လာချက် များစွာ မရှိပေ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိ၊ ကာလရှည်အတွင်း အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့်သာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သဖြင့်၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးများ သို့မဟုတ် တပ်မတော်အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သော မူဝါဒချမှတ်မှုပုံစံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ရိုးရှင်းခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်နောက်ပိုင်း အသွင်ကူးပြောင်းမှု စတင်ချိန်မှ အစပြု၍ သိသာထင်ရှားစွာ ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။

ယခုစာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် “မူဝါဒ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရမှာ တစ်ခုတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ခြင်း မပြုရန် အစိုးရကချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခုကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ တစ်ခုတစ်ခုပြုလုပ်ခြင်းတွင် အစိုးရ၏ သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု၌ အကျိုးဆက်တစ်ခုအနေဖြင့် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း အသစ်တစ်ခု ပြဌာန်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားသော အရေးယူလုပ်ဆောင်ချက်အချို့လည်း ပါဝင်သည်။ မည်သို့မျှ အရေးယူလုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိသည့် ဥပမာတစ်ရပ်မှာ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထပ်မံအားဖြည့်ရန် ဗဟိုဘဏ်က အတိုးနှုန်းမတိုးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “မူဝါဒ”၏ သဘောတရားတွင် တရားဝင် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့်အာဏာများထက် ကျော်လွန်ပြီး၊ တရားဝင်မူဝါဒအဖြစ် ကြေညာမှု မရှိလျှင်ပင် အကျိုးရလဒ် တစ်ခုခုဖြစ်လာစေရန် သို့မဟုတ် အခြားသူများအား တားမြစ်ရန် အစိုးရက ပြုလုပ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ အရေးယူလုပ်ဆောင်မှုများ (သို့မဟုတ် မလုပ်ဆောင်ခြင်းများ) အားလုံး ပါဝင်သည်။

နိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းအရ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် (**core executive**) ဟု ဆိုရာတွင် “ ဗဟိုအစိုးရ၏ အရေးပါသော မူဝါဒများကို ကိုင်တွယ်ရာ၌ ရေးဆွဲခြင်း၊ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းများတွင် မရှိမဖြစ် အရေးပါသော၊ နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲကို ဗဟိုပြုပြီး အလွန်အရေးကြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်း အနည်းငယ်” အဖြစ်သာ အကျဉ်းမျှ စိတ်ကူး ပုံဖော်ကြည့်သင့်သည်။^၄ ယခုစာတမ်းတွင် မူဝါဒချမှတ်မှုကို လမ်းညွှန်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် အဆုံးအဖြတ်ပေးသော အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့် အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မူဝါဒချမှတ်မှုပုံစံ ဖွဲ့စည်းပုံတို့ကို ပုံဖော်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ ဗဟိုအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်ကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားသည်။

အာဏာရှင်စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်း

အတွက် ယခုစာတမ်းတွင် ဆက်လက်ပြုလုပ်မည့် လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်ကို လမ်းညွှန်ပြမည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာ သုံးရပ် ရှိ သည်။ ထိုအချက်များမှာ သီးခြားစီရှိသော်လည်း ဆက်စပ်မှုရှိ ပြီး အလေးဂရုပြုသင့်ပါသည်။ ပထမအချက်မှာ အုပ်ချုပ်စီမံရေး အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ပြည့်စုံစွာ ချမှတ်ပေးထားပြီး၊ နိုင်ငံရေးတင်းမာမှု အများအပြားကို ဖြစ်စေ သော ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ သက်ရောက်မှုကို သတိပြုရန် အရေးကြီးသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း အရေးကြီးသော အချိုးအကျွေးဖြစ်သည်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်မှ အရပ်သားတစ်ပိုင်း အစိုးရသို့ သမိုင်းဝင် အပြောင်းအလဲသည် နိုင်ငံ၏ မျက်မှောက်ခေတ် မူဝါဒချမှတ်မှု ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရာ၌ အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိ နေသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဘောင်အတွင်း မှ အကန့်အသတ်များကို လေးစားလိုက်နာမှုနှင့် စစ်အာဏာရှင် စနစ်အောက် အသားကျနေသည့် လုပ်ဆောင်မှုများ၊ စစ် ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ၏ USDP အစိုးရအတွင်း ပါဝင်သည့် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းများ အကြား ပေါ်ပေါက်သည့် တင်းမာမှုတစ်ခုလည်း ရှိသည်။ တတိယအချက်အနေဖြင့် ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များအတွင်းနှင့် အချင်းချင်းအကြား ပုံမှန်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံရေးဆက်ဆံမှုများ ကြောင့်လည်း မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ရလဒ်များအပေါ် ယခုတိုင် အဆုံးအဖြတ်ပေးနေဆဲဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံမှုများသည် တပ်မတော်၏ နိုင်ငံရေးအရ အရေးပါမှုနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်နေမှုများကြောင့် ဝေဝါးနေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မူဝါဒရေးရာ သုတေသနတွင် ထိုအချက်ကို အပြည့်အဝ မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြရန် အခြေခံ အားဖြင့် ခက်ခဲလှသည်။

၁.၃။ သုတေသနပုံစံနှင့် နည်းနာ နိဿယများ

ယခုစာတမ်းအတွက် အချက်အလက်၊ အထောက်အထားများ ရရှိနိုင်သည့် အဓိကရင်းမြစ် နှစ်ခုအပေါ်တွင် အခြေခံထား သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များအား အတွင်း ကျကျ မေးမြန်းခြင်းနှင့် ဒုတိယတစ်ခုမှာ မော်ကွန်းမှတ်တမ်း များနှင့် အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာ မှတ်တမ်းများဖြစ်သည်။ စာတမ်း ကို ဦးဆောင်ရေးသားသူ ဆုမွန်သင်္ဃာတင်အောင်က ပါရဂူဘွဲ့ ကျမ်းပြုရန်အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်များအတွင်း ကျယ်ပြန့်စွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ကွင်းဆင်း လေ့လာချက်များ နှင့် ဆန်းစစ်မှုများအပေါ်တွင်လည်း အခြေခံထားသည်။ ဆက်လက်ပြီး ကိစ္စရပ်အသီးသီးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် သို့မဟုတ် သိရှိသူများအား အလွတ်သဘော မေးမြန်းသည့် ပုံစံနှင့် အဖွင့်မေးခွန်းမေးသည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် သီးခြားမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မေးမြန်းချက်များကို ရန်ကုန်၊ နေပြည်တော်

အပါအဝင်၊ အခြား ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ မြို့တော် များတွင် အဓိက ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းက ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့သော လုပ်ငန်းများမှလည်း သတင်းအချက်အလက်များ ထပ်မံ ရရှိခဲ့သည်။ ထိုအချက်များ ထဲတွင် အုပ်ချုပ်စီမံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ အထူးသဖြင့် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုစနစ် လျှော့ချခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျယ်ပြန့်စွာ ပြုလုပ်ထားသော သုတေသန များ ပါဝင်ပြီး၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မြို့ပြ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းတို့ကို အလေးထားလျက် မူဝါဒ ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမျိုးစုံကို တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးမှု၊ အစိုးရ အရာရှိကြီးများအား ပုံမှန် သင်တန်းပို့ချမှုတို့ ဆက်လုပ်ခဲ့ခြင်း လည်း ပါဝင်သည်။ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းသည် မူဝါဒဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် အစိုးရဌာနများအား မူဝါဒချမှတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် များ မည်သို့ပုံဖော်သည်ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ပုံမှန် သင်တန်းပေးခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း နှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ပံ့ပိုးကူညီရာ၌ ပါဝင်နိုင်သည့် စာတမ်းငယ်များစွာကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။^၅ စာတမ်း ရေးသား နေစဉ်အတွင်း မက်သရူး အာနီးနှင့် ဖောင်ဒေးရှင်းမှ ဝန်ထမ်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု သဘောသဘာဝ နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆွေးနွေးရန် မရေတွက်နိုင်သော အစည်းအဝေးများစွာသို့ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ သမိုင်းကြောင်း ဆန်းစစ် လေ့လာချက်ကို တင်ပြရာ၌ ကိုယ်တိုင်ရရှိသည့် အချက်အလက် များသာမက အခြားမှ ကိုးကားရရှိသည်များကိုလည်း အသုံးပြု ခဲ့သည်။ ကိုယ်တိုင်ရယူသည့် အချက်အလက်များတွင် သက် ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများ၊ အစိုးရ မော်ကွန်းတိုက်မှ စာရွက်စာတမ်းများ၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ ပါဝင်သည်။ အခြားမှ ကိုးကားရယူသော အချက်အလက်များမှာ မြန်မာ နိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သည့် လေ့လာချက် စာတမ်းများမှ ဖြစ်ပါ သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ မျက်မှောက်ခေတ် မူဝါဒ ချမှတ်မှု မှတ်တမ်းများကို ယခင်နှင့် လက်ရှိ တာဝန်ယူထားဆဲ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အငြိမ်းစား စစ်ဗိုလ်ချုပ်များနှင့် ဝါရင့်အစိုးရ အရာရှိကြီးများအား မေးမြန်းထားမှုအပေါ် အခြေခံထားသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်း ပုံ အခြေခံဥပဒေ၊ တပ်မတော် အစိုးရအကြီးအကဲ များ၊ USDP နှင့် NLD အစိုးရအကြီးအကဲများ၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းများ၊ မိန့်ခွန်းများ၊ အမိန့်များကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် မှတ်တမ်းများနှင့် အစိုးရ မော်ကွန်းတိုက်မှ မှတ်တမ်းများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော သုတေသနများနှင့်တကွ လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ သည်။ စာတမ်းတွင် “လူနည်းစု ထိပ်သီးခေါင်းဆောင် (elite) အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း” ဆိုသည့် အသုံးအနှုန်းသည် ဦးတည်အုပ်စုနှင့် အသုံးပြုသည့် သုတေသန နည်းလမ်း

(များသောအားဖြင့် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း) နှစ်ခုစလုံးကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ဦးတည်အုပ်စုများမှာ USDP နှင့် NLD အစိုးရများမှ အဓိက မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်သူများ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တွေ့ဆုံ

မေးမြန်းရာ၌ ပါဝင်သူအချို့၏ အမည်ကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိ ပေ။ ထိုသို့သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများသည် တစ်ဦးချင်း၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်၊ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်များ နှင့် သတင်း အချက်အလက်များ မြောက်မြားစွာ ရရှိစေခဲ့သည်။^၆

အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု သမိုင်းတွင် ပတ်သက်ခဲ့သော အဓိက ဇာတ်ကောင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ယခုအခန်းတွင် ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိ အစိုးရသုံးခု၏ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကို နားလည်စေရန် အလေးထား ဖော်ပြထားပြီး၊ USDP နှင့် NLD အစိုးရ၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုများကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် အရေးကြီးသည့်အတွက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အကြား တပ်မတော်အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း အထူး အလေးထားခဲ့သည်။

၂.၁။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး မြန်မာနိုင်ငံ (၁၉၄၈-၁၉၅၈၊ ၁၉၆၀-၁၉၆၂)

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီး ပထမ ၁၀ နှစ်တာ ကာလ (၁၉၄၈ - ၁၉၅၈) အတွင်း ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို စမ်းသပ် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်ရေးမှ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် ပြဌာန်းခဲ့သည့် ကိုလိုနီခေတ်လွန် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ပါလီမန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။^၇ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ များ ပြုလုပ်ပြီး ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အောက်လွှတ်တော်၊ တိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အထက်လွှတ်တော်နှင့် ထိုလွှတ်တော်နှစ်ရပ် ကို ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ပူးပေါင်း၍ လျှို့ဝှက်မဲစနစ်ဖြင့် သမ္မတ တစ်ဦးကို ရွေးကောက် တင်မြှောက် ခဲ့သည်။ လွှတ်တော် သက်တမ်းမှာ လေးနှစ်ဖြစ်ပြီး၊ သမ္မတ သည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ငါးနှစ်သက်တမ်းဖြင့်

အများဆုံး နှစ်ကြိမ်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည်။^၈ သို့သော် သမ္မတရာထူးသည် အခြေခံအားဖြင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် ပုံစံသာ ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ကသာ အရေး ကြီးဆုံးကဏ္ဍတွင် ရှိနေသည်။ အောက်လွှတ်တော်က^၉ အမည် စာရင်းတင်သွင်းပြီး၊ သမ္မတ က ခန့်အပ်သော ဝန်ကြီးချုပ်သည် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးများ၏ အမည်ကို တင်သွင်းအဆိုပြုသည်။^{၁၀}

လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သူ၏ဝန်ကြီးများ ပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ တာဝန် များကို ဗြိတိသျှစနစ်မှ အများစုကူးယူခဲ့သည်။^{၁၁} ပထမ ၁၀ နှစ် တာကာလအတွင်း ဝန်ကြီးဌာန ၁၅ ခုမှ ၃၀ အထိ ရှိခဲ့သည်။^{၁၂} ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးတွင် အရပ်သားဝန်ထမ်းများအနက် ရာထူးအမြင့်ဆုံးဖြစ်သည့် အတွင်းဝန်သည် မူဝါဒ၊ စီမံ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ ဝန်ကြီးကိုအကြံဉာဏ်နှင့် အထောက်အကူပေးသူအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ ကာကွယ်ရေး နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနများမှ အတွင်းဝန်များကို "အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်" ဟု သတ်မှတ်ပြီး၊ ယင်းကဏ္ဍများတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် အာရုံစိုက်စေခဲ့သည်။ အခြားဝန်ကြီးဌာနများမှ

အတွင်းဝန်များကိုမူ ရံဖန်ရံခါ ပြောင်းရွှေ့နိုင်သည်။ ရာထူး အမြင့်ဆုံး အတွင်းဝန် သို့မဟုတ် အတွင်းဝန်ချုပ်အဖြစ် ပြည်ထဲရေး အတွင်းဝန်ကို တာဝန်ပေး သည်။^{၁၃}

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစောပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများသည် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံ နှင့် တူညီခဲ့သည်။ သို့သော် ကိုလိုနီခေတ်က ရာထူးရရှိခဲ့သော နိုင်ငံခြားသားများမှာ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားကြသဖြင့် အစိုးရ ဌာနများအတွင်း ဝန်ထမ်းအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ခဲ့သည်။^{၁၄} ကိုလိုနီခေတ်လွန် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆန်းသစ်တီထွင်ချက်များအနက် တစ်ခုမှာ နိုင်ငံခြားရေးဌာန၊ အမျိုးသားစီးပွားရေးဌာနနှင့် လူမှုရေးရာ လုပ်ငန်းဌာနများမှ ဝန်ကြီးများကို ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် သုံးဦးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့က သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်များတွင် အစိုးရ ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ၍ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ကြသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ)^{၁၅} ပါတီ အာဏာရခဲ့ပြီး ဦးနုက ပထမဆုံး ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။ အာဏာရပါတီ သည် အဖွဲ့တွင်း ကြီးမားသော အကွဲအပြားမှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး နိုင်ငံတဝန်း တွင် ကွန်မြူနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ ပုန်ကန်မှုများ ကိုလည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အချို့သော ဗမာနှင့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များအကြား ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ တွင် ပါရှိသည့် ခွဲထွက်ခွင့်အပေါ် ငြင်းခုံမှုများ စတင်လာခဲ့ သည်။^{၁၆} ကရင်ပြည်နယ်သစ်၏ နယ်နိမိတ်များနှင့် ပတ်သက် ပြီး၊ ကရင်နှင့် ဗမာ ခေါင်းဆောင်များအကြား အငြင်းပွားရာမှ တဆင့် လူမျိုးရေး သဘောထားတင်းမာမှုများ ပြင်းထန်လာ သည်။ ထို့နောက် ဗမာ့တပ်မတော်မှ ကရင်တိုင်းရင်းသား အရာရှိစစ်သည်များ တော်လှန်ပုန်ကန်ရန် တွန်းအားဖြစ်စေခဲ့ သည်။^{၁၇} ၁၉၄၉ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ဗဟိုအစိုးရက အပြည့်အဝ ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် နေရာမှာ ရန်ကုန်နှင့် အနီးတဝိုက်မျှသာ ရှိတော့သည်။

ကိုလိုနီခေတ်လွန် အခြေအနေတွင် ပဋိပက္ခများ ဆက်တိုက် နီးပါးဖြစ်နေသည်။ သို့သော် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်သည် ဒီမိုကရေစီ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ မူဘောင်များကို များသော အားဖြင့် လေးစားလိုက်နာ၍ အာဏာရှင် ဖြစ်စေနိုင်သော အမှု အကျင့်များကို ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည်။^{၁၈} သို့သော် ယေဘုယျအား ဖြင့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပျက်ယွင်းပြီး၊ အင်အားချည့်နေသော ဗဟိုအစိုးရသည် တပ်မတော် အင်အားကို မှီခိုခဲ့ရသည်။^{၁၉} အထူးသဖြင့် လွတ်လပ်ရေးရပြီး တစ်နှစ်အတွင်း မြောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူးအဖြစ် ရှိ

နေရာမှာ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးနှင့် ဗမာ့တပ်မတော် စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာသည့် ဗိုလ်မှူးချုပ် နေဝင်း၏ အလျင်အမြန် ရာထူးတိုးမှုကို ကြည့်ပါက သိသာထင်ရှားပါသည်။^{၂၀} စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာသည့် ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းသည် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဒုတိယ အာဏာအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာသည်။^{၂၁} သို့သော် ဦးနုအနေဖြင့် ဗိုလ်မှူးချုပ် နေဝင်းကို နှစ်သက်ခြင်း မရှိပေ။^{၂၂} ဦးနုနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ် နေဝင်း တို့အကြား တင်းမာမှု ရှိလာချိန်တွင် အာဏာရ ဖဆပလပါတီမှ ထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များ နုတ်ထွက်သည်အထိ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွင်း ပြင်းထန်သော အကွဲအပြား ရှိလာသည်။^{၂၃} သို့သော် အကွဲအပြားသည် သဘောတရား၊ အယူအဆပိုင်း ဆိုင်ရာများကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဦးကျော်ငြိမ်း တို့အကြား ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရာထူး ခန့်ထားရေးတွင် အငြင်းပွားရာမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို အခြေအနေသည် အစိုးရ ဝန်ကြီးအဖွဲ့အတွင်းနှင့် လွှတ်တော် အတွင်းတို့၌ အကွဲအပြား ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။^{၂၄}

၁၉၅၈ ခုနှစ်အတွင်း ပြင်းထန်သော စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်လာ သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ မထိန်းချုပ်နိုင်တော့သည့် အခြေအနေသို့ စတင်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ တပ်မတော်မှ လူများစွာသည် ဦးနု၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ အထူးသဖြင့် ၁၉၅၈-၁၉၅၉ ဘဏ္ဍာနှစ် ဘတ်ဂျက် အား သမ္မတ၏ အာဏာအသုံးပြု၍ အတည်ပြုခဲ့ခြင်းကို နှစ်ခြိုက်ခြင်းမရှိပေ။^{၂၅} ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်း၏ အဓိက မဟာမိတ် များဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်မှူးချုပ် မောင်မောင်နှင့် ဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ကြီးတို့က ပါတီဝင်များ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် အစိုးရအပေါ် အယုံအကြည်မရှိ အဆိုကို ကျော်ဖြတ်ကာ ပါလီမန်အတွင်း အာဏာတည်မြဲနေရသော ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုအား ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းထံ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲအသစ် ကျင်းပနိုင်သည်အထိ အိမ်စောင့်အစိုးရ အဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက တာဝန်ယူပေးရန် ဖြစ်သည်။ နောက် ဆုံးတွင် ရွေးကောက်ပွဲများကို ၁၉၆၀ ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် ဦးနု အာဏာပြန်ရခဲ့သော် လည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ဒုတိယအကြိမ် အာဏာပြန်သိမ်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မတိုင်ခင် အိမ်စောင့်အစိုးရ အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ၁၈ လ အတွေ့အကြုံအရ အုပ်ချုပ် နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်မှု ရစေခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက ကိုလိုနီခေတ်လွန် မြန်မာအစိုးရ ဖွဲ့စည်းမှု၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ကို ချပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေး ရုတ်သိမ်းချိန်တွင် အခြေခံ ဥပဒေကို တက်သုတ်ရိုက် ရေးဆွဲခဲ့ရသည့်အတွက်၊ အထူး သဖြင့် အားနည်းသည့် အစိုးရသစ်အတွက် အကောင်အထည် ဖော်ရန် ခက်ခဲသော အခြေခံကျသည့် ချို့ယွင်းချက်များ ရှိခဲ့

သည်။ တပ်မတော်အနေဖြင့် အားကောင်းသည့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း ဖဆပလ ကဲ့သို့ အခြားသော ကိုလိုနီ ခေတ်လွန်နိုင်ငံရေးအသင်းအပင်းများမှာ ချိန်အားနည်းခဲ့သည်။ ကနဦးတွင် တပ်မတော်၏ ထိပ်ပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ သည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို လိုက်နာခဲ့သည်။ သို့သော် ကွန်မြူနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ၏ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အားနည်းသည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ကာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအပေါ် တဖြည်းဖြည်း အယုံအကြည်မဲ့လာခဲ့သည်။ သို့ ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အရပ်သားအုပ်ချုပ် ရေးထက် ပို၍ ထိရောက်သော အခြေအနေမျိုးဖြင့်၊ တစ်နည်း ဆိုရသော် ၎င်း၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးခေါင်းဆောင်မှုကို ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ဖြင့် အားပြုကာ နိုင်ငံကို ပုံစံသစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ရန် ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ၁၉၆၀ ပြည့်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် မူအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ သည်။ နိုင်ငံသားများသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်ပိုင်ခွင့်၊ အတန်အသင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းစာများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်လည်း အတိုင်း အတာ တစ်ခုအထိ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် အားနည်းနေသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ချိန်နေသော အစိုးရအဖွဲ့တို့ကြောင့်^{၂၆} အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ရှိခဲ့ပြီး၊ နိုင်ငံအနှံ့တွင် ကွန်မြူနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှု အခြေအနေများ ဆိုးရွားလာစေခဲ့သည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွင်း ထိပ်တိုက်တွေ့မှုများက ပါလီမန်၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ဝန်ကြီးများနှင့် တပ်မတော်အကြား ဆက်ဆံရေးကို အားလျော့ စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဖဆပလ အစိုးရသည် ပါလီမန်တွင် နေရာ အများစု ရထားသော်လည်း ဝန်ကြီးအဖွဲ့နှင့် ပါလီမန် အမတ်များအကြား အုပ်စုကွဲနေသဖြင့် စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ပေ။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးစနစ်ကို ဗြိတိန် ၏ ဝက်စ်မင်စတာ (Westminster) ပုံစံမျိုး ကျင့်သုံးရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည့်တိုင် ကိုလိုနီခေတ် အုပ်ချုပ်ရေးအတွေ့အကြုံ ရှိသူများ မရှိတော့ခြင်း၊ ဖဆပလအကွဲအပြဲများ၊ လူမှုရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားရေး တင်းမာမှုများ၊ ကူမင်တန် ကျူးကျော်မှု ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ အရေးကိစ္စများဖြင့် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ရင်ဆိုင် ခဲ့ရသည့်အတွက် ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်မှု မရှိခဲ့ချေ။ အခြားတဖက်တွင်လည်း ထိုသို့ ဖရိုဖရဲဖြစ်မှုများက ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဖြင့် အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေး၏ ကောင်းမွန်မှုများအပေါ် တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များ၏ သံသယဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက် "ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲအောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း" ဆိုသည့် စကားရပ်

သည် စစ်အုပ်ချုပ်မှု အဆက်ဆက် အသုံးအများဆုံးသော အကြောင်းပြချက်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ "ဒီမိုကရေစီစနစ် ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ တကယ့်ကို ဖရိုဖရဲပါပဲ။ အဲဒီတုန်း က ထောက်ခံမှုရဖို့နဲ့ မဲရဖို့အတွက် နိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ အာဏာကို အလွဲသုံးစား လုပ်ခဲ့တယ်။ အရပ်သားအစိုးရရဲ့ အားနည်းတဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံတွေကြောင့် တစ်နိုင်ငံလုံး ရာဇဝတ်မှု နဲ့ ပုန်ကန်မှုတွေ များလာတယ်" ဟု အငြိမ်းစား စစ်ဗိုလ်ချုပ် တစ်ဦးက ပြောကြားခဲ့သည်။^{၂၇}

၂.၂။ မဆလ အစိုးရ (၁၉၆၂ - ၁၉၈၈)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး အတွက် စဉ်းစားပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုတို့ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုအပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ် ၂ ရက်တွင် တပ်မတော်က အာဏာသိမ်းခဲ့ သည်။ ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲမည့် အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ထိန်း သိမ်းရန် လိုအပ်သည်ဟု တပ်မတော်က အာဏာသိမ်းရခြင်း အပေါ် အကြောင်းပြခဲ့သည်။^{၂၈} ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုနှင့် သမ္မတ စင်ရွှေသိုက်တို့အား ၎င်းတို့၏ နေအိမ်များတွင်း အကျယ်ချုပ် ချခဲ့သည်။ အခြားဝန်ကြီးငါးဦး (ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဖြင့် တပ်မတော်ကို ဥပဒေကြောင်းအရ တားဆီးခွင့်ရှိသော) တရား လွှတ်တော်ချုပ်၏ တရားသူကြီးချုပ် နှင့် ရှမ်း၊ ကရင်နီ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် ၃၀ ကျော်ကိုလည်း ထိန်းသိမ်းခဲ့ သည်။^{၂၉} ဆိုရှယ်လစ်စနစ် မျှော်မှန်းချက်နှင့် တပ်မတော် ၏ ကျောထောက်နောက်ခံပေးမှုဖြင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းပြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူ၍ တရားဝင် အာဏာရယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် တပ်မတော် အာဏာသိမ်းစဉ်ကနှင့် မတူဘဲ ယခု တစ် ကြိမ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကျင်းပမည့် ရွေးကောက်ပွဲများ ကိုသော်လည်းကောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ရည်ညွှန်း ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမျိုး မရှိပေ။

၁၉၆၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှုတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း သည် ၁၈၈၅ ခုနှစ်မတိုင်မီ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ် နှင့် အလားတူသည့် အာဏာဖြင့် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားကို ထိန်းချုပ်ရန် အခွင့်အရေးရခဲ့သည်။^{၃၀} ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း သည် ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော်တို့ ပါဝင်သည့် ပါလီမန် ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ရပ်ဆိုင်းကာ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အမိန့်အာဏာဖြင့် အုပ်ချုပ်သည့် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။^{၃၁} တော်လှန်ရေး ကောင်စီတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းသည် အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့နှင့် တဆက်တစပ်တည်း ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရား

စီရင်ရေး အာဏာများကိုလည်း ချုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။^{၃၂} အခြား ထိပ်တန်းအရာရှိကြီး ၁၆ ဦးကလည်း ဝန်ကြီးဌာနများကို တာဝန်ယူခဲ့သည်။^{၃၃} တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ ငါးခုကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး အဖွဲ့တိုင်းတွင် တပ်မတော် အရာရှိကြီး တစ်ဦးစီ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့များ သည် အရပ်သားအစိုးရလက်ထက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အာဏာကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ရရှိခဲ့သော ပြည်နယ်ကောင်စီ များအား အစားထိုးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဧပြီ ၃၀ ရက် တွင် “တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ဝါဒသဘောထား ကြေညာချက်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်” ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (မဆလ) ကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၄ ရက်တွင် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။^{၃၄} ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား သားပိုင် လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းပြီး၊ ဝန်ကြီး ဌာနများ က တပ်မတော်အရာရှိများ ဦးဆောင်သည့် ကော်ပိုရေးရှင်းများ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အလွန်အမင်း လျော့ကျခဲ့ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရ က ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။^{၃၅}

အာဏာသိမ်းပြီး ပထမ ၁၂ နှစ်ကျော် ကာလတွင်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရသည် အပြောင်းအလဲများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဒေသတွင်းထိန်းချုပ်မှုများကို ပြုလုပ်ရန် လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီများ (SACs) အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှု ကော်မတီအထက်တွင် ဗဟို လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ (CSAC) ကို တပ်မတော် အရာရှိကြီးများဖြင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ တိုက်ရိုက် လက်အောက်ခံအဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။^{၃၆} ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် နိုင်ငံရှိ ထောက်လှမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးအဖွဲ့လုပ်ငန်းများကို ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ရန် အမျိုးသားထောက်လှမ်းရေးဗျူရို (NIB) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ NIB သည် သေးငယ်သော်လည်း အလွန် ဩဇာကြီးသော မူဝါဒချမှတ်သည့် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။^{၃၇} တပ်မတော် ဦးဆောင်သည့် လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ ကို အာဏာ အပ်နှင်းခြင်းကြောင့် ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အရပ်သား အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများ အာဏာ လျော့ကျသွားစေ သည့်အပြင် အတွေ့အကြုံရှိသည့် အရာရှိများကို ဖယ်ရှား၍ တပ်မတော် အရာရှိများကို အစားထိုးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^{၃၈}

၁၉၇၂ ခုနှစ် မတ်တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ကိုလိုနီ ခေတ် လက်ကျန်အမွေကို ဖယ်ရှားသည့်အနေဖြင့် အတွင်းဝန် ရုံးကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်ကို ဖယ်ရှား၍ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သစ်တွင် သက်ဆိုင်ရာဌာန အသီးသီးကို ဝန်ကြီးများက တိုက်ရိုက်ထိန်းချုပ်ခဲ့သည်။^{၃၉} ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဧပြီ တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းသည် ၎င်းနှင့်အတူ တပ်မတော်မှ

အငြိမ်းစားယူလိုက်သည့် အခြားအရာရှိ ၂၀ ဦး ဖြင့် တော်လှန် ရေးကောင်စီကို အစိုးရအဖွဲ့အဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဦးနေဝင်းသည် နိုင်ငံတော်၏ ကောင်စီကြီး ငါးခု၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို ဆက်ယူခဲ့သည်။ ဦးနေဝင်း၏ ညာလက်ရုံး ဖြစ်သော ဗိုလ်မှူးချုပ် စန်းယု ကို ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ရာထူးသို့ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပြီး၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ရာထူးများကိုလည်း တာဝန်ယူစေခဲ့သည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် မဆလ ဦးဆောင်သည့် တစ်ပါတီ စနစ်ကို တရားဝင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ရေးဆွဲ၍ တည်ထောင်ခဲ့သည်။^{၄၀} ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်အရ အဖွဲ့ဝင် ၂၈ ဦးပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော်ကော်စီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဥက္ကဋ္ဌမှာ နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲဖြစ်သကဲ့သို့ သမ္မတလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် တစ်ခုတည်းတည်းသော လွှတ်တော် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်) က အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခဲ့သည်။^{၄၁} ယခင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှု ကော်မတီ (SACs) နေရာတွင် ပြည်သူ့ကောင်စီများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊ မြို့နယ်၊ ရွာအုပ်စု အဆင့်ဆင့်တွင် ဖွဲ့စည်း ခဲ့သည်။ သို့သော် ပြည်သူ့ကောင်စီများ၏ လုပ်ငန်းသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။^{၄၂} အမျိုးသား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့၏ အာဏာသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအောက်တွင် သိသာထင်ရှားစွာ ကြီးထွားလာခဲ့ သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဆောင်၍ နိုင်ငံခြားရေး၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနများ ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးရာ ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးနှင့် တွဲလျက် လုပ်ဆောင် စေခဲ့သည်။^{၄၃}

နိုင်ငံတကာရှိ စစ်အာဏာသိမ်း အစိုးရများနှင့် တူညီသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာတစ်ရပ်ကို ပြုလျက်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ/ မဆလ၏ အစိုးရထိပ်ပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်မှု စနစ်၏ အရေးကြီးဆုံး ဦးစားပေးမှုအဖြစ် “ညီညွတ်မှု” ကို တန်ဖိုးထားခဲ့သည်။ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသည့် အရပ်သား အစိုးရအနေဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားလွယ် သည်ဟု တပ်မတော်အရာရှိများက ပြောဆိုလေ့ ရှိသော်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်သည်လည်း လုံးဝ ညီညွတ်သည်တော့ မဟုတ်ပေ။^{၄၄} အစိုးရထိပ်ပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အကျိုးစီးပွား အုပ်စုများ ရှိကြသည်။ သို့သော် အဆုံးသတ်၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း ထံတွင် အာဏာအပြည့်အဝ ရှိနေခဲ့သည်။ အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များကို ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် ထောင်ချခြင်းများ ပြု လုပ်၍ ဝိုင်းဝန်း ကွဲနိုင်ခြေများကို အကြိမ်ကြိမ် တားဆီး

ကာကွယ်ခဲ့သည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ/မဆလပါတီကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက အင်အားသုံး၍ ပေါင်းစည်းထားခဲ့သည်။ ကိုလိုနီခေတ်လွန် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်နှင့် မတူဘဲ ပြည်သူလူထုအပေါ် တာဝန်ခံမှုမှာ အဓိက ကိစ္စတစ်ရပ် မဟုတ်ခဲ့ပေ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အာဏာရပြီး တစ်နှစ်အတွင်းမှာပင် အဓိကရာထူးများကို ပထမဆုံး ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း နေရာကို ဆက်ခံမည်ဟု ထင်ကြေးပေးခံရသော ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးသည် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရအဖွဲ့ကို ကျောခိုင်းခဲ့သည်။ တရားဝင်အကြောင်းပြချက်များ မပေးသော်လည်း စီးပွားရေးမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင် သဘောထားချင်း ကွဲလွဲခဲ့ဟန်ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းနှင့် ယှဉ်လျှင် ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဆက်လက်ရပ် တည်နိုင်ရေးကို အဆိုပြုသည့် အလယ်အလတ် ဆိုရှယ်လစ် ဝါဒီ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတစ်ခု အပြည့်အဝ ထူထောင်ရေးဘက်သို့ ယိမ်းသော တော်လှန်ရေး ကောင်စီ၏ တရားဝင် စီးပွားရေးအစီအစဉ်ကို ဝေဖန်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။^{၇၅}

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် ဒုတိယအကြိမ် ဖြုတ်ထုတ်သတ် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံ စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုနှင့် ရင်ဆိုင်လာရချိန်တွင် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တင်ဦး ကို တပ်မတော် အရာရှိငယ်များက လေးစားအထင်ကြီးမှု ပိုရှိလာသည်။ ထိုသို့ ထောက်ခံမှုကို ကြောက်ရွံ့စိတ်ဖြင့်ပင် ၎င်းအား အရာရှိငယ်များက လုပ်ကြံရန် ကြံစည်မှုအား သိရှိသည် ဆိုသော စွပ်စွဲချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တင်ဦးကို ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခဲ့သည်။^{၇၆} ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တင်ဦးကို ထောက်ခံသည့် ပါတီ၊ တပ်မတော်နှင့် အစိုးရပိုင်းမှသူများကိုလည်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်း သို့မဟုတ် တာဝန်မှ အနားပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ အာဏာခိုင်မြဲရေးအတွက် မဆလပါတီဝင် ၅၀၀၀၀ ကျော်ကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။^{၇၇}

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ် ဖြုတ်ထုတ်သတ် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ခဲ့သည်။ ယခင်စစ်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ အကြီးအကဲ၊ မဆလပါတီ၏ ပူးတွဲ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ် တင်ဦး (မျက်မှန်တင်ဦး) နှင့် ၎င်း၏ စစ်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ အုပ်စုကို ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာငွေ အလွဲသုံးစားပြုမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုများကြောင့် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားသည်ဟု တရားဝင် အကြောင်းပြချက်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်

တင်ဦးနှင့် စစ်ထောက်လှမ်းရေးကို ဖယ်ရှားရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ စစ်ထောက်လှမ်းရေး၏ ဩဇာအာဏာ မြင့်တက်လာမှုကို ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကို ထုတ်ပယ်လိုက်ခြင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းကို အာဏာရှိသည် ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးအဖြစ် ပြသသည့် အနေအထားမျိုးဖြစ်သည်။ အမှန်တွင် တပ်မတော် ဦးဆောင်သော အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်က လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ချောမွေ့စွာ မလုပ်နိုင်သည်ကိုလည်း ပြသရာ ရောက်ပါသည်။ ထို့အပြင် အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်က စီးပွားရေးအုပ်ချုပ်မှု ယန္တရားကို ချဲ့ထွင်နေသော်လည်း အမြဲ ကျဆင်းနေသည့် စီးပွားရေးက ညွှန်ပြနေသည့်အတိုင်း အောင်မြင်ရန် အလှမ်းကွာခဲ့သည်။ ပါတီလမ်းညွှန်မှုများအတိုင်း လိုက်နာရပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ချမှတ်မှု၌ ပြောရေးဆိုခွင့်မရှိသော အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ ကန့်သတ် အခြေအနေက နိုင်ငံတော်မှ ဦးဆောင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များ ကျဆုံးမှုကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။^{၇၈} မှားယွင်းသည့် စီးပွားရေး မူဝါဒများနှင့် အားနည်းသော အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ အကောင်အထည်ဖော်မှု ညံ့ဖျင်းခြင်းတို့က အစိုးရအဖွဲ့၏ အထက် အောက် ပိရမစ်ပုံစံ ထိန်းချုပ်မှုကို ပို၍ ဆိုးရွားစေခဲ့သည်။^{၇၉} အစိုးရအဖွဲ့တွင်း အပြောင်းအလဲနှင့် ပတ်သက်၍ အပြုသဘော ဝေဖန် အကြံပေးမှုများကို လက်ခံပေးရန် နေရာမရှိခဲ့ပေ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် နိုင်ငံသည် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲနေသည်ဟု ပြောသော်လည်း သူ၏ ကေဒါများအနေဖြင့် ဖြုတ်ထုတ်သတ် အလုပ်ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေခဲ့သည်။^{၈၀} ခြံခြံပြောရလျှင် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် သဘောသဘာဝ အရ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း သည် လက်ထောက်များထံမှ အပြုသဘော သုံးသပ်ချက် သို့မဟုတ် အခြားမူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို ရရှိနိုင်စရာ မရှိသည့် သဘော ဖြစ်သည်။

“စူလတန်စနစ်” Sultanism (သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်) ဆိုသည့် ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း ခေတ်အစိုးရကို အကောင်းဆုံး ဖော်ပြပေးလျက်ရှိသည်။^{၈၁} အရှင်းဆုံးမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ ဩဇာနှင့်အာဏာမှာ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သမျှ ကိစ္စတိုင်းတွင် အရိပ်မိုးလျက်ရှိသည်။ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်ကို ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း က ပြုလုပ် ပြင်ဆင်လျက်၊ တရားဝင်လုပ်ငန်းစဉ်များက ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ၎င်း၏ သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်သည် အစိုးရအဖွဲ့၏ အတွင်းရေး ဆက်ဆံမှု၌ ကြီးမားသည့် ပြဿနာကို ဖြစ်စေပြီး၊ ၎င်း၏ အဓိက နောက်လိုက်များအကြား မညီညွတ်မှုကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လက်တွေ့ကျသည့် စီးပွားရေး မူဝါဒချမှတ်ခြင်းများလည်း

**အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး
ပဟိုချက်ကို ခေါင်းဆောင်ကြီး
ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ပြုလုပ်
ပြင်ဆင်လျက်၊
တရားဝင်လုပ်ငန်းစဉ်များက
ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်**

ကျဆုံးမှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ လိုလားသည့် တပြည်ထောင်စုစနစ်က ၁၉၆၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း နယ်စပ်ဒေသ များ၌ တိုင်ရင်းသားလက်ကိုင် တော်လှန်မှုများစွာကို ဖြစ်စေခဲ့ သည်။ ထိုအရာကို တုန့်ပြန်မှုအနေဖြင့် တိုင်ရင်းသား လူမျိုးစု ငယ်များအား ထိန်းချုပ်သည့်စနစ်ကို အတင်းအဓမ္မ လုပ်ဆောင် ခဲ့သည်။^{၈၂} စဉ်ဆက်မပြတ် ကျဆင်းနေသည့် စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေးဖိနှိပ်မှု၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဖိနှိပ်ခံရမှု အခြေအနေ အားလုံးက ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာ တွင် အစိုးရ ကို ဆန့်ကျင်သော လူထုအုံကြွမှုများ နိုင်ငံတဝန်းတွင် ဖြစ်ပေါ် စေခဲ့ပါသည်။

၂.၃။ တပ်မတော်အစိုးရ (၁၉၉၀-၂၀၁၁)

၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၈ ရက်တွင် တပ်မတော် က တတိယအကြိမ်မြောက် အာဏာသိမ်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (SLORC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ သည်။ ယင်းကို ၁၉၉၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်း သာယာရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ (SPDC) ဟု အမည် ပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းပြီးချိန် တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အပါအဝင် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရသတ်မှတ်ပြဌာန်းခဲ့သည့်ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့နှင့် ဒေသန္တရဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ ကောင်စီများ အစရှိသည့် “နိုင်ငံ့အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ” အားလုံးကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ သို့မဟုတ် လွှတ်တော်များ မရှိတော့ပေ။ အာဏာသိမ်း အစိုးရကို တော်လှန်ရေးကောင်စီကဲ့သို့ပင်

တပ်မတော်မှ ထိပ်တန်းအမာခံအရာရှိများဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကွယ်ကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်များမှ အဖွဲ့ဝင် ၁၀ ဦးနှင့် တိုင်းမှူး ကိုးဦး ပါဝင်ခဲ့သည်။ နဝတ (SLORC) တွင် အဓိက အဖွဲ့ဝင် ငါးဦးဖြစ်သည့် ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမောင်၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး သန်းရွှေ၊ အဖွဲ့ဝင် ဗိုလ်မှူးချုပ် မောင်အေးနှင့် အတွင်းရေးမှူး - ၁ ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်ညွန့်၊ အတွင်းရေးမှူး - ၂ ဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦးတို့တွင်သာ အမှန် တကယ် အာဏာရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တပ်မတော်က နိုင်ငံ၏ မူဝါဒများကို အဓိကအားဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး၊ တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် အဓိက ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဟန်ပြ အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်သာ နိုင်ငံတကာ က ရှုမြင်ခဲ့သည်။^{၈၃}

စစ်ထောက်လှမ်းရေး (MI) သည် တော်လှန်ရေးကောင်စီ/ မဆလ ပါတီအစိုးရအတွက် အင်မတန် အရေးပါခဲ့သည့်နည်းတူ နဝတ အစိုးရလက်ထက်တွင်လည်း ထိုအခြေအနေအတိုင်း ဆက်ရှိခဲ့သည်။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးအပြင် တပ်မတော်အစိုးရ ၏ အုပ်ချုပ်ရေးပဟိုချက်တွင် ရှိနေသည့် အခြားအဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုမှာ ကုန်သွယ်ရေးကောင်စီ (TC) နှင့် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး ကောင်စီ (NSC) တို့ ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်အစိုးရ၏ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌသည် စွမ်းအင်၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လျှပ်စစ် စွမ်းအား - ၁ နှင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအား - ၂ ကဲ့သို့ အဓိက ဝန်ကြီး ရှစ်ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ကုန်သွယ်ရေးကောင်စီကို ဦးဆောင်ခဲ့ သည်။^{၈၄} ၂၀၁၁ ခုနှစ် အသွင်ကူးပြောင်းမှု စတင်ချိန်အထိ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် နဝတ/နအဖ အစိုးရအဖွဲ့ ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သော အဖွဲ့များအနက် တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ၏ နှုတ်မိန့်များပြီးလျှင် ဒုတိယ အရေး ပါဆုံး ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကောင်စီက ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ၏ သဘောသဘာဝမှာ အထူးလျှို့ဝှက်အဖြစ် ရှိခဲ့သည်။ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် ထိုအဖွဲ့ တည်ရှိမှုကိုပင် အများသိအောင် သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းမျိုး မရှိပေ။ အဆိုပါ ကောင်စီ၏ အစည်းအဝေးများမှာ အမျိုးအစား သုံးမျိုး ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ ဒေသန္တရတစ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့် နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ အစည်းအဝေး၊ တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်သာ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့် လုံခြုံရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေး အစည်းအဝေးများဖြစ်သည်။ တက်ရောက်သူများမှာ စစ်ရုံးချုပ် မှ ထိပ်တန်းအရာရှိများ၊ အထူးစစ်ဆင်ရေး ဌာနချုပ် (BSO) များမှ အကြီးအကဲများနှင့် ပြည်ထဲရေး၊ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီး ဌာနကဲ့သို့ ဝန်ကြီးအဖွဲ့မှ ဝန်ကြီးများပါဝင် သည့် နဝတ/နအဖ အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ တပ်မတော် အစိုးရ၏ လက်ရင်း တပည့်သာဝကများကိုလည်း ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း (USDA) မှ ရရှိသော ထောက်လှမ်းရေး

သတင်းများအား တင်ပြဆွေးနွေးသည့် အစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ခေါ်လေ့ရှိသည်။ ပြည်ခိုင်ဖြိုးအသင်း (USDA)သည် တပ်မတော်အစိုးရအတွက် လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး အသင်းအပင်းတစ်ခုအဖြစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး၊ ဒေသဆိုင်ရာ ရုံးခွဲများဖွင့်ကာ နိုင်ငံအနှံ့တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ထားရှိခဲ့သည်။ ထို အသင်းသည် ၂၀၁၀ ပြည့် မတ်တွင် ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) အဖြစ် အသွင်ပြောင်းခဲ့သည်။ အစည်းအဝေး အမျိုးအစားနှင့် ခေါင်းစဉ်များအပေါ် မူတည်၍ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကောင်စီအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူ အမျိုးမျိုး ကွာခြားသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး ကောင်စီ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူ ၂၀ ဦး ဝန်းကျင်ခန့် ရှိသည်။^{၅၅}

နဝတ/နအဖ အစိုးရသည် တပ်မတော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ် သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ အတွင်းစည်းတွင် ရှိနေသူများ အပါ အဝင်၊ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို စိန်ခေါ်သူများအား နင်းခြေသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း၏ အာဏာရှင်စနစ် အမွေကို ဆက်ခံခဲ့ သည်။^{၅၆} ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းခေတ်နှင့် မတူညီသည်မှာ အစိုးရ ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်များကိုပါ ရာထူးက ဖယ်ရှားခြင်းဖြစ် သည်။ နဝတ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမောင်ကို ကျန်းမာရေး အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဧပြီတွင် ရာထူးမှ အနားပေး လိုက်သည်။ အမှန်တွင် ၎င်းအား ဖယ်ရှားလိုက်ခြင်း ၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ ၁၉၉၀ ပြည့် ရွေးကောက်ပွဲ၌ အနိုင်ရသူ ကို အာဏာလွှဲပေးမည်ဟု နိုင်ငံခြား သတင်းမီဒီယာများကို ကတိပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။^{၅၇} ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမောင် အား ရာထူးမှဖယ်ရှားပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သန်းရွှေ သည် နဝတအဖွဲ့အတွင်း အမြင့်ဆုံးအာဏာကို ရယူ ခဲ့ပြီး၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးအတွက် ဗိုလ်ချုပ် မောင်အေးကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ နဝတအဖွဲ့ အာဏာစုစည်းနေချိန်၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သန်းရွှေသည် အတွင်းရေးမှူး - ၁ ဗိုလ်ချုပ် ခင်ညွန့် ၏ ထောက်ခံမှု ရရှိခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းပြီးနောက် အစိုးရ ဖွဲ့စည်းစဉ်က ပါဝင်ခဲ့သူအချို့ကို အငြိမ်းစားယူရမည့် အသက် ၆၀ ပြည့်ချိန်တွင် အနားယူစေခဲ့ပြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သန်းရွှေနှင့် အပြိုင်ဖြစ်နေသော ဗိုလ်ချုပ် ထွန်းကြည်၊ ဗိုလ်ချုပ် ကျော်ဘ၊ ဗိုလ်ချုပ် မြင့်အောင်တို့ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အဂတိလိုက်စားမှု ဖြင့် အရေးယူခဲ့ကာ နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ဖြင့် ထားခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ရာထူးဖယ်ရှားမှုများတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သန်းရွှေနှင့် ဗိုလ်ချုပ် ခင်ညွန့်တို့ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။^{၅၈}

၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် ကုန်သွယ်ရေး ကောင်စီ (TC) နှင့် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကောင်စီ (NSC) နှစ်ခု စလုံး၏ အကြီးအကဲအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောင်အေးကို တာဝန် ပေးခဲ့သည်။ နအဖအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် တပ်မတော်မှ ဒုတိယနှင့်

တတိယမျိုးဆက် စစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူးများကို ရာထူး တိုးမြှင့် ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောင်အေး၏ အာဏာကို ထိန်းညှိရန် ပြင်ဆင် ခဲ့သည်။ တပ်မတော်အစိုးရ၏ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအနက် အသက်အငယ်ဆုံးနှင့် အလားအလာအရှိဆုံးဖြစ်သည့် ဗိုလ်ချုပ် သူရရွှေမန်းကို အသစ်ဖန်တီးလိုက်သော နေရာတစ်ခုဖြစ်သည့် ညှိနှိုင်းရေးနှင့် ကွပ်ကဲရေးမှူး (ကြည်း၊ ရေ၊ လေ) အဖြစ် ခန့်အပ် ခဲ့သည်။ အလားတူ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာပင် နဝတ အစိုးရလက်ထက် စတုတ္ထနေရာတွင် ရှိနေသော ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းမြင့်၊ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တပ်မတော်ရေးရာဝန်ကြီး ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တင်လှတို့ကို အဂတိလိုက်စားမှုဖြင့် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခဲ့သည်။^{၅၉} ၁၉၉၇ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း နအဖခေတ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမောင်အေး၏ သြဇာ ပို၍ကြီးမားလာချိန်တွင် ထောက်လှမ်းရေး အကြီးအကဲအဖြစ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ သြဇာလည်း ပိုကြီးလာသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ထောက်လှမ်း ရေး အဖွဲ့အား ဗျူရိုအဆင့်သို့ တိုးမြှင့်ခဲ့ပြီးနောက် ၎င်း၏ သြဇာကြီးမားလာမှု သိသာထင်ရှားလာခဲ့သည်။^{၆၀}

၂၀၀၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း တပ်မတော်အစိုးရတွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်တို့မှာ သြဇာအာဏာအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးဖြစ်လာသည်။ သို့သော် ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့် တို့အကြား၌သာမက တပ်မတော်တွင်း ၎င်းတို့ကို ထောက်ခံသူများအကြား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ တင်းမာမှုများ တဖြည်းဖြည်း များပြားလာသည်။^{၆၁} ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး၏ နောက်လိုက်များဖြစ်သည့် စစ်တိုင်းမှူးများသည် နယ်မြေတပ်မှူးများအတွက် ရာထူးတိုးမြှင့်ရာ၌ ထောက်လှမ်း ရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ အစီရင်ခံစာများအပေါ် အလွန်အကျွံ မှီခို နေရသည့်အပေါ် အမြဲဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ထို့ထက်ပို၍ ပြောရလျှင်တပ်မတော်အရာရှိများအား လိုက်လံစုံစမ်းထောက် လှမ်းနေသည့် လွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းပုံသဏ္ဍာန် ပြုမှု နေသည်ဟု ယုံကြည်နေကြသည်။ တပ်မတော် အရာရှိကြီးများ က ထောက်လှမ်းရေးများအပေါ် စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်လာခဲ့ ကြသည်။^{၆၂} ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်သည်လည်း နိုင်ငံ တကာ အသိုင်းအဝိုင်း၌ ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ)၊ တရုတ်တို့နှင့် ကောင်းမွန်သည့် ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် ဆက်ဆံရေး ကိုလည်း ကောင်းမွန်သော အနေအထားဖြစ်ရန် ထိန်းထားခဲ့ သည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေနှင့် ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး တို့ကို နိုင်ငံခြားသား မုန်းတီးသူများ အဖြစ် နိုင်ငံတကာ သံတမန်များ က ယူဆခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ဒီပဲယင်းဖြစ်စဉ်မှ အကျိုးဆက်များကို ထိန်းချုပ်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ရန် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်အား ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေက ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ထောက်လှမ်းရေးအကြီးအကဲရာထူးကို စွန့်လွှတ်ရန် ပြောသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်က ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်ကို ဖမ်းဆီးလိုက်သော အချိန်အထိ နအဖ၏ ထိပ်တန်း စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှစ်ဦးဖြစ်သော ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်တို့အကြား တင်းမာမှုရှိခဲ့သည်။ ထောက်လှမ်းရေး တစ်ဖွဲ့လုံးကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ရုံသာမက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်နှင့် နီးစပ်သော နိုင်ငံခြားရေး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် အလုပ်သမား စသည့် ဝန်ကြီးများကိုလည်း ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ အချို့စစ်ထောက်လှမ်းရေး အရာရှိများကို နှစ် ၂၀၀ အထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့သည်။^{၆၃} ထိုနောက်ပိုင်းတွင် နအဖ ၏ အတွင်းရေးမှူး - ၁ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စိုးဝင်းက ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စိုးဝင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးနောက် နအဖ အတွင်းရေးမှူး - ၁ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သိန်းစိန်က တပ်မတော်အစိုးရ၏ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

သံဃာတော်များ ဦးဆောင်ခဲ့သည့် ၂၀၀၇ ခုနှစ် “ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး” တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ၏ အင်အားသုံး ဖြေရှင်းမှုကို ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး က သဘောမတူဘဲ ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ ထိုနောက်ပိုင်း တပ်မတော်ကို ခိုင်မာအောင် ပြန်လည်ထိန်းချုပ်ခဲ့ရာ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး၏ သြဇာမှာ တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်လာခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေကို ထောက်ခံသည့် အချို့ ထိပ်ပိုင်း တပ်မတော် အရာရှိများအကြား၊ ဆန္ဒပြမှုကို အလျင်အမြန် ဖြိုခွဲရန် တားမြစ်ခဲ့သော ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အားနည်းချက်ကြောင့် တပ်မတော်၏ ပုံရိပ် ပျက်စီးခဲ့ရသည်ဆိုသော သဘောထားအမြင်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။^{၆၄} ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး တာဝန်ယူထားသည့် ကုန်သွယ်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ကိုလည်း ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး သူရသီဟ တင်အောင်မြင့်ဦးထံ လွှဲပြောင်းစေခဲ့သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ငယ်ရွယ်သည့် တပ်မတော်အရာရှိများအား နေရာပေးရန် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကောင်စီမှ အာဏာကို စွန့်ပြီး နိုင်ငံရေး အသွင်ကူးပြောင်းမှုအတွက် ပြင်ဆင်ရန် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေးကို ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေက တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း နအဖ အစိုးရ ဖျက်သိမ်းချိန်အထိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သူရရွှေမန်းက နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကောင်စီကို ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲခဲ့သည်။^{၆၅} ထိုနောက်ပိုင်း ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ နေရာ ဆက်ခံမည့်သူအဖြစ်

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သူရရွှေမန်း ကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ပြည့်အတွင်း တပ်မတော်အစိုးရ ဝန်ကြီးအဖွဲ့အတွင်း အပြောင်းအလဲအချို့ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့မှာ အာဏာကို အမှန်တကယ်ချုပ်ကိုင်ထားသည့် နအဖ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွင်း ပြောင်းလဲမှု မဟုတ်သည့် နည်းတူ သိသာထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲ မဟုတ်ခဲ့ပေ။ နအဖ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်သည် ခေတ်မီ တပ်မတော်ဖြစ်ရေးနှင့် ငွေကြေးနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းကဏ္ဍများကိုသာ ဦးစားပေးခဲ့သည်။ ထိုအချက်က လူမှုဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍများဖြစ်သည့် ပညာရေး၊ အလုပ်သမားနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကဲ့သို့ ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းပါးခြင်းနှင့် မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှု ညံ့ဖျင်းခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ စီးပွားရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ရသည့် ဝန်ကြီးများက လူမှုဖူလုံရေး ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ရသော ဝန်ကြီးများထက် ပို၍ အာဏာရှိသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။^{၆၆} ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့် ကို ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်းနှင့် ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးအပြီးတွင် နအဖ အစိုးရသည် နိုင်ငံတွင်းသာမက နိုင်ငံတကာ၌ပါ ပို၍ အထီးကျန် ဖြစ်လာသည်။ အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုများမှာလည်း ယခင်ထက် ပို၍ ခက်ခဲလာဟန်ရှိသည်။ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ဆက်ဆံရေးများလည်း လျော့ကျလာခဲ့သည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိ နဝတ/နအဖ အစိုးရ အဖွဲ့သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း လက်ထက် အစိုးရနှင့် တူညီသည့် အချက်တချို့ ရှိသည့်နည်းတူ ကွဲပြားခြားနားမှုများလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် အာဏာအရှိဆုံး ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ဥပဒေကြောင်းအရ မည်သည့်စာရွက်စာတမ်းမျှ မရှိဘဲ၊ တနည်းအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လမ်းညွှန်ချက် တစ်ခုမျှ မရှိဘဲ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ၏ တပ်မတော် အစိုးရကိုလည်း လူတစ်ဦးတည်းက ကြီးစိုးထားသည့် “သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်” တစ်ခု သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် မဟာဗျူဟာမြောက် မူဝါဒဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများမှသည် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ဆက်ဆံရေးများကို စီမံခန့်ခွဲသည်အထိ အရာရာတိုင်းအတွက် တာဝန်ရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွက် ခန့်ထားခြင်း၊ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ရာထူးဖယ်ရှားခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ၎င်းတို့အကြား ညှိနှိုင်းခြင်းများအထိ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ တစ်ဦးတည်းကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် တပည့်သာဝကများထံမှ သတင်းအချက်အလက် ရယူ

ရာတွင် ပို၍ လမ်းဖွင့်ပေးခြင်းမျိုး ရှိဟန်တူသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ နှစ်ဦးစလုံး၏ လက်အောက် တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖူးသော စစ်ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းတစ်ဦး က အကျဉ်းချုပ်ပြောရာတွင် -

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းရော၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေရော နှစ်ဦးလုံးက သူတို့ရဲ့ အနီးကပ် နောက်လိုက်တွေ ရွေးတဲ့ အခါ သူတို့အပေါ် “ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသစ္စာခံမှု” ကို ကြည့်ပြီး အဂတိ လိုက်စားမှုတွေကိုတော့ မသိချင်ယောင်ဆောင် ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူဝါဒချဉ်းကပ်ပုံကိုကြည့်ရင် ကွာခြား မှုရှိတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းမှာ မူဝါဒကိစ္စတွေကို ဆွေးနွေးဖို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မရှိဘူး။ နိုင်ငံစီးပွားရေး ချွတ်မြို့ကျနေတဲ့ အခြေအနေမှာ၊ ဖြစ်နေတာတွေနဲ့ ပတ် သက်တဲ့ သတင်းအချက်တွေကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း မကြားအောင် သူ့နောက်လိုက်တွေက ဟန့်တားခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေကျတော့ အပြင်မှာ ဘာတွေဖြစ် နေလဲဆိုတာ သူ့ကိုပြောမယ့်သူ လက်တဆုပ်စာလောက် ရှိတယ်။ သူ့နောက်လိုက်တွေ ပြောတာကို ပြန်စစ်ဖို့၊ လမ်းကြောင်းမျိုးစုံကရတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေ ကို အသုံးပြုခဲ့တယ်။^{၆၇}

ခြုံငုံပြောမည်ဆိုပါက ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ အစိုးရတွင် မည်သည့်ကွဲပြားမှုများ ရှိစေကာမူ၊ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မဆလ အုပ်ချုပ်ရေးကို ကျဆုံးစေခဲ့သော (ပြည်သူများ၏) အဓိက နာကျည်းချက်များကို ဖြေရှင်းရာ၌ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ စီးပွားရေး တွင် ဆက်၍ အားနည်းခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် များ၏ ပုန်ကန်မှုများလည်း ရှိနေခဲ့ပြီး၊ အတိုက်အခံ ဒီမိုကရေစီ အင်အားစုများကို ဖိနှိပ်ခြင်းများလည်း ရှိခဲ့သည်။ အခြေခံ လုပ်ငန်းဆောင်တာများဆောင်ရွက်ရာတွင် အားနည်းချက်များ နှင့် ထိရောက်အောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်သည်များ ရှိဆဲပင်ဖြစ် သည်။ အခွန်ကောက်ယူနိုင်မှုနည်းပါးပြီး လူမှုဝန်ဆောင်မှုလည်း အားနည်း၍၊ အစိုးရဘဏ္ဍာငွေအတွက် သယံဇာတ အပေါ်တွင် သာ အဓိက မှီခိုခဲ့ရသည်။ မဆလ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် မတူကွဲပြား အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း၊ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများမှာ အနည်း ငယ်သာ ကွာခြားပြီး ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်အခြေအနေနှင့် သဏ္ဍာန် တူနေသည်။ အစိုးရဝန်ကြီးရုံးများ၊ ဌာနများနှင့် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ တပ်မတော် အရာရှိများနှင့် အငြိမ်းစား တပ်မတော် အရာရှိကြီးများသာ နေရာယူခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် နဝတသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့်တွင် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (LORCs) များ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့များတွင် တပ်မတော်အရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများနှင့် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန (GAD)

ဝန်ထမ်းများ ပါဝင်ခဲ့သည်။^{၆၈} သို့သော် ထွေ/အုပ်၏ နိစ္စရူဝ လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ အဓိကအားဖြင့် စစ်တိုင်းမှူးများကို ကူညီ ပံ့ပိုးရန်ဖြစ်ပြီး၊ အရပ်သား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးမပါလှချေ။^{၆၉} ယခင် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း၊ အငြိမ်းစား ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သည့် USDP အစိုးရသို့ အာဏာလွှဲပေးပြီးနောက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူး ကြီး သန်းရွှေ၏ အုပ်ချုပ်ရေး အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရအဖွဲ့တွင် အုပ်ချုပ်နေသူများအပေါ် ဗိုလ်ချုပ် မှူးကြီး သန်းရွှေ ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုက ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။

၂.၄။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်

ယခု ဖော်ပြခဲ့သော အပိုင်းတွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အထိ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော အစိုးရသုံးရပ်၏ မူဝါဒချမှတ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော သမိုင်းအတွေ့အကြုံများကို အသေးစိတ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ မူဝါဒချမှတ်မှုတွင် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေသည့် အဓိက ဇာတ်ကောင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ဖော်ထုတ်၍ အစိုးရသုံးရပ်၏ အုပ်ချုပ်မှုပဟိုချက်များအကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်စေရန် အလေးထားခဲ့သည်။ ပြန်လည် သုံးသပ် ရာတွင် မတူကွဲပြားမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့ လိုအပ်သော ဒီမိုကရေစီ စနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှု၊ ယင်းကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်း သမိုင်းမျိုး မရှိခဲ့ သည့် အမှန်တရားတစ်ခုကို မီးမောင်းထိုးလျက်ရှိသည်။ စစ် အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး အုပ်ချုပ်ခဲ့သော မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ၊ မဆလ ပါတီ၊ နဝတ/နအဖ အစိုးရလက်ထက်များအထိ အုပ်ချုပ်ရေး အစိုးရ အဖွဲ့ကို “ခေါင်းကိုင် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက မူဝါဒချမှတ် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်း” ပုံစံဖြင့် ပွဲကိုင်ခဲ့သည်ကို နားလည် သဘောပေါက်ထားလျှင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ၌ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာ အစိုးရသည် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးထံမှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး စနစ်ပုံစံကို ဆက်ခံခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပြီး ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး၊ ပါလီမန်ကို ဗဟိုပြုသည့် အစိုးရတစ်ရပ်က အုပ်ချုပ်သည့် ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို လက်ခံ သည့် တပ်မတော်အစိုးရတစ်ရပ် အာဏာရလာခဲ့သည်။ ထို့ နောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ထိန်းချုပ်သော အစိုးရအဖွဲ့နှင့် မဆလပါတီတို့က ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် စစ်အာဏာသိမ်းမှု နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမောင် ဦးဆောင်သော တပ်မတော် အစိုးရ၊ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ ဦးဆောင်သော တပ်မတော်အစိုးရတို့က အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို တည်ဆောက်

ခဲ့သည်။

နိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှပုံစံ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံမှ တပ်မတော် ဦးဆောင် သည့် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံ၊ ထို့နောက် တပ်မတော် အစိုးရတစ်ခုသို့ တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲခဲ့သဖြင့် အစိုးရ၏ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် ပုံများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအကြား "ကစားပွဲများ၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေသများ" ဆင့်ကဲ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ထိုသို့ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်များကြောင့် အဓိက အခြေအနေ ပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် အရပ်သားဦးဆောင်သော အစိုးရ၏ အကွဲအပြားများ သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ် တွင် စစ်အာဏာသိမ်းခဲ့ခြင်းနှင့် အာဏာပြန်လည်အပ်နှင်းခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက် ချုပ်ကိုင်ထား ခြင်းအတွက် အကြောင်းများစွာအနက် တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ် သည် အားနည်းပြီး ထိရောက်မှု မရှိစေသော အုပ်ချုပ်မှုမျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေသည်ဆိုသော သဘောထားအမြင် တုန့်ပြန်မှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ တို့၏ သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်ကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်မှုမျိုး အမြစ်တွယ်ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ စစ်အာဏာသိမ်းအစိုးရများသည် ညီညွတ် ရေးဟူ၍ အတင်းအကြပ်ပြု လုပ်ဆောင်သော်လည်း အုပ်ချုပ် ရေး ဗဟိုချက်အတွင်း အများကြိုက်ညီမှုရှိသည့် ဆက်ဆံရေး မျိုးဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း နှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေတို့၏ အစိုးရများထံတွင်လည်း တွေ့နိုင်သည်။ ထိပ်ပိုင်း စစ်ဗိုလ်ချုပ်များအကြား သဘောထား ကွဲမှုများကို ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း နှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေတို့၏ သဘောထားအပေါ် မူတည် ၍ ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်း၊ သို့မဟုတ် ထောင်ချခြင်းနည်းများဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။ ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်းများသည် အစိုးရများ ၏ အမြင့်ဆုံး အဆင့်ထိ ပုံမှန်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ အတင်းအကြပ်ပြု၍ ညီညွတ်စေမှုက အားကောင်းခဲ့ပြီး၊ အပြု သဘောဆောင်သော မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ငြင်းခုံမှုများဖြစ်ရန် အခြေအနေမပေးခဲ့ပေ။ ထို့အပြင် ခေတ်နှစ်ခုလုံးတွင် အထင် ရှားဆုံးမှာ အာဏာသိမ်းအစိုးရ၏ အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများတွင် အုပ်ချုပ်သူများအကြား အာဏာ တည်မြဲ ရေးကပင် ဦးစားပေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချက်က မူဝါဒဆုံးဖြတ် ချက်များသည် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဲ့သို့ လူမှုအကျိုး စီးပွား ကိစ္စရပ်များထက် အစိုးရများ၏ ကျဉ်းမြောင်းသော အကျိုးစီးပွားများဖြစ်သည့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် တန်ဖိုး မြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကဲ့သို့ ကိစ္စရပ်များတွင်သာ ဦးစားပေး ဖြစ်ခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း အစိုးရအဆက်ဆက်သည်

မျက်မှောက်ခေတ် အစိုးရများ ဆက်လက် တည်ဆောက်နိုင် သည့် ကောင်းမွန်ကို မဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပေ။ ပို၍ ခြုံငုံပြောပါက နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြေလည်မှုများကို ဖြစ်စေမည့် နိုင်ငံတော် အဆင့် မူဝါဒ ချမှတ်ရေးအတွက် အမှန်တကယ် လုပ်ဆောင် သင့်သော အရေးကြီးကိစ္စများကို မည်သည့်အခါကမျှ ယုံကြည် လက်ခံနိုင်သည်အထိ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ထိုကိစ္စရပ် များတွင် ချိန်နေသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တိုင်းရင်းသား များ၏ မကျေနပ်မှုနှင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားနေသည့် ပြည်တွင်းစစ်၊ သတင်းမီဒီယာ များကို ဖိနှိပ်မှု၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒီမိုကရေစီ အင်အားစုများကို ကာလကြာမြင့်စွာ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်း၊ အရပ်သား၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ/မဆလ ပါတီနှင့် နဝတ/နအဖ အစိုးရ များ၏ အစိုးရအဆက်ဆက်သည် မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာ အစိုးရများ ဆက်လက်တည်ဆောက်သွားနိုင်သည့် ကောင်းမွန် များကို မဖန်တီးနိုင်ခဲ့ချေ။ ပို၍ ခြုံငုံပြောရလျှင် နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ပြေလည်မှုများကို ဖြစ်စေမည့် နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် မူဝါဒချမှတ်ရေး အတွက် အမှန်တကယ် လုပ်ဆောင်သင့်သည့် အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များကို မည်သည့်အခါကမျှ ယုံကြည် လက်ခံနိုင်သည်အထိ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ယင်းကိစ္စ ရပ်များတွင် အင်အားချည့်နေသည့် စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး မှု၊ မကြာခဏဖြစ်ပွားနေသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ မကျေနပ်မှု များနှင့် ပြည်တွင်းစစ်၊ မီဒီယာကို ဖိနှိပ်မှုနှင့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့ အစည်း၊ ဒီမိုကရေစီ လိုလားသည့်အုပ်စုများနှင့် ကာလကြာမြင့် စွာ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။

တိကျစွာ ပြောမည်ဆိုပါက အစိုးရများအတွက် အားရစရာ မကောင်းသော ဆိုးမွေတစ်ခုမှာ မူဝါဒချမှတ်မှုကို သိမ်မွေ့စွာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် အလေ့အထများ သို့မဟုတ် အစိုးရယန္တရား တည်ဆောက်ပုံများ မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်ပါအချက်များ မှာ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုများအတွက် ကြီးမားသည့် အကျိုးဆက်များ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

- **တင်းကြပ်သည့် အထက်အောက် ဖွဲ့စည်းမှု** - ဆုံးဖြတ် ချက်များ အားလုံးကို ထိပ်ပိုင်းမှ စစ်အာဏာရှင် တစ်ဦး တည်းက မူဝါဒချမှတ်မှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မူဝါဒ ချမှတ်မှု၌ မတူကွဲပြားသည့် သဘောဆန္ဒများကို ထည့် သွင်း လုပ်ဆောင်သော အလေ့အထ မရှိခြင်းကြောင့်၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၊ မူဝါဒ ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော အကျိုးစီးပွား ပတ်သက်ဆက်စပ်သူများ ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ သည့် အတွေ့အကြုံ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။
- **ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ နည်းပါး** - အတိတ် က ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုတွင် အကန့်အသတ်များရှိခြင်း

ကြောင့် မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် လုပ်သည့် အလေ့အထ နည်းခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို စစ် အာဏာရှင် သို့မဟုတ် အကောင်းဆုံးအခြေအနေတစ်ရပ် တွင် နဝတ/အနုဖ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ ကဲ့သို့ သော စစ်ဗိုလ်ချုပ် တစ်စုက ချမှတ်သည်။ အကျိုးဆက် အနေဖြင့် အစိုးရတွင် မူဝါဒကို ရှင်းပြသည့် မူဝါဒစာတမ်း (white papers) ပုံမှန်ထုတ်ပြန်မှု သို့မဟုတ် ရွေးချယ် စရာ မူဝါဒ နည်းလမ်းများကို အစိုးရ ခေါင်းဆောင်များထံ တင်ပြနိုင်သည့် မူဝါဒ သီးသန့်ဌာနများကဲ့သို့ မူဝါဒချမှတ် မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ နည်းပါးလှသည်။

- **မူဝါဒချမှတ်သည့် အလေ့အထ နည်းပါးခြင်း** - မူဝါဒ ချမှတ်မှုသည် အစဉ်အလာအားဖြင့် လျှို့ဝှက်လုပ်ဆောင် ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အစိုးရ အစိတ် အပိုင်းများနှင့် အထူးသဖြင့် သတင်းမီဒီယာ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့အားလုံးအတွက် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ ချမှတ်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ နှင့် ပတ်သက်၍ မရေရာမှုများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့အပြင် မူဝါဒချမှတ်မှုလုပ်ရန် အထောက်အထား သို့မဟုတ် အချက်အလက် အသုံးပြုသည့် အလေ့အထ လည်း နည်းပါးလှသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မူဝါဒ ချမှတ်မှု၊ ယင်း၏အရေးပါမှု သို့မဟုတ် မည်သို့လုပ်ဆောင် မည်တို့အပေါ် မျက်မှောက်ခေတ် အစိုးရ၏ နားလည် သဘောပေါက်မှု သို့မဟုတ် တန်ဖိုးထားမှု နည်းပါသည်။ အစိုးရ၏ သတင်းအချက်အလက်များသည် များသော အားဖြင့် ဝိရောဓိများ ဖြစ်နေသေးသည့်အပြင် ဘက်လိုက် မှု ကင်းသည်ဟု မည်သည့်အခါကမျှ တွေးထင်မှု မရှိပေ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းမှာ
 မူဝါဒ ကိစ္စတွေကို ဆွေးနွေးဖို့
 လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မရှိဘူး။
 နိုင်ငံ့စီးပွားရေး ချွတ်ခြုံကျနေတဲ့
 အခြေအနေမှာ၊
 ဖြစ်နေတာတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
 သတင်းအချက်တွေကို
 ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း
 မကြားအောင်
 သူ့နောက်လိုက်တွေက
 ဟန့်တားခဲ့တယ်။
 ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး
 သန်းရွှေကျတော့ အပြင်မှာ
 ဘာတွေဖြစ်နေလဲဆိုတာ
 သူ့ကို ပြောမယ့်သူ
 လက်တစ်ဆုပ်စာလောက်
 ရှိတယ်

USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း အစိုးရအဖွဲ့များအကြောင်းကို ပြီးခဲ့သည့်အပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုဖော်ပြချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အသွင်ကူးပြောင်းမှုစတင်ချိန် ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ် ၃၀ မှစပြီး မူဝါဒချမှတ်မှုများ မည်သို့ ချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကို ယခုအပိုင်းတွင် လေ့လာခဲ့သည်။ ယခုအပိုင်းတွင် မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအကန့်အသတ်များကို ဆန်းစစ်ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သော ပြည်ခိုင်ဖြိုး (USDP) အစိုးရက မူဝါဒချမှတ်မှုများ မည်သို့ စီမံလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အုပ်ချုပ်မှု အစီအမံများကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် မည်သို့ ဖွင့်ဆိုထားသည်နှင့် မူဝါဒချမှတ်မှုများအပေါ် မည်သို့ အကျိုးဆက် ရှိစေခဲ့သည်တို့ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ သဘောတရားများကို အခြေခံ၍ ရှင်းပြထားသည်။

၃.၁။ အစိုးရမူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် ၂၀၀၈ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အကန့်အသတ်များ

အာဏာရှင် စနစ်အောက်တွင် မတူကွဲပြားမှုကို ထင်ဟပ်စေသော မူဝါဒချမှတ်သည့် အလေ့အထများ၊ မူဝါဒချမှတ်သည့် ပုံစံများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မရှိခဲ့ခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် အသွင်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်တွင် မူဝါဒချမှတ်ရာ၌ မည်သို့ ဖြစ်သင့်သည်ကို ယခုအချိန်တွင် သတ်မှတ် ပြဌာန်းရပါမည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၌ အာဏာရှင်ဆန်သည့် အစိတ်အပိုင်းများ ပါရှိသော်လည်း မူဝါဒချမှတ်ခြင်းအတွက် အခြေခံ ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းများ အပါအဝင်၊ တပ်မတော်အစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ်စီမံမှု အလေ့အကျင့်များမှ သွေဖယ်လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုထားသော အချက်များလည်း ရှိနေသည်။^{၇၀} မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြန်လည်ဖွင့်ဆိုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၌ စတင်ရမည့် အချက်မှာ မည်သူများက အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို မောင်းနှင်သင့်သည်၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မည်သို့ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံသင့်သည်ကို တာဝန်ခွဲဝေ သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမှာ ဗဟိုအစိုးရ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများအတွက် ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေမူဘောင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံတွင် အဓိက

အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် အကန့်အသတ်အချို့ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအပိုင်းတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်မှုကို ပုံဖော်သော ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို အသေးစိတ် ဆန်းစစ်ထား ပါသည်။ အဆိုပါ သွင်ပြင်လက္ခဏာများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ပါတီစုံစနစ်ကို ခွင့်ပြုသည်။^{၇၁}
- ၂။ နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) ၌ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အများဆုံး ၄၄၀ ဦး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်(တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုလွှတ်တော် သို့မဟုတ် အထက်လွှတ်တော်) ၌ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အများဆုံး ၂၂၄ ဦး၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် နှစ်ရပ်ပေါင်း ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ဟု ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။ သို့သော် လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီတွင် တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းစီ (ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ ၁၁၀ ဦး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၌ ၅၆ ဦး) ပါဝင်ရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသည်။^{၇၂}
- ၃။ နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ဦး ထားရှိသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးအဖွဲ့ကို ရွေးကောက်ခံ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့၊ ရွေးကောက်ခံ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များအစုအဖွဲ့နှင့်တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့ သုံးခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်။ အစုအဖွဲ့ တစ်ခုချင်းစီက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ထဲမှ ဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲမှဖြစ်စေ၊ ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးစီ ရွေးချယ်ရသည်။^{၇၃} ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်အားလုံး ပါဝင်သော သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြှောက် ရေးအဖွဲ့က နိုင်ငံတော် သမ္မတလောင်းများဖြစ်သည့် ဒုတိယသမ္မတများအနက် ၎င်းတို့ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးကို နိုင်ငံတော်သမ္မတအဖြစ် ဆန္ဒမဲပေး ရွေးချယ်ရသည်။ ကျန်ရှိသော ဒုတိယ သမ္မတ နှစ်ဦးကို ရရှိသည့် မဲအရေအတွက်အပေါ် မူတည်၍ ဒုတိယ သမ္မတ - ၁ နှင့် ဒုတိယသမ္မတ - ၂ အဖြစ် အတည်ပြု သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် ငါးနှစ်ဖြစ်ပြီး၊ ရာထူးသက်တမ်း နှစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ ထမ်းဆောင်ခွင့် မပြုပေ။

၄။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ အားလုံးသည် လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ် မဖြစ်ရပါ။^{၇၄} အကယ်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ ဒုတိယ သမ္မတနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးသည် ပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပါက၊ ရွေးချယ်တင်မြှောက် ခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ ၎င်းတို့၏ ရာထူးသက်တမ်းအတွင်း ပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။^{၇၅}

၅။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NDSC) နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး၊ ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သည့် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေညာခြင်း၊ ထိုကိစ္စရပ်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ ကြေညာခြင်း ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာများကို တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်အား လွှဲပေးရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသည်။ ထို့ အတူ ထိုသို့ ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်အားလုံး နှင့် ဦးစီးအဖွဲ့များ၏ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းထားသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆို ထားသည်။^{၇၆}

၆။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက လက်မှတ်ထိုး ၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း မပြုလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့သဘောထား

မှတ်ချက်ဖြင့် ဥပဒေကြမ်းကို လက်မှတ်ထိုး၍ ပြန်လည် ပေးပို့ခြင်း မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ကာလ ပြည့်မြောက်သည့်နေ့တွင် ဥပဒေ အတည်ဖြစ်နိုင်သည်။

၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ တစ်ခု ချင်းစီတွင် ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး ထားရှိပြီး၊ ၎င်းတို့က သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ ကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်နိုင်သည်။^{၇၇} တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင်လည်း တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်မှုရှိသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိ သော်လည်း ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ များသည် သက်တမ်း နုနယ်သော်လည်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုတွင် တွန်းအားပေးနိုင်သော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် နိုင်ငံ၏ အာဏာ အရှိဆုံး အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး နှင့် တပ်မတော်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖော်ပြထား သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ချက်၊ အကန့်အသတ်များအတွင်း ထိုအဖွဲ့အစည်းများ မည်သို့ ဆက်သွယ်လုပ်ဆောင်ကြသည်ဆိုခြင်းမှာ နိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ် မှုကို ပုံဖော်ပေးနေသည်။ သိသာထင်ရှားသောအချက်မှာ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၌ ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာကို တပ်မတော် အား အပ်နှင်းထားသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များမှာ အာဏာဆင်းသက်မှုပုံစံကို ပုံဖော်ပေးသည့် အဓိကအချက်များ ထဲတွင် ပါဝင်သည်။

၁။ **တပ်မတော်၏ သြဇာအာဏာများ** - စစ်အာဏာရှင်စနစ် အောက် ကာလရှည်ကြာနေထိုင်ခဲ့ရသည့် သမိုင်းကြောင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို တပ်မတော်အား အသာစီးရစေရန် အဓိကကျသည့် နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ရေးဆွဲ ပြဌာန်းထားသည်မှာ အံ့သြစရာမဟုတ်ပေ။ တပ်မတော်က ရေးဆွဲခဲ့သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော် တရားဝင် အကြီးအကဲအဖြစ် သမ္မတကို အသုံးပြု၍ နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို ထိန်းချုပ် ရန် ပြဌာန်းခဲ့သည်။ ပထမဆုံးနှင့် အရေးကြီးသည့်အချက် မှာ လွှတ်တော်နေရာများ၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို တပ်မတော် အား ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်က တပ်မတော် သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အုပ်စုတွင် ဗီတိုအာဏာ ရှိနေပြီး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်း မည်သည့် ကိစ္စကိုမဆို တားဆီးပယ်ချနိုင်ကြောင်း သေချာစေခဲ့

သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်လိုပါက မည်သည့်ပြင်ဆင်မှုတွင်မဆို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကျော်က ထောက်ခံရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဒုတိယ အချက်မှာ လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်သည့်ကိစ္စများ၌ တပ်မတော်တွင် ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာ ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ရေး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများကို တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ထံမှ အမည်စာရင်း တောင်းယူပြီးမှသာ ခန့်အပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။^{၇၀} တတိယ အချက်အနေဖြင့် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကောင်စီ (NDSC) တွင် တပ်မတော်က ဗီတိုအာဏာ ကိုင်ထားသည်။ နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကောင်စီ (NDSC) နှင့် ညှိနှိုင်းပြီးမှသာ အရေးပေါ်အခြေ အနေ ကြေညာပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေး နှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NDSC) တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦး ရှိသည့်အနက် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ဒုတိယ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးများ အားလုံးမှာ တပ်မတော်မှ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ သမ္မတ တစ်ဦးမှာလည်း တပ်မတော်ကပင် အမည် စာရင်း တင်သွင်းထားသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦးတွင် ခြောက်ဦးမှာ တပ်မတော်အစုအဖွဲ့ပင် ဖြစ်နေသည်။^{၇၁} နောက်ဆုံးအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် နိုင်ငံ့အကြီးအကဲဖြစ်သော်လည်း သူသည် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် မဟုတ်ခြင်းကြောင့် တပ်မတော် ကို တိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးကွပ်ကဲနိုင်သည့် အာဏာပိုင်စိုး မှု မရှိပေ။^{၇၂}

အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NDSC) ၏ အရေးကြီးမှုကို လျော့တွက်၍ မရနိုင်ပေ။ ယခင် တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် အဓိက မူဝါဒဆုံးဖြတ် ချက်များကို နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NSC) ၏ အစည်းအဝေးများတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုပုံစံကို နမူနာ ယူလျက်^{၇၃} ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၁ အရ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။^{၇၄} အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NDSC) ကို အမြင့် ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် အဖွဲ့အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး၊ ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာများအနက် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်သုံးချက်မှာ အရေးပါသော အချက်များဖြစ်သည်။

- အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကာ/လုံ

(NDSC) ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့်သာ နိုင်ငံတော် သမ္မတ အနေဖြင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာ နိုင်သည်။^{၇၅}

- ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာ ထားချိန်တွင် လွှတ်တော်အားလုံးနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့များ ၏ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းထား ရသည်။^{၇၆}
- ကာ/လုံ (NDSC) ၏ အဆိုပြုထောက်ခံချက်ဖြင့်သာ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို နိုင်ငံတော် သမ္မတက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။^{၇၇}

၂။ နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် လွှတ်တော်အသီးသီး၏ လုပ်ပိုင် ခွင့် အာဏာများ - ဥပဒေပြုခြင်းကို တားဆီးနိုင်သည့် ဗီတိုအာဏာ နိုင်ငံတော် သမ္မတထံတွင် မရှိပေ။ နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများအား စွပ်စွဲ ပြစ်တင်လိုပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ပါဝင်သော လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှ လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ အနက် လေးပုံ တစ်ပုံက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး စွပ်စွဲချက်ကို လွှတ်တော်အကြီး အမှူးထံ တင်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင် ရာ လွှတ်တော်၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံက ထောက်ခံလျှင် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။^{၇၈} သို့သော် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ စွပ်စွဲပြစ်တင် ချက်သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ (အချက်ငါးချက် ပါဝင်သည့် သတ်မှတ်ချက်ရှိသော) ထူးခြားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။^{၇၉} အကြောင်းတစ်ရပ် ရပ်ကြောင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းလိုသော် ၎င်း၏ မဲဆန္ဒနယ်မှ မူလမဲဆန္ဒရှင်များ အနက် အနည်းဆုံး တစ်ရာခိုင်နှုန်းက တာဝန်မှ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းလိုသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ပတ်သက်သည့် တိုင်တန်းချက်ကို ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ထံ ပေးပို့ရမည်ဖြစ်သည်။^{၈၀} သို့သော် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တာဝန်မှ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် လွှတ်တော်က ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဌာန်းရန် လိုအပ်နေသည်။ ထိုဥပဒေ ဖြစ်မြောက်ရေး တွန်းအားပေးရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု လိုအပ်နေပြီး၊ စိန်ခေါ်မှု ရှိသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ အဆိုဥပဒေ ပြဌာန်းခြင်း မရှိသေးပေ။ သီအိုရီအားဖြင့် ယခုဖြစ်စဉ်သည် ခက်ခဲရှုပ်ထွေးမှုများ ရှိနေပြီး၊ အထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတ နှင့်

လွှတ်တော်အကြားညှိနှိုင်းမရသောသဘောထားကွဲလွဲမှု တစ်စုံတရာရှိခဲ့လျှင် သမ္မတ အနေဖြင့် ကာ/လုံ အဖွဲ့ဝင် တပ်မတော်သားများ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေညာပြီး လွှတ်တော်ကို ရပ်ဆိုင်းနိုင် သည်။

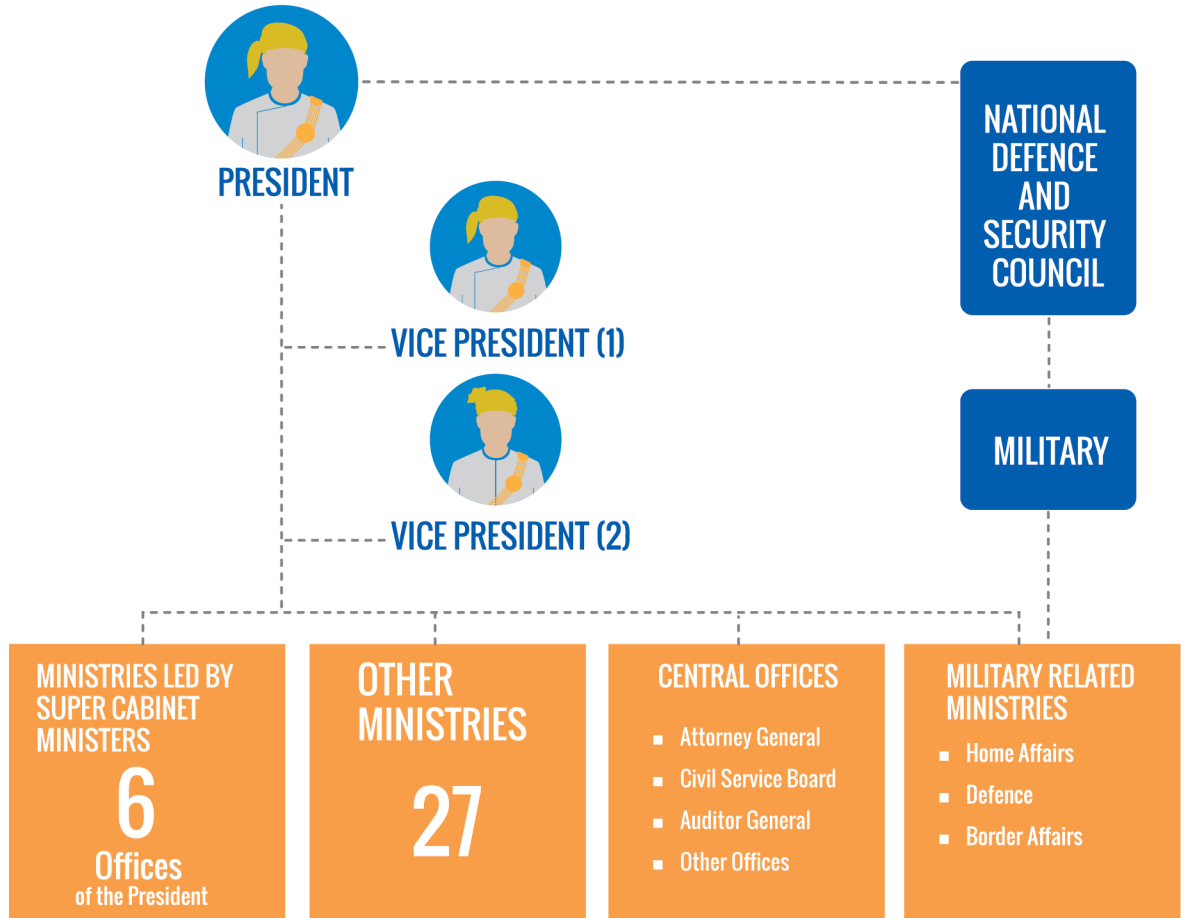
၃.၂။ USDP အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အခင်းအကျင်း

မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ၏ အရေးပါသော အကန့်အသတ်များကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ယခုအပိုင်းတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်မှ စတင်ပြီး သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရကို မည်သို့ ဖွဲ့စည်းခဲ့သနည်း၊ မူဝါဒ ချမှတ် လုပ်ဆောင်ပုံ မည်သို့ရှိခဲ့သနည်း အစရှိသည်တို့ကို ဖော်ပြပါမည်။ ယခုအပိုင်း၌ အရေးပါသော ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့်

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သော ယန္တရားများကို ဖော်ပြပြီး၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်ပေးထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ် လုပ်ဆောင်ပုံများကို ဆန်းစစ် လေ့လာခဲ့သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် စုဖွဲ့ပုံမှာ အရေးပါသည်ဟု ဆို ရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ ၏ ပထမဆုံးအစိုးရဖြစ်သည့်အပြင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ အစိုးရအဖွဲ့ တည်ဆောက်ပုံကို ပြန်လည် စီမံရပြီး၊ တပ်မတော်တစ်ခုတည်းကို အစီရင်ခံ တင်ပြရန်လည်း မလိုအပ်တော့ပေ။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင် များပြားလှသော ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြဌာန်းချက်များက ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက် ပုံနှင့် စုဖွဲ့မှုကို လမ်းညွှန်ခဲ့သည်။ အခြေခံအားဖြင့် နိုင်ငံတော် အကြီးအကဲဖြစ်သော နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နေပြည်တော်၌ နေထိုင်ခဲ့သည်။ သမ္မတအိမ်တော်တွင် သမ္မတရုံးနှင့် ဒုတိယ

ပုံ ၁ - USDP အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံ (၂၀၁၅ ခုနှစ်ဩဂုတ်လ) ဇ

သမ္မတ နှစ်ဦး၏ ရုံးများ ထားရှိခဲ့သည်။^{၅၉} အစောပိုင်းက ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးဌာန ၃၄ ခု ထားရှိပြီး၊ ဝန်ကြီး ၃၀ ဦးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး ၃၄ ဦးက ဦးဆောင်ခဲ့သဖြင့် ယခင် တပ်မတော်အစိုးရ၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အနည်းငယ်ဆင်တူသည်။ သို့သော် ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်း၊ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ နောက်ဆုံးကာလတွင် ဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး စုစုပေါင်း ၉၂ ဦးအထိ^{၆၀} ရှိခဲ့ပြီး မြန်မာ့သမိုင်း၌ အကြီးဆုံး အစိုးရများ အနက် တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။^{၆၁}

ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုဗဟိုချက်မှ ထူးခြားချက်မှာ သမ္မတရုံးတွင် ရုံးထိုင်သော “အဆင့်မြင့် အစိုးရ ဝန်ကြီးအဖွဲ့” ဖြစ်သည်။ အစောပိုင်းတွင် သမ္မတရုံးနှင့် နေပြည်တော် ကောင်စီကို စီမံခန့်ခွဲရန် ဝန်ကြီးနှစ်ဦး ထားရှိခဲ့ သည်။ သို့သော် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်တွင် ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒဦးစားပေးမှုများကို အာရုံစိုက်ရန် သမ္မတရုံး၌ နောက်ထပ် ဝန်ကြီးလေးဦး ထပ်မံ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၊ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရေးတို့ ဖြစ်သည်။ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ စစ်ရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၊ ပြည်ထောင်စု ရာထူးဝန် အဖွဲ့အပါအဝင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦးကဲ့သို့ အလားတူ တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသည့် ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးစီ ပါဝင်သော “ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း” များကိုလည်း အစိုးရ အဖွဲ့အောက်တွင် ထားရှိခဲ့သည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် ဒုတိယသမ္မတများနှင့် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးအချို့ကို ဦးဆောင်စေ သည့် အစိုးရကော်မတီ ငါးခုကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ ဝန်ကြီးများကို ဦးဆောင်စေပြီး ကဏ္ဍအလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ မှုများနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည် ဖော်မည့် “ဝန်ဆောင်မှုရုံး” (delivery units) ၂၈ ခုကိုလည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။^{၆၂} ဦးသိန်းစိန်သည် သမ္မတ ရာထူးသက်တမ်း တလျှောက်လုံးတွင် အသေးစား ဦးဆောင်ကော်မတီများနှင့် လိုအပ်ချက်အပေါ် အခြေခံသော ကော်မတီများကိုလည်း ပုံမှန်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့မှ အဓိက ရာထူးများ ကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ အုပ်ချုပ်ရေး သက်တမ်းမကုန်ခင် လပိုင်းအလို၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီတွင် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီး၌ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ရာထူးဖြစ်သည့် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ရာထူးများကို ပြန်လည် အသက်သွင်းခဲ့သည်။ အစိုးရသစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီးချိန်၌ ဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး များ ပြောင်းလဲသွားလျှင် လုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို ကူညီရန် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးနှင့်အတူ ရှိနေသည့် အကြီးတန်းဝန်ထမ်း များ ရှိနေစေရန်ဖြစ်သည်။^{၆၃} USDP အစိုးရသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း အရေအတွက်ကိုလည်း တိုးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင်

USDP အစိုးရလက်ထက် မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်၌ ပါဝင်ကြသူများ

- အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အဓိကအရေးပါသူများ*
- နိုင်ငံတော် သမ္မတ (NDSC)
 - ဒုတိယသမ္မတ (NDSC)
 - တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် (NDSC)
 - အစိုးရအဖွဲ့ “ထိပ်သီး” ဝန်ကြီးများ သို့မဟုတ် သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများ
 - ဩဇာအာဏာကြီးမားသော ဝန်ကြီးဌာန အချို့မှဝန်ကြီးများ
 - သမ္မတရုံး
 - အစိုးရတစ်ပိုင်း ပညာရှင်များအဖွဲ့များ (think-tanks)
- အစိုးရအဖွဲ့ပြင်ပမှ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိသူများ*
- ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ (NDSC)
 - နောက်ပိုင်းတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်လာသည့် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်
 - USDP ပါတီမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မဟာမိတ်ပါတီများ

နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ၉၄၆၆၉၉ ဦးရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီတွင် ၁၀၃၇၉၄၁ ဦး ရှိခဲ့သည်အထိ မြင့်တက်ခဲ့သည်။^{၆၄}

စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်မှာ USDP အစိုးရသည် အစိုးရ အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကူအညီပေးရန် အစိုးရ ပိုင်း မူဝါဒ လေ့လာသုံးသပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန - ၄ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်း ဦးဆောင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဗဟိုဌာန (MPC) သည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ညှိနှိုင်းရာ၌ အဓိက အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သော အဖွဲ့ဖြစ် သည်။ သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးဌာန - ၃၊ ၅ နှင့် ၆ (ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများမှာ ဦးစိုးသိန်း၊ ဦးတင်နိုင်သိန်းနှင့် ဦးလှထွန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်) တို့မှ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများ၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသည့် ဝန်ကြီးများသည် အခြား အစိုးရတစ်ပိုင်း

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော မြန်မာ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း (MDRI) နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ MPC သည် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရနှင့် ပို၍ နီးစပ်ဟန် ရှိခဲ့ပြီး၊ MDRI မှာ အဓိက မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ အနည်းအကျဉ်းသာ ပါဝင်ခွင့်ရှိခဲ့သည်။

မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဦးသိန်းစိန်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အများစုသည် လမ်းကြောင်းလေးသွယ်ပေါ်တွင် မူတည်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အစိုးရအဖွဲ့၊ (၂) အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (၃) သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးများနှင့် MPC (၄) သမ္မတရုံးနှင့် အကြံပေးအဖွဲ့တို့ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လမ်းကြောင်းများ၏ အသေးစိတ်အခြေအနေမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့ - ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ် ၃၀ တွင် ဦးသိန်းစိန်သည် အဖွဲ့ဝင် ၃၅ ဦးဖြင့် အစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ဦး၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ၃၀ ဦး၊ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်နှင့် အစိုးရရုံး အတွင်းရေးမှူး တို့ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ပြည်ထောင်စု ရာထူးဝန်အဖွဲ့၊ စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးတို့မှ ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ဦးကိုလည်း အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများသို့ မကြာခဏ ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။^{၆၆} အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အများစုသည် ယခင်အစိုးရ၌ ပါခဲ့ကြသည့် အငြိမ်းစားတပ်မတော် အရာရှိများဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ၃၅ ဦးအနက် ခြောက်ဦးသာလျှင် အရပ်သားများဖြစ်သည်။^{၆၇} ကာကွယ်ရေး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးသုံးဦးမှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားသည့် အတိုင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ငါးနှစ်သက်တမ်းအပြီးတွင် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအဖွဲ့၌ အဖွဲ့ဝင် ၄၁ ဦးရှိခဲ့ပြီး၊ တပ်မတော်အရာရှိ ပါဝင်မှု အနည်းငယ် လျော့ကျခဲ့သည်။^{၆၈} အလားတူ ဝန်ကြီး ခန့်အပ်ခဲ့မှုတွင်လည်း ရွေးကောက်ခံ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ထံမှ ရွေးချယ်မှု လျော့ကျလာခဲ့သည်။^{၆၉} USDP အစိုးရသက်တမ်းအပြီးတွင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ၄၁ ဦးတွင် အမျိုးသမီးဝန်ကြီး နှစ်ဦး ခန့်အပ်ခဲ့သဖြင့် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု ၅ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ (နောက်ဆက်တွဲ ၂ ကို ကြည့်ပါ)

အစိုးရအဖွဲ့ကို ပံ့ပိုးသည့်အဖွဲ့မှာ ရုံးအမှတ် ၁၈ ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရရုံးဟု တရားဝင် လူသိများသည့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဖြစ်သည်။ သမ္မတရုံးဝန်ကြီး ရုံးအမှတ် ၅ နှင့် ၆ တို့၏ ဝန်ကြီးရုံးများကိုလည်း ထားရှိပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့ တရားဝင်ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာ ပင်မ ယန္တရားဌာနပင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို သမ္မတအိမ်တော် အဆောက်အအုံ B တွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ၂၀၁၁

ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်များတွင် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို အပတ်စဉ် ကြာသာပတေးနေ့တိုင်း လုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် ကက်ဘီနက် ကော်မတီ များကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အားလုံး ပါဝင်သည့် အစည်းအဝေးများကို နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။^{၇၀} အပတ်စဉ် ပြုလုပ်သော အစိုးရကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် ဘဏ္ဍာရေးသို့မဟုတ် လုံခြုံရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးချက်များ ပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် အားလုံးနှင့် ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးများ၌ အလုပ်များစွာ လျော့ကျခဲ့သည်။^{၇၁}

အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် ယခင် အစိုးရလက်ထက် အလားတူ လုပ်ငန်းတာဝန်များ လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ အမြောက်အမြား အစောပိုင်းကာလတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့မှုနှင့် USDP အစိုးရ၏ ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် ပုံစံတို့က ထိပ်ပိုင်းအုပ်ချုပ်သူများ ၏ အာဏာကို ထိန်းထားခြင်းအားဖြင့် တည်ငြိမ်မှုရရန် ရည်ရွယ်လိုသည့် လက္ခဏာရှိသည်။^{၇၂} ထိုနည်းလမ်းကို ကြည့်ပါက အစိုးရအဖွဲ့ ပုံစံသည် ယခင်အစိုးရနှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူပါသည်။ လက်တွေ့တွင် သမ္မတသည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ၌ အရေးကြီးသည့် မူဝါဒ အဆုံးအဖြတ်များကို ဆွေးနွေးခြင်း မရှိသလောက် နည်းပါးခဲ့သည်။^{၇၃} သမ္မတရုံးမှ ၎င်း၏ “အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ” (super cabinet ministers) နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများနှင့် တစ်ဦးချင်း တွေ့ဆုံခြင်းမျိုးကိုသာ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ သမ္မတက ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ခု ချပြီးလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးက အကြောင်းအရာနှင့် ရွေးချယ်စရာ မူဝါဒနည်းလမ်းများ၊ ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်မှု အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြပါသည်။ ထိုအချက်က USDP အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာတစ်ခုအဖြစ် အကန့်ခွဲထားသည့် ပုံစံကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဝါရင့် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များမှ အပ ကျန်ဝန်ကြီးများသည် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စများ၌သာ အာရုံစိုက်ကြပြီး၊ အခြားဝန်ကြီးများ၏ ဆွေးနွေးချက်များ၌ ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးခြင်း မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဝန်ကြီးအဆင့်တွင် အပြောင်းအလဲ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်စေခြင်းတို့က ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ ဆက်လက်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် တည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်းလိုသော ဦးသိန်းစိန်၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ USDP အစိုးရသက်တမ်း ငါးနှစ်အတွင်း ဝန်ကြီးဌာန ၃၆ ခု အနက် ဝန်ကြီးအဆင့် ဦးဆောင်မှု မပြောင်းသည့် ဝန်ကြီးဌာန ရှစ်ခုသာ ရှိခဲ့သည်။^{၇၄}

အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (NDSC) - ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ၏ တပ်မတော် အစိုးရလက်ထက်တွင်

အဓိကျသော မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်များအနက် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ကို အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ (NSC) က ချမှတ်ခဲ့သည်။^{၁၀၅} ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ လက်ထက်တွင် ကာ/လုံ (NDSC) ၏ ဆွေးနွေးမှုများ အသက် မဝင်လှဘဲ အများစုမှာ လုံခြုံရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေး ကိစ္စများနှင့် သာ သက်ဆိုင်ခဲ့သည်။^{၁၀၆} ကာ/လုံ (NDSC) အတွက် အစည်းအဝေး အချိန်ဇယားသည် ဦးသိန်းစိန် လက်ထက်တွင် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ အစောပိုင်းက တစ်ပတ် တစ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ရာမှ တဖြည်းဖြည်းနှင့် တစ်လ နှစ်ကြိမ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။^{၁၀၇} ကာ/လုံ (NDSC) အဖွဲ့ဝင်များ၊ အထူး သဖြင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရ ဦးရွှေမန်းနှင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တို့အကြား ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပဋိပက္ခများကြောင့် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ၏ နောက်ဆုံး နှစ်နှစ်အတွင်း ကာ/လုံ (NDSC) အစည်းအဝေး ပြုလုပ်မှု အကြိမ်ရေ လျော့ကျခဲ့သည်။^{၁၀၈} သို့ဖြင့် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက် ကာ/လုံ (NDSC) အစည်းအဝေးများ၏ အသုံးဝင်မှုမှာ မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကာ/လုံ အစည်း အဝေးများသည် တစ်ဦးချင်း၏ မူဝါဒ အဆုံးအဖြတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပေးပြောကြားခြင်း၊ သဘောတူညီမှု ရယူ ခြင်း သို့မဟုတ် အကြံပြုချက် အနည်းငယ် ရယူခြင်းတို့အတွက် ကြားခံနေရာတစ်ခုသာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကြီးမားသော ငြင်းခုံမှု သို့မဟုတ် ဆွေးနွေးမှုများ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။^{၁၀၉}

သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများ - ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ သော သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများ ခန့်ထားခြင်းသည် USDP အစိုးရ ၏ တီထွင်ဆန်းသစ်သော ကြိုးပမ်းချက်များအနက် တစ်ခုဖြစ် သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဌာန်းသည့် အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံကို ကျော်လွန်လုပ်ဆောင်ခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ တရားဝင်အားဖြင့် ဌာန လက်ကိုင်မရှိသော ဝန်ကြီးခြောက်ဦးရှိပြီး အဆိုပါ "အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ" သည် မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနအလိုက် တာဝန်ယူထားသော ဝန်ကြီးများကို ညှိနှိုင်းခြင်း အား အဓိကထား လုပ်ဆောင်ရသည်။ လက်တွေ့အခြေအနေ တွင် သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ငန်းသည် ညှိနှိုင်းခြင်းထက် ပိုသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများနှင့် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့ ထက် လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ နည်းသူများအား ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲ၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပါသည်။ ထို "အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ" သည် USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ဩဇာ လွှမ်းမိုးမှု အရှိဆုံးသူများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အတွက် တရားဝင်နေရာသည် နေပြည်တော်ရှိ ရုံးအမှတ်- ၁၈ ဖြစ်သော် လည်း အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ ရုံးစိုက်သည့် ရုံးအမှတ်-၁၄ မှာ အလုပ်အများဆုံး အစိုးရရုံးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ကာ/လုံ (NDSC) ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင် သည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် မူဝါဒချမှတ်ရာ၌ အနည်းငယ် အားနည်းသည်။ သို့သော် တရားဝင် အုပ်စိုးထားခြင်း မဟုတ် သော ဩဇာအာဏာများဖြင့် အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများသည် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၌ ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ဦးသိန်းစိန်၏ အုပ်ချုပ်ရေး ကာလတလျှောက်လုံး၌ ဦးအောင်မင်းနှင့် ဦးစိုးသိန်းတို့သည် သမ္မတ၏ အနီးကပ်ဆုံး လက်ထောက်များအဖြစ် လူသိများခဲ့သည်။ သမ္မတကလည်း မူဝါဒ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ် ရာတွင် ထိုဝန်ကြီးနှစ်ဦးအပေါ် အားပြုခဲ့သည်။ ဦးအောင်မင်း သည် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်သည်။ ဦးစိုးသိန်းသည် စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒများ၌ များစွာ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ကာ သမ္မတ၏ မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက် အားလုံး ကို လွှမ်းမိုးနိုင်ပုံရပါသည်။ ထို့အပြင် အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီး အချို့ သည် ကက်ဘီနက် ကော်မတီများကို ဦးဆောင်ထားသဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဩဇာအာဏာ ပို၍ ကြီးထွားခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကက်ဘီနက် ကော်မတီဝါးရအနက် ဦးစိုးသိန်းသည် ဝန်ကြီး ဌာန ၁၇ ခုကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရသည့် စီးပွားရေးကော်မတီကို စီမံခန့်ခွဲရသည်။ ထိုအစီအမံကြောင့် အခြားအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဦးစိုးသိန်း၏ တရားဝင် ဩဇာ အာဏာကို အမှန်တကယ်ပင် ကြီးထွားစေခဲ့ပါသည်။

ခြုံကြည့်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများသည် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီး များ၏ ဦးဆောင်မှု၊ အထူးသဖြင့် ဦးစိုးသိန်း လက်အောက်၌ စိတ်တက်ကြွမှု ရှိပုံရသည်။ သို့သော် အတွေ့ အကြုံများသည့် အချို့ဝန်ကြီးများကမူ သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးနှစ်ဦး၏ လုပ်ဆောင် ချက်များမှာ သမ္မတနှင့် ဝန်ကြီးအကြား ညှိနှိုင်းပေးခြင်း ထက် ရံဖန်ရံခါတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ ဘောင်ကျော်သည်ဟု ရှုမြင်သောကြောင့် တင်းမာမှုအချို့ ရှိခဲ့သည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးတစ်ဦးက ယခုကဲ့သို့ ပြောကြားခဲ့သည်။ "သူတို့က ကျနော်တို့ရဲ့ အပေါ်က လို့ ထင်နေတာ။ တကယ်တော့ သူတို့ တာဝန်က ကျနော်တို့ရဲ့ အလုပ်တွေကို ညှိနှိုင်းပေးဖို့ပဲ။ ကျနော်တို့ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲဖို့ မဟုတ်ဘူး။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရဆို ကျနော်တို့က သမ္မတကို တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံရမှာပါ"^{၁၁၀} ထို့ အပြင် ရာထူးတိုးခြင်း၊ ရာထူးချခြင်းနှင့် အနားယူစေခြင်းစသော အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံနှင့် ပတ်သက်သော ဦးသိန်းစိန် ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဦးစိုးသိန်းနှင့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး များအကြား ဆက်ဆံရေးအပေါ် များစွာမူတည်နေသည် ဆို သော အမြင်များလည်း ရှိကြသည်။ ဦးစိုးသိန်းနှင့် ဦးအောင်မင်း တို့သည် အနောက်တိုင်း သံတမန်များနှင့် နီးကပ်လွန်းသည် ဆိုသော ၎င်းတို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ အမြင်ကြောင့် ဝေဖန် ပြောဆိုမှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။^{၁၁၁}

ဦးစိုးသိန်းနှင့် ဦးအောင်မင်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှု အောက်၌ မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဗဟို ဌာန (MPC) သည် ဩဇာကြီးသော အစိုးရတစ်ပိုင်း အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် နိုင်ငံတကာမှ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု၊ နည်းပညာ အကူအညီတို့ဖြင့် MPC ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဦးအောင်မင်း က ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး၊ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်က နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေခဲ့ရာမှ ပြန်လာခဲ့ကြသည့် အရပ်သား မူဝါဒရေးရာ တွန်းအားပေးသူများ (policy advocates) များကို အဓိကထားဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ MPC ကို ငြိမ်းချမ်းရေး စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ လက်ခံဆွေးနွေးရန်နှင့် လုပ်ဆောင်ပေးရန်၊ အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး အကောင်အထည်ဖော်မှုအဖွဲ့ကို နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ပေးရန်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန် လုပ်ကိုင်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) နှင့် အစိုးရအရာရှိများအကြား ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ MPC အနေဖြင့် အစိုးရအာဏာ မရှိခြင်းကြောင့် သမ္မတရုံးမှ ဩဇာအာဏာရှိသော ဝန်ကြီးနှစ်ဦးနှင့်အတူ နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်း၍ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများအား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းမှ ကျော်လွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် MPC သည် သမ္မတ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာ၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခဲ့ခြင်းမျိုးလည်း ရှိခဲ့ သည်။

သမ္မတရုံး - သမ္မတရုံးသည် နေပြည်တော်ရှိ သမ္မတအိမ်တော်တွင် ရှိပြီး၊ သမ္မတ၏ အရေးအရာများကို ကိုင်တွယ်ရာ၌ တရားဝင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးရသည့် အဖွဲ့အစည်းဟု ယေဘုယျအားဖြင့် နားလည် သဘောပေါက်ထားသည်။ USDP အစိုးရ သက်တမ်းအပြီး သမ္မတရုံးနှင့် ဒုတိယ သမ္မတရုံးများတွင် ဝန်ထမ်းအင်အား ခန့်မှန်းခြေ ၃၅၀ ဦးခန့် (သမ္မတအိမ်တော်တွင် ၁၆၀ ဦး ရှိပြီး၊ အခြားသူများမှာ ရုံးအမှတ်- ၁၈ တွင်ရုံးစိုက်သည်) ရှိခဲ့သည်။^{၁၁၂} သမ္မတရုံး၏ အဓိကဌာနများမှာ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ ဦးစီးရုံးနှင့် ဒုတိယ သမ္မတနှစ်ဦး၏ ဦးစီးရုံးများဖြစ်သည်။ သမ္မတရုံးဦးစီးရုံးသည် လိုအပ်သည့် အခြေအနေအပေါ် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် သမ္မတနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံနိုင်ခြင်းကြောင့် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းများအနက် တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သမ္မတရုံးသည် ထင်ရှားသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ သမ္မတရုံး ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဇော်ဌေး (အငြိမ်းစား ဗိုလ်မှူး) ကဲ့သို့ အရေးပါသော ပုဂ္ဂိုလ်များက သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခြင်း၊ သတင်းမီဒီယာများနှင့် ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် အကြံပေးအဖွဲ့ဝင် ၁၉ ဦးကိုလည်း ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

အကြံပေးအဖွဲ့သည် သမ္မတ အိမ်တော်တွင် ရှိပြီး နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ဥပဒေရေးရာ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတကို အကြံပေးခဲ့သည်။^{၁၁၃} အကြံပေးအဖွဲ့ဝင် အများစု သည် USDP အစိုးရနှင့် ယခင် တပ်မတော်အစိုးရတို့နှင့် နီးစပ်သူများ ဖြစ်ကြပြီး အငြိမ်းစား အရာထမ်းများလည်း ပါဝင်ခဲ့ သည်။^{၁၁၄}

၃.၃။ USDP အစိုးရ၏ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်များ

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးနောက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို မည်သို့ လုပ်ဆောင်သည်နှင့် ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ပုံ အချို့ကို လေ့လာနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအချို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်တွင် သေချာစွာ ရေးဖွဲ့ထားသော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရှိကြသည် (ဥပမာ- ဝန်ကြီးများအတွက် သီးသန့်ရည်ရွယ်ထားသည့် လက်စွဲစာအုပ်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ)။ သို့သော် မြန်မာအစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်ပြဌာန်းထားခြင်း မရှိပေ။^{၁၁၅} ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ မရှိခဲ့ပါ။ ပို၍ အရေးကြီးသောအချက်မှာ အာဏာရှင်အဆက်ဆက် အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်များ၏ နှုတ်မိန့်များက အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု၌ ရေးသားထားခြင်းမရှိသည့် ဥပဒေ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ တပ်မတော်အစိုးရများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အစိုးရအရာရှိကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ တပ်မတော်သားဘဝ စစ်သင်တန်းများမှ ရရှိခဲ့သော စာဖြင့် ရေးသားထားခြင်း မရှိသည့် ကျင့်ဝတ်များက အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုအတွက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကျင့်ဝတ်များတွင် (သင်တန်းပြီးသည့် အပတ်စဉ်အလိုက်) ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ဦးစားပေးမှု၊ လျှို့ဝှက်ထားခြင်း၊ နှုတ်လုံခြင်း နှင့် သစ္စာရှိခြင်းစသော အခြေခံမူများ ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် တစ်ခုလုံး၌ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအကြား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရေးတွင် တပ်မတော် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စံနှုန်းများ ရောနှောကူးစက် ပြန့်ပွားလျက်ရှိသည်။^{၁၁၆}

ထိုသို့ မရေရာသည့် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ကို တရားဝင် ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမရှိဘဲ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်တွင် ကျင့်သုံးသည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန် ပြဌာန်းထားသော တရားဝင် အခြေခံမူ လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်း

ကာလ အသွင်ကူးပြောင်းရေး စတင်ချိန်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေမှ အမျိုးမျိုးသော အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက် များဖြင့် မရှင်းမလင်းသည့် အချက်များနှင့် ယခင်က အဖွဲ့ အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်အချို့ကို ဆက်သုံးနိုင်သည့် အခွင့်ကောင်းများရှိခဲ့သည်။ ထိုအချက်များထဲတွင် အကြီးတန်း အစိုးရ အရာရှိများ ရွေးချယ်ခြင်း၊ တာဝန်မှ ဖယ်ရှားခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရွေးကောက်ခံ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား ဆက်ဆံရေးမှာ သက်ဆိုင်မှုရှိ နေသည်။^{၁၁၇}

ထပ်မံဖော်ပြရလျှင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေကို အခြေခံပြီး ရေးဆွဲခဲ့သော ၂၀၁၀ ပြည့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ ဥပဒေသည် ဝန်ကြီးများအတွက် “လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်” တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ခွဲဟုတ်စရာ အချက်များ ပါဝင်နေသည်။ အဆိုပါ ခွဲဟုတ်မှုက အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ ကဲ့သို့ အကြီးတန်းခေါင်းဆောင်များအတွက် ၎င်းတို့၏ ဩဇာ အာဏာ ကြီးထွားစေသော လိုရာစွဲ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရန် ထွက် ပေါက်များကိုလည်း ဖြစ်စေခဲ့သည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက် အတွင်းရှိ အစိုးရအဖွဲ့ ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ ၎င်းတို့အတွက်ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ပေးနေသော အစိုးရဝန်ထမ်းများသည် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လမ်းညွှန် ချက်များ တိကျစွာ ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။^{၁၁၈}

USDP အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်မှ အဖွဲ့ဝင်များစွာသည် ယခင် တပ်မတော်အစိုးရ၏ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ခဲ့သော် လည်း၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတ အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ နှင့် အခြား ဦးဆောင်သော မူဝါဒချမှတ်သူများအကြား တင်းမာမှုမှာ အစိုးရ သက်တမ်း ငါးနှစ်တာအတွင်း ကြီးမားပြင်းထန်ခဲ့သည်။ သိသာ ထင်ရှားမှုမှာ အစိုးရနှင့် USDP ပါတီအတွင်း နောက်လိုက် အသီးသီးအကြား ဆက်ဆံရေးတင်းမာလာသကဲ့သို့ နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်း တို့၏ တင်းမာမှုသည် တဖြည်းဖြည်း ပို၍ မြင့်မားလာခဲ့သည်။ အခန်း - ၂ တွင် ဖော်ပြခဲ့သကဲ့သို့ သမိုင်းအစဉ်အလာအရ မြန်မာ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း တင်းမာမှုများမှာ အဆန်းမဟုတ်ပေ။ သို့သော် တင်းမာမှုများအတွက် ဖြေရှင်းနည်းမှာ ယခင်နှင့်မတူ ကွဲပြားနေသည်။ ယခင်က ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေနှင့် ပတ်သက်သူများအားလုံးအတွက် ၎င်း၏ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် အဖြေဖြစ်ပြီး၊ အတွင်းရေး ပဋိပက္ခများအတွက် နောက်ဆုံး ညှိနှိုင်းပေးသူအဖြစ် ရှုမြင်နိုင်သည်။^{၁၁၉} ဆန့်ကျင်ဘက် အနေ ဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သော USDP အစိုးရသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ကိုးကားပြီး၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ဘောင်မဝင်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ ပုံမှန် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများ အတွက်သာမက အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကို ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်း

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသည် အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန် ပြဌာန်းထားသော တရားဝင် အခြေခံမှု လမ်းညွှန်ချက် ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလ အသွင်ကူးပြောင်းရေး စတင်ချိန်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှ အမျိုးမျိုးသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များဖြင့် မရှင်းမလင်းသည့် အချက်များနှင့် ယခင်က အဖွဲ့ အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်အချို့ကို ဆက်သုံးနိုင်သည့် အခွင့်ကောင်းများ ရှိခဲ့သည်

သို့မဟုတ် လွှတ်တော်အကြီးအကဲကို ဖယ်ရှားရန် ကြိုးပမ်း သော်လည်း အောင်မြင်မှုမရခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရန် အတွက်ပါ အခြေခံကျသည့် လမ်းညွှန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ (အခန်း- ၃၊ အပိုင်း- ၄ USDP အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက် အတွက် လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍတွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်)

USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒ ချမှတ်ပုံကို အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ-၂ တွင်

ကြည့်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ ဖော်ပြချက်တွင် သမ္မတရုံးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ သမားရိုးကျ နည်းလမ်းဟု သတ်မှတ်နိုင်သော မူဝါဒချမှတ်ပုံ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများကို ထိရောက်စွာ ကျော်ဖြတ်၍ အလွတ်သဘောနည်းဖြင့် လုပ်ကိုင်ပုံတို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အတွင်း ဌာနအဆင့်၌ ကိစ္စတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာပါက ထိုကိစ္စ၏ သိမ်မွေ့နက်နဲမှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပေါ် မူတည်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်မှ ပါဝင်ပတ်သက်မှု လိုကောင်းလိုမည် သို့မဟုတ် လိုအပ်ချင်မှ လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ ဝန်ကြီးအဆင့်တွင် ကိစ္စကို ဖြေရှင်းနိုင်လျှင် ဌာနသည် ဝန်ကြီး (သို့မဟုတ် ၂၀၁၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အမြဲတန်း အတွင်းဝန်) ထံမှ အတည်ပြုချက် ရယူရသည်။

ထို့နောက် သက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အဆိုပါ ကိစ္စရပ် ပြေလည်သည်အထိ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီး သို့မဟုတ် အမြဲတန်းအတွင်းဝန်က အစိုးရအဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှု လိုအပ်မည်ဟု ထင်ပါက၊ ထိုကိစ္စရပ်နှင့် ပတ်သက်မှုရှိသော ဝန်ကြီးဌာနက နောက်ထပ် ညွှန်ကြားချက်များ ရရှိစေရန် သမ္မတရုံးသို့ တင်ပြ ရမည် ဖြစ်သည်။ သမ္မတရုံးအနေဖြင့် ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ ကော်မတီ အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းရန် လို၊ မလိုကို ဖော်ပြ ၍ အကြောင်းပြန်ပေးရပါမည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ကက်ဘီနက်အဖွဲ့ ကော်မတီက အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အားလုံး ပါဝင် သည့် အစိုးရအဖွဲ့ (ကက်ဘီနက်) အစည်းအဝေးတွင် ထပ်မံ ဆုံးဖြတ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ သမ္မတရုံး၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အစိုးရအဖွဲ့တို့အကြား ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ရုံး၏ ညှိနှိုင်းပေးမှုနှင့်အတူ နောက်ထပ်ဆွေးနွေးရန် လို အပ်ပါသည်။^{၁၂} နောက်ဆုံးတွင် သမ္မတ လက်မှတ်ထိုးထား သော အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ရန် ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်ပေးပို့မည်ဖြစ်သည်။ ယခင်က ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် ကာ/ လုံ (NDSC) သည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက် သော ကိစ္စများတွင်သာ မကြာခဏ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စ များတွင် လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခဖြစ်စဉ်များ၊ ဖက်ဒရယ် ဝေါဟာရကို လက်ခံခြင်းကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းမှ ဖိအား ပေးနေသည့် ကိစ္စများကို ဆွေးနွေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ကာ/ လုံ (NDSC) ထံ တင်ပြရသည့် ကိစ္စများသည် ရံဖန်ရံခါ၌ ပုံမှန် လမ်းကြောင်း (ဆိုလိုရင်းမှာ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ကော်မတီများမှ တဆင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း) ကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်။

USDP အစိုးရချမှတ်ခဲ့သော အရေးကြီးသည့် မူဝါဒ ရလဒ်အချို့

- တရုတ် ကျောထောက်နောက်ခံပြု မြစ်ဆုံဆည် စီမံကိန်းကို ရင်ဆိုင်ခြင်း။
- တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ရှစ်ဖွဲ့နှင့်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း။
- အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးပါတီများအား ပင်မနိုင်ငံရေး လမ်းကြောင်းအတွင်းသို့ ကို ခေါ်ယူနိုင်ခဲ့ခြင်း။
- အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ပယ်ဖျက်စေပြီး ကြွေးမြီ ကင်းလွတ်ခွင့်ရကာ နိုင်ငံတကာ၏ အပယ်ခံအဖြစ်မှ အဆုံးသတ်ခဲ့ခြင်း။
- နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အများစုကို လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် ပေးပြီး၊ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများကြောင့် ပြည်ပသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေရသူများအား ပြန်လာစေခဲ့ခြင်း။
- သတင်း မီဒီယာများအား ထိန်းချုပ်ထားသည့် ဆင်ဆာ စနစ်ကို ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်း။
- ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ၅ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ရှိနေရာမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၇ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ရောက်ခဲ့ခြင်း။
- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးတက်လာခြင်း။
- ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း ဥပဒေ ပြဌာန်းခဲ့ခြင်း။

မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်ရာတွင် ထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင် များအကြား အချို့ကိစ္စများ၌ လွယ်ကူလျင်မြန်သည့် အပြန် အလှန် ဆက်ဆံမှုများ ပါဝင်ပြီး သမားရိုးကျ နည်းလမ်းကို အမြဲတမ်း အသုံးပြုခြင်း မရှိပေ။ အထူးသဖြင့် ကိစ္စတစ်ခုသည် အရေးပေါ်အခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေလျှင် ဝန်ကြီးသည် အစိုးရ အဖွဲ့သို့ တိုက်ရိုက်တင်ပြရသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ထို ကိစ္စကို ဆွေးနွေးရန် တိုတောင်းသည့်လမ်းကြောင်း (ခန့်မှန်း ခြေ ရက်သတ္တ တစ်ပတ်မှ နှစ်ပတ်အထိ ကြာတတ်သည်) ကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။ သမ္မတရုံး သို့မဟုတ် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးများ နှင့် ပို၍ နီးစပ်သူများကမူ လုပ်ငန်းများကိုင်တွယ်ရာ၌ သမား ရိုးကျ မဟုတ်သော လမ်းကြောင်းကိုသာ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ထံ တရားဝင်တောင်းဆိုမှု မပြုလုပ်မီ ကြိုတင်၍ သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးများ (အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ) နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အရ ဆက်ဆံရေးနှင့် အရေးပေါ် အခြေအနေအတွက် နှုတ်ဖြင့်

အတည်ပြုမှုများ ရရှိပါသည်။ နှုတ်ဖြင့် အတည်ပြုမှု ရရှိခြင်း တွင် ကိစ္စရပ်များစွာအတွက် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီး ဦးစိုးသိန်းထံမှ တိုက်ရိုက်ရရှိပြီး၊ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် ဦးအောင်မင်း၊ ဦးတင်နိုင်သိန်း သို့မဟုတ် ဦးလှထွန်းတို့ထံမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ အတည်ပြုမှုကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရ အဖွဲ့သို့တရားဝင်စာတင်ခြင်းအားဖြင့်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုအား နောက်ကြောင်းပြန်၍ တရားဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ပေး သည်။

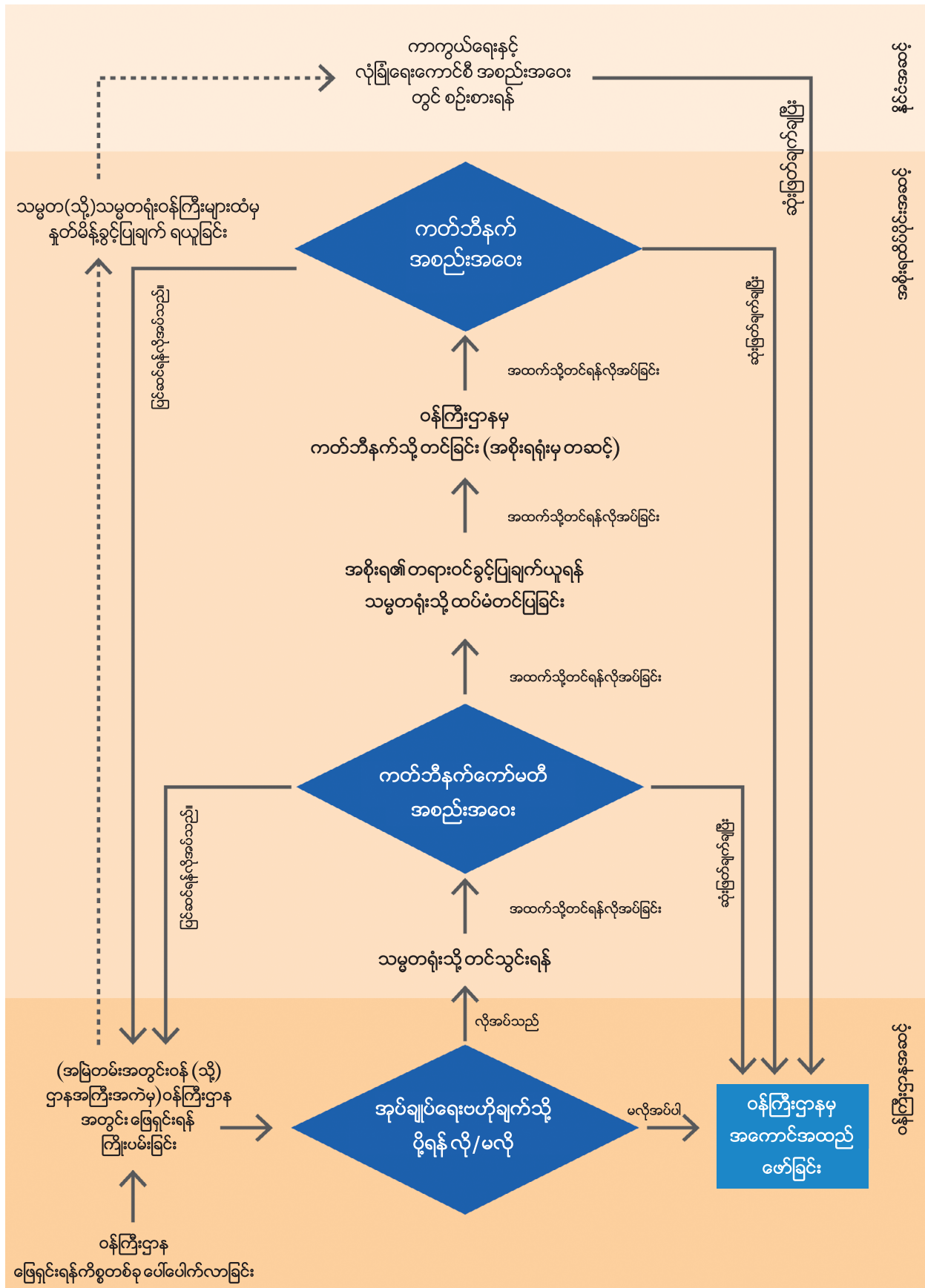
၃.၄။ USDP အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက် အတွက် လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ နှစ်ကုန်ပိုင်းစ၍ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်နှင့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းတို့အကြား နိုင်ငံရေးအကွဲအပြဲ စတင်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေမှာ USDP အစိုးရ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည်အထိ ဆက်ရှိခဲ့သည်။ ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦးအကြား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတင်းမာမှုမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းအထိ ရှိခဲ့သဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး မဏ္ဍိုင်နှစ်ခုစလုံးက စတင်ခဲ့သည့် မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များ၏ အရှိန်အဟုန်ကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ တင်းမာမှုများ အတွက် ၎င်းတို့တာဝန်ယူထားသည့် လွှတ်တော်နှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ ရာထူးတို့ကို အသုံးပြု၍ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် လွှမ်းမိုးရန် လုပ်ဆောင်မှုများမှာ USDP ပါတီတွင်း ပိုမိုဆိုးရွား သော တင်းမာမှုများကို ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ လွှတ်တော်တွင်းမှ တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ တင်သွင်းသည့် ဥပဒေပြုမှု အားလုံးနီးပါးကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် ဥပဒေပြု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် များစွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီအထိ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းသည်

ဥပဒေ ၂၃၂ ခု အနက် ၂၀၃ ခုကို အဆိုပြုခဲ့ပြီး (အတည်ပြုခဲ့ သည့် ဥပဒေများအနက် ၈၇ ရာခိုင်နှုန်း) လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များက (ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ဥပဒေများအနက် ၁၃ ရာခိုင် နှုန်း) ဥပဒေ ၂၃ ခုအတွက်သာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအား ပြင်ဆင်ရန် သူရဦးရွှေမန်းက တောင်းဆိုခဲ့သည့်နောက် ဦးသိန်းစိန်နှင့် သူရဦးရွှေမန်းတို့အကြား တင်းမာမှု အမြင့်ဆုံး သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် သူရ ဦးရွှေမန်းအား USDP ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးမှ ဖယ်ရှားလိုက်ပါသည်။^{၁၂၂}

ထိုကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲများရှိသော်လည်း နိုင်ငံတော် သမ္မတ သည် ဥပဒေကြမ်းများကို ဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် ဥပဒေ မဖြစ်စေရန် တားဆီးခြင်းတို့တွင် အမြဲတမ်း အောင်မြင်မှုရနေသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ အထက်တွင် ဖော်ပြထားခဲ့သည့်နည်းတူ ဥပဒေပြု မှု နိုင်ငံတော် သမ္မတတွင် ဗီတိုအာဏာ မရှိပေ။ အချို့သော အခြေအနေများ၌ လွှတ်တော်အနေဖြင့် သမ္မတ၏ သဘော တူညီချက် မပါဘဲ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းအထိ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် လက်မှတ်မပါဘဲ လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့သည့် ဥပဒေ ၁၀ ခု ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် တပ်မတော်သား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် သမ္မတဘက်မှ ရပ်တည် ၍ အများစုနှင့် ဆန့်ကျင်ကာ မဲပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ဥပဒေ ဖြစ်သွားခြင်းကို တားဆီးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ပို၍ ခြုံငုံသုံးသပ်လျှင် အစိုးရ၏ မူဝါဒ ဦးတည်ချက် မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း USDP ပါတီ ဦးဆောင်သော လွှတ်တော်သည် USDP အစိုးရကို ခပ်လွယ်လွယ် ထောက်ခံ သည့် "တံဆိပ်တုံးနှိပ်ပေးရုံ လွှတ်တော်" အဖြစ်မျိုးမှ ရှောင်ကြဉ် ခဲ့သည်။ ဥပဒေကြမ်းများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ အစိုးရကို မေးခွန်း ထုတ်ခြင်းတို့၌ အလွန် တက်ကြွခဲ့သည်။^{၁၂၃}

ပုံ ၂ - USDP အစိုးရလက်ထက် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအတွင်း မူဝါဒ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းပုံ ၁၁

ဇယား ၂ - ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီအထိ လွှတ်တော်မှ ပြင်ဆင်၊ ပြဌာန်း၊ ပယ်ဖျက်ခဲ့သည့် ဥပဒေများ ၁၂

အုပ်ချုပ်ရေး ကာလအပိုင်းအခြား	အတည်ပြုခဲ့သည့် ဥပဒေ အရေ အတွက် စုစုပေါင်း	အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အဆိုပြုချက်များ	လွှတ်တော်ပိုင်း မှ အဆိုပြုချက် များ	အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းမှ စတင်သည့် %
ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၁ - ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၁	၁၅	၁၅	၀	၁၀၀%
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၂ - ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၂	၂၄	၂၃	၁	၉၆%
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၃ - ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၃	၃၇	၃၅	၂	၉၅%
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၄ - ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၄	၅၇	၅၄	၃	၉၅%
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၅ - ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆ ^{၁၂၄}	၉၉	၇၆	၂၃	၇၇%
စုစုပေါင်း	၂၃၂	၂၀၃	၂၉	၈၇%

ဇယား ၃ - သမ္မတ၏ လက်မှတ်မပါဘဲ အတည်ပြုခဲ့သည့် ဥပဒေများစာရင်း ၁၆

စဉ်	ဥပဒေများ၏ အမည်	ဥပဒေအမှတ်
၁	၂၀၁၂ ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၂၃/၂၀၁၂
၂	၂၀၁၂ ခုနှစ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၂၄/၂၀၁၂
၃	၂၀၁၃ ခုနှစ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၂၂/၂၀၁၃
၄	ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ	၂/၂၀၁၄
၅	ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဥပဒေ	၉/၂၀၁၄
၆	၂၀၁၄ ခုနှစ် စာချွန်တော်အမိန့် လျှောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၂၄/၂၀၁၄
၇	နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာရုံးဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ	၄၆/၂၀၁၄
၈	ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ	၄၈/၂၀၁၄
၉	ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီး အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရုံးမှီခွင့်နှင့် စရိတ်များဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ	၁/၂၀၁၅
၁၀	ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံး ရေးဆွဲတင်ပြခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၄၂/၂၀၁၅

၃.၅။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်

USDP အစိုးရ၏ သက်တမ်း ငါးနှစ်အတွင်း အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု ဗဟိုချက် ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုတို့တွင် သိသာ ထင်ရှားသော အပြောင်းအလဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့သည်။ စစ် အာဏာရှင်အစိုးရမှ ဒီမိုကရေစီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအောက်တွင် အစိုးရ တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရာ၌ ကြီးမားသော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ လိုအပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အစိုးရ အဖွဲ့ကို သမ္မတက ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး၊ မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ထံ တရားဝင် အာဏာအပ်နှင်းခဲ့ သည်။ သေးငယ်သော်လည်း အာဏာကြီးထွားသည့် နိုင်ငံတော် အဆင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ထားရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြား ဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ပါတီ (NLD) ကို ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်စေခဲ့ပြီး၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အများစုကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိက သတင်းစာများ ထုတ်ဝေခွင့် ပြုခဲ့ပြီး၊ သတင်းမီဒီယာများအပေါ် ချုပ်ကိုင်ထားသည့် ဆင်ဆာစနစ်ကိုလည်း ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဦးရေကို တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်ခဲ့ပြီး၊ ဝန်ကြီးဌာန များအတွင်း ရာထူးအမြင့်ဆုံးဖြစ်သည့် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန် များကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ခန့်ထားခဲ့သည်။ USDP အစိုးရ၏မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်အများစုကိုလမ်းကြောင်းလေးသွယ် ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ (၁) အစိုးရအဖွဲ့၊ (၂) အမျိုးသား ကာကွယ် ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ (၃) သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးများ နှင့် MPC (၄) သမ္မတရုံးနှင့် အကြံပေး အဖွဲ့တို့မှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၌ မရှင်းလင်းသည့် အချက်များစွာ ရှိနေပြီး အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို သီးခြားအမိပွယ် ဖွင့်ဆိုထားခြင်း မရှိပေ။ ထို့ ကြောင့် အချို့သူများအတွက် ဩဇာအာဏာ ပိုရစေရန် အခွင့် အလမ်းများ ရရှိစေသည်နှင့် တပြိုင်နက် အချို့သူများအား အကန့်အသတ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေ များက USDP အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း တင်းမာမှုများကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ထိုအခြေအနေ အပြောင်းအလဲများတွင် USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု အတွေ့အကြုံများမှ အဓိကကျသည့် ကိစ္စရပ် များစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

- **ဩဇာပိုကြီးသည့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ** - သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ အထင်ရှားဆုံး လုပ်ဆောင်ချက်များအနက် တစ်ခုမှာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်တွင် ဝန်ကြီးဌာနများကို ညှိနှိုင်းမှုပြုလုပ်ရန် သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများဟု အမည်ပေး၍ "အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ" ကို ခန့်အပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေက အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း မူဝါဒချမှတ်ရာ၌

တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီးအဆင့်ဆင့်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာ များနှင့် ပတ်သက်၍ မရှင်းမလင်းဖြစ်စေခဲ့သည်။ မည်သို့ ပင်ဖြစ်စေ ထိုနည်းလမ်းဖြင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အား ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲ မှုများကို စတင်ခြင်း အစရှိသော မူဝါဒ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကို လုပ်ဆောင်ရန်၊ အထူးအာဏာ အပ်နှင်းထား သည့် မဟာမိတ်အနည်းငယ်ဖြင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ အာဏာကို တည်ဆောက်ခွင့် ရစေခဲ့သည်။

- **အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်အကြား အားပြိုင်မှု** - နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံ ရေးကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်အကြား တင်းမာမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုတင်းမာမှုက ၂၀၁၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်များအကြား မူဝါဒဆိုင်ရာ ရလဒ် များကို ပုံဖော်ပေးခဲ့ပြီး၊ ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦး၏ အားပြိုင်မှု က ၎င်းတို့ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး မည်သို့ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သည်ကို ပုံဖော်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးအဆိုပြုချက်ကြောင့် တင်းမာမှုမှာ အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် သူရဦးရွှေမန်းကို USDP ပါတီ ခေါင်းဆောင်မှု မှဖယ်ရှားခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေယခုတင်းမာမှုများက ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း အားကောင်းသည့် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ကို ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကဲ့သို့ အဓိက မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် လွှတ်တော် သည် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ တပ်မတော်တို့နှင့် တင်းမာမှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။
- **ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ မရှင်းလင်းသည့်အချက် များ** - USDP အစိုးရသက်တမ်းတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုလက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းက ယင်း၏ မရှင်းလင်းမှုများကို သိသာ ထင်ရှား စေခဲ့သည်။ ထင်ရှားသော ဥပမာများမှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်များကို စွပ်စွဲပြစ်တင် ရန် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ၎င်း၏ ပြိုင်ဘက် သူရဦးရွှေမန်းကို USDP ပါတီ ဦးဆောင် မှုမှ ဖယ်ရှားခြင်း၊ အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီးများကဲ့သို့ အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့ ရာထူးအသစ်များ ခန့်ထားခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ထိုကိစ္စများသည် အာဏာရှင်စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအရ ကြုံတွေ့ရမည့် ကိစ္စမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် တပ်မတော် နှင့် နီးစပ်သော အစိုးရထက်၊ တပ်မတော်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ သော နောင်လာမည့် အစိုးရများတွင် ကြုံနိုင်သည့်

စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ အခြေခံသတ်မှတ်ချက်
ဘောင်များမှာ အငြင်းပွားစရာများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှု
အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်သေးသည့် အခြေအနေတွင် ဖွဲ့စည်းပုံ
အခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာ မရှင်းလင်းမှုများက ဖြစ်သင့်သော
လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်၊ မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုများကို
အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

NLD အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) က သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်တွင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် ၁၄ ခု လုံး၌ အစိုးရများ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ယခုစာတမ်းကို ရေးနေချိန်တွင် NLD အစိုးရသည် အစိုးရတာဝန်ယူမှု အချိန်နှစ်နှစ် ကျော်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်ကာ ၎င်းတို့၏ မူဝါဒချမှတ်မှုအပေါ် ချဉ်းကပ်မှုမှာ ရုပ်လုံးဖော်နေရဆဲ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုကို သိနိုင်သည့် ထင်ရှားသော သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် ဦးတည်ချက်များ ရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအပိုင်းတွင် NLD အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်မှ အစိုးရအဖြစ် မည်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းခဲ့သည်ကို အသေးစိတ်တင်ပြပြီး၊ NLD အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်ကို ခြုံ၍ သုံးသပ်ထားသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အကန့်အသတ်ကြောင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတမဖြစ်နိုင်သော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်အတွင်း အခန်းကဏ္ဍကို အလေးထား ဖော်ပြပါမည်။

၄.၁။ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်ကို ပြန်လည် တွေးတော စဉ်းစားကြည့်ခြင်း

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD ပါတီက သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရခဲ့ပြီး၊ ရွေးကောက်ခံ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း နီးပါး ရရှိခဲ့သည်။ လွှတ်တော်၏ နေရာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို တပ်မတော်က ယူထားသော်လည်း သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရခဲ့မှုက သမ္မတနေရာ ရွေးချယ်ရန်နှင့် အစိုးရဖွဲ့နိုင်ရန် လုံလောက်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားသား မိသားစုဝင်ရှိသူများ သမ္မတဖြစ်ခွင့် မရှိရန် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၅၉(စ)ဖြင့် ကန့်သတ်ထားသည်။ NLD ပါတီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သားနှစ်ဦးမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံသားများဖြစ်သောကြောင့် သူ့အနေဖြင့် သမ္မတရာထူး ရနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ နိုင်ငံရေးအကဲခတ်များ၏ အဆိုအရ ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သည် ယခင်

တပ်မတော်အစိုးရ အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေနှင့် လက်ရှိ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုတွေ့ဆုံမှုတွင် NLD အစိုးရဖွဲ့ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးခဲ့ဟန်ရှိသည်။ အဆိုပါ တွေ့ဆုံမှုများနှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၉(စ) ကို NLD အစိုးရဖွဲ့မီ ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ပါတီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူသည် “သမ္မတ၏ အထက်” မှ နေ၍ NLD အစိုးရကို ဦးဆောင်မည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။^{၁၂၇}

၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ် ၃၀ တွင် NLD အစိုးရကို တရားဝင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ NLD ပါတီအတွင်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အနီးကပ်ဆုံး ယုံကြည်ရသူများအနက် ဦးထင်ကျော်ကို သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဦးထင်ကျော်သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၌ စုစုပေါင်းမဲအရေအတွက် ၆၅၂ မဲ ရှိသည့်အနက် ၃၆၀ မဲ ရရှိခဲ့သည်။ အငြိမ်းစား ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း တစ်ဦးဖြစ်သော ဦးမြင့်ဆွေကို သမ္မတလောင်းအဖြစ် တပ်မတော်သား

NLD အစိုးရလက်ထက် မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်ကြသူများ

အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အဓိကပါဝင်သူများ

- နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်/နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး (ကာ/လုံ)
- တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် (ကာ/လုံ)
- နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီး
- နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံးမှ အကြီးတန်းအရာရှိများ
- အဓိကကျသည့် ဝန်ကြီးအချို့
- သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ (ကာ/လုံ)

အစိုးရအဖွဲ့ပြင်ပရှိ ဩဇာရှိသူများ

- ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူး ကိစ္စရပ်များ လေ့လာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရေး ကော်မရှင်
- NLD ခေါင်းဆောင်များနှင့် လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌများ

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အမည်စာရင်း တင်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်တွင် ၂၃၁ မဲရရှိပြီး ဒုတိယ သမ္မတ- ၁ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်က သမ္မတ လောင်းအဖြစ် အမည်စာရင်းတင်ခဲ့သော NLD လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဟန်နရီ ဗန်ထီးယူမှာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ၌ ၇၉ မဲ ရရှိကာ ဒုတိယသမ္မတ- ၂ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း USDP အစိုးရ လက်ထက် အရွယ်အစားကြီးမားခဲ့သော အစိုးရအဖွဲ့ကို အရွယ်အစား လျော့ချရန် လျင်မြန်စွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများကို ၂၁ ခုအထိ လျော့ချခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်တွင် ဝန်ကြီး ၁၈ ဦးအား ဝန်ကြီးဌာန ၂၁ ခုကို ဦးဆောင်ရန် ခန့်အပ်ခဲ့ပြီး၊ အစောပိုင်း ကာလများ၌ ဒုတိယဝန်ကြီး ရာထူးများကို ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဝန်ကြီးဌာန လေးခုကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ ကာ သမ္မတရုံး၊ နိုင်ငံခြားရေး၊ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့ ဖြစ်သည်။^{၂၁} သို့သော် USDP အစိုးရကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်တွင် “အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီးများ” ခန့်ထား ခြင်းကို NLD အစိုးရ စတင်ချိန်တွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

နိုင်ငံရေးအရသာမက ဖွဲ့စည်းပုံတွင်ပါ ထင်ရှားသည့် အချက် မှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ မဖြစ်နိုင်သည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

အတွက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဘောင်အတွင်းမှ ပင် သင့်တော်သည့် အုပ်ချုပ် ရေးရာထူးကို ဖြည့်စွက်ရန် NLD အစိုးရက လှုပ်ရှားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ “သမ္မတ၏ အထက်” ဟု ဆိုခြင်းအတွက် အကောင် အထည်ဖော်မှုကို ပြုလိုက်ခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအရ စိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ တပ်မတော်နှင့် တင်းမာနိုင်သည့် အခြေအနေ ရှိခဲ့သည်။ တုန့်ပြန်မှုတစ်ခု အနေဖြင့် “နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်” ရာထူးကို NLD အစိုးရက ဖန်တီးခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ် ၃၀ တွင် လွှတ်တော် နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ညှိနှိုင်းပေးရန် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား အာဏာ အပ်နှင်းပေးသည့် “နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း” ကို NLD လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက တင်သွင်းခဲ့သည်။ တပ်မတော် သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဥပဒေကြမ်းကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ကို ရည်ညွှန်း၍ ဥပဒေကြမ်းသည် ဥပဒေပြုရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍများအကြား အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းမှု စနစ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်ဟု အကြိမ်ကြိမ် ဝေဖန်ခဲ့သည်။^{၂၂} ဆန္ဒမဲပေးရာ၌ တပ်မတော်သား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ငြင်းဆန်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီ ၁ ရက်နှင့် ၅ ရက်များတွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးက နိုင်ငံတော် ၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုခဲ့ရာ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် အခြားလက်ရှိ ဝန်ကြီးဌာန ရာထူးများအပြင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာခဲ့ သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီ ၅ ရက်၊ အစိုးရဖွဲ့စည်းပြီး ရက်သတ္တပတ်တစ်ပတ်အတွင်းမှာပင်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တာဝန်ယူထားသော ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန နှစ်ခုကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအား လွှဲပြောင်း ခန့်ထားခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံးအတွက် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကာ/လုံ တွင် နေရာတစ်နေရာ ရနိုင်သည့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူးကို ဆက်လက်ယူထား ခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ် ၂၁ ရက်တွင် သမ္မတ ဦးထင်ကျော် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဝင်းမြင့်ကို သမ္မတအဖြစ် အစားထိုး တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ ဦးဝင်းမြင့်သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အနီးကပ် လူယုံတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ဦးမှာ အပြောင်းအလဲ မရှိခဲ့ပါ။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ် ၃၀ ရက်တွင် တပ်မတော်နှင့် ဆက်စပ်သော ဝန်ကြီးဌာန သုံးခုအပါအဝင် ဝန်ကြီးဌာန စုစုပေါင်း ၂၄ ခု နှင့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ၂၃ ဦး ရှိလာသည်။ USDP အစိုးရပုံစံမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံနှင့်ဝန်ကြီးဌာနများအဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပုံ ကို နောက်ဆက်တွဲ - ၁ တွင် ကြည့်ပါ။^{၂၃} စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည်မှာ အစောပိုင်း က ဒုတိယဝန်ကြီးရာထူးများအား

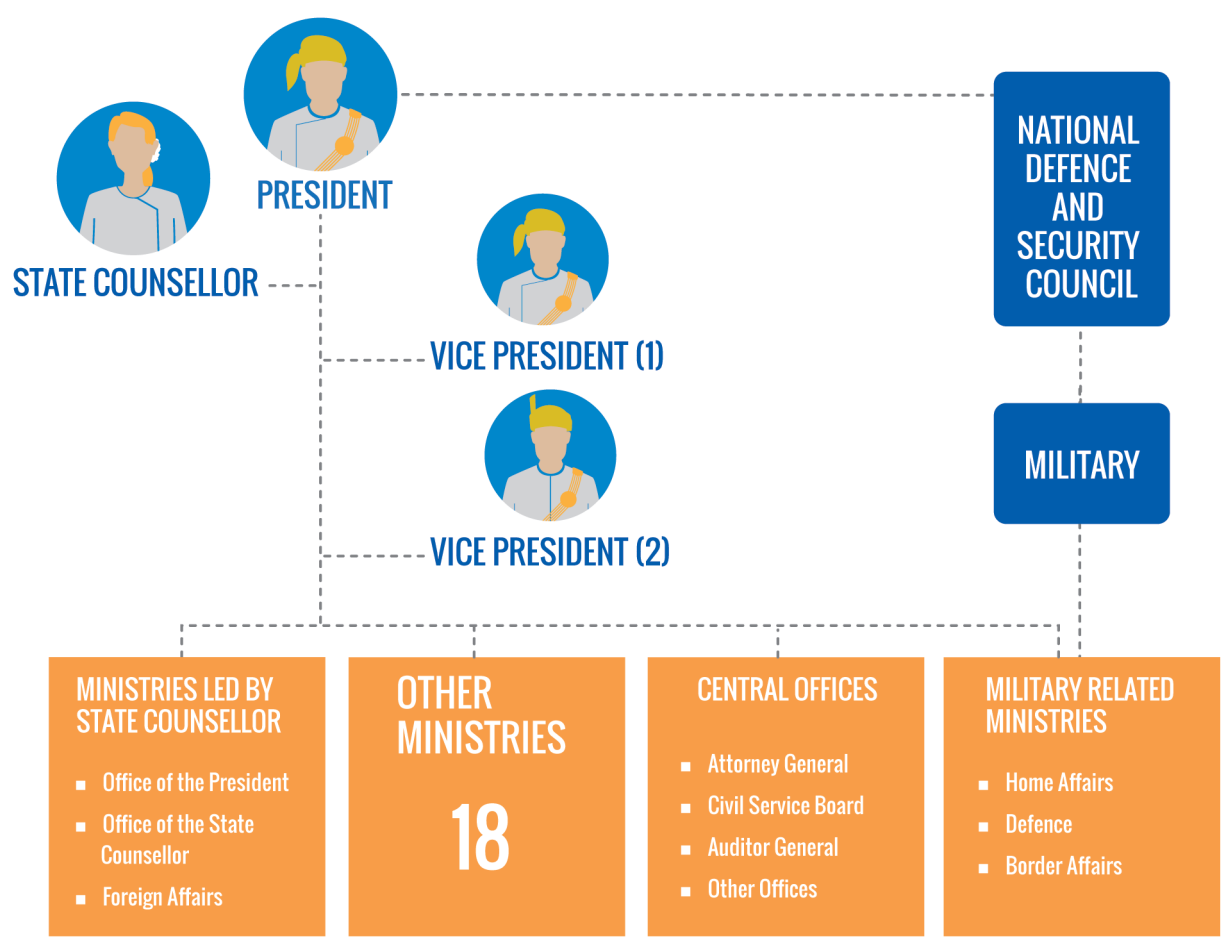
ဖယ်ထုတ်ခဲ့သော်လည်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး ၁၆ ဦးကို ခန့်အပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရကဲ့သို့ပင် NLD အစိုးရ၏ ဝန်ကြီး ရွေးချယ်မှုတွင် ၎င်းတို့၏ ပါတီဝင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအား ဦးစားပေးရွေးချယ်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ဝန်ကြီး အဖြစ် ခန့်အပ်ခံထားရသူများထဲတွင် NLD ပါတီဝင်များ ပါဝင် ခဲ့သလို USDP ပါတီဝင်များ၊ အငြိမ်းစား အစိုးရ အရာရှိများနှင့် လွတ်လပ်သော ပညာရှင်များလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက်က ထင်ရှားသော အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်ဖြစ် ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဌာန (MPC) ကို အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ် ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန (NRPC) ဟူသော အဖွဲ့အစည်း သစ်ဖြင့် အစားထိုးခဲ့သည်။ NRPC သည် သမ္မတရုံး၏ လုပ်ပိုင် ခွင့် အာဏာဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် တွင် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အကူပေးရန်ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဝန်ကြီးဌာနများကို ကူညီရန် အစိုးရတစ်ပိုင်း မူဝါဒဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော MDRI နှင့် USDP အစိုးရက ပူးပေါင်းခဲ့သည့် နည်းတူ၊ NLD

အစိုးရကလည်း အမျိုးမျိုးသော ဝန်ကြီးဌာနများအောက်တွင် အစိုးရတစ်ပိုင်း “ပညာရှင်များအဖွဲ့” (think tanks) များ ဖွဲ့စည်းခြင်း သို့မဟုတ် ချဲ့ထွင်ခြင်းများ လုပ်ခဲ့သည်။ ကိုရီးယား အစိုးရ၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနကို အကူအညီပေးရန် မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်း (MDI) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။^{၁၁၁} သံတမန်များ၊ အစိုးရ အရာရှိဟောင်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ရှိခဲ့ပြီးသည့် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော မြန်မာ့မဟာဗျူဟာနှင့် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ လေ့လာရေးအဖွဲ့ (MISIS) သည် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် ဦးဆောင်သည့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အနီးကပ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။

NLD အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အဓိက အပြောင်းအလဲ များတွင် မှတ်တမ်းတင်ရန် အကောင်းဆုံးမှာ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ရာထူးကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းနှင့် ၎င်းကို ပံ့ပိုးမည့် ဝန်ကြီးဌာန ထားရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အတွက် ညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာ ရုံးများမှာ အခြေခံအားဖြင့် အတူတူ ပင် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - သမ္မတ အိမ်တော်တွင် သမ္မတရုံးနှင့်

ပုံ ၃ - NLD အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ (ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၈)

ဒုတိယသမ္မတရုံးများ ဆက်လက်ထားရှိခဲ့သည်။ USDP အစိုးရ လက်ထက် သမ္မတရုံး ခြောက်ဦးနေရာတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် ရှိခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ "အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီးများ" ကို ပံ့ပိုးကူညီခဲ့သည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ မှာ အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းပါးသွားသော်လည်း ယခုအခါ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ရုံးနှင့် NRPC တို့တွင် ပံ့ပိုး ကူညီလျက်ရှိသည်။ ပုံ-၃ တွင် အစိုးရဖွဲ့ပြီး နှစ်နှစ်အကြာ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အစောပိုင်းက NLD အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက် ကို အကြမ်းဖျင်း ခန့်မှန်းနိုင်ရန် တင်ပြထားသည်။

၄.၂။ NLD အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက် အခင်းအကျင်း

NLD အစိုးရအနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်ကို မည်သို့ ဖွဲ့စည်း ခဲ့သည် ဆိုခြင်းအား သုံးသပ်ချက် တင်ပြပြီးနောက် အရေးပါ သော ဇာတ်ကောင်များဖြင့် မည်သို့ဖွဲ့စည်းသည်ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြ၍ ရနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အရေးပါသူ များမှာ (၁) နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၊ (၂) အစိုးရအဖွဲ့ နှင့် (၃) အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန (NRPC) နှင့် တစ်ဦးချင်း အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် - အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေး အင်အားစုအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမြင့်ဆုံးရာထူးတွင် ရှိ ပြီး၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်က ဒုတိယ၊ ဒုတိယ သမ္မတ နှစ်ဦးက တတိယနှင့် စတုတ္ထနေရာများတွင် ရှိကြသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် သည် လက်ရှိအချိန်တွင် နိုင်ငံ့အကြီးအကဲ အစစ် ဖြစ် သည်။ (၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ် ၂၁ ရက်မတိုင်ခင်) သမ္မတ ဦးထင်ကျော်သည် အရေးကြီးသည့် နေရာတွင် ရှိသော်လည်း ဂုဏ်ထူးဆောင်ပုံစံသာ ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် က အစိုးရလုပ်ငန်းများကို အဓိကလည်ပတ်စေသူဟု ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် လက်ခံထားသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် ဥပဒေတွင် ပြဌာန်းသည့်အတိုင်း လက်ရှိလွှတ်တော် သက်တမ်းငါးနှစ်အပြီး၊ သမ္မတ၏ ရာထူး သက်တမ်းနှင့် ညီမျှပါသည်။

နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ဥပဒေက လွှတ်တော် နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍနှစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးသော ခေါင်းဆောင်မှု ကို ပေးပြီး နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြည်ထောင်စု

လွှတ်တော်ကို တာဝန်ခံရသည်။ ဥပဒေတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် "အစိုးရအဖွဲ့၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့ အစည်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်" ဆိုသော အချက်နှင့် "အကြံပြုချက်များ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သို့ တာဝန်ခံရမည်" ဆိုသော အချက်များအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသည်။^{၁၃၂} နိုင်ငံ၏ နိစ္စဓူဝ လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အစိုးရ၏ နောက်ဆုံး စေ့စပ်ညှိနှိုင်းသူ၊ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ၌ နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်ပေးသူအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သည် နိုင်ငံ၏ လုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များတွင် တပ်မတော်ဦးဆောင်သည့် ဝန်ကြီးဌာနများထံမှ သတင်း အချက်အလက် ရယူပြီး တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဟန်ရှိသည်။ ထိုအထဲ တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခများ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ရံဖန်ရံခါတွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ များနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးရန် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် နှင့် တွေ့ဆုံလေ့ရှိသည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် အမြင့်ဆုံးအခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေသည့်အပြင် နိုင်ငံခြား ရေး ဝန်ကြီးနှင့် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မှာ ကာ/လုံ (NDSC) အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦးအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထို့အတူ အတိမ်း အစောင်း မခံသော အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းအားလုံး သည် စိစစ်မှု၊ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးဌာနကို ကျော်ဖြတ်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မတရုံးဝန်ကြီး ရာထူးကို ကိုင်ထားခြင်းဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် အခြေခံအားဖြင့် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစီးဆင်းလည်ပတ်မှုကို ဥပဒေအရ ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် အာဏာကိုပါ ရရှိထားသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးနှင့် ကာ/လုံ အဖွဲ့ဝင် စသည့် နေရာသုံးခုလုံး က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို အစိုးရ၏ အရေးပါဆုံး နေရာ တွင် ရှိနေစေခဲ့သည်။ ဖြည့်စွက်ပြောရလျှင် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် သည် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့် ကော်မတီ အများအပြားတွင် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပူးတွဲဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထိုကော်မတီများ တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့၊ မှုသည် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအထိ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ အာဏာကို စုစည်း ထားခြင်းနှင့် မတူကွဲပြားသည့် အခန်းကဏ္ဍများကြောင့် များပြား လွန်းသော တာဝန်ဝတ္တရားများ ဖြစ်လာစေပြီး၊ ဆိုးကျိုးများဖြစ် နိုင်သည်ကို အချို့သော နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်သူများက

သတိပေးခဲ့သည်။^{၁၃၃}

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာနသည် နေပြည်တော် ရုံး အမှတ်- ၂၀ တွင် ရှိသည်။ အသစ်ဖွဲ့ စည်းခဲ့သည့် ထိုဝန်ကြီးဌာန သည် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး၊ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးတို့ကို ပံ့ပိုးကူညီရန် အထူးဖွဲ့စည်းထားသည်။^{၁၃၄} သမ္မတရုံး ဝန်ကြီး ဌာနသည် နေပြည်တော်ရှိ သမ္မတ အိမ်တော်တွင် တည်ရှိသည်။ NLD အစိုးရလက်ထက် အဆိုပါ ရုံးနှစ်ရုံးသည် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်၌ နီးကပ်စွာ လုပ်ကိုင်ကြရ သည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ကူညီရန်နှင့် သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန် နိုင်ငံ ဝန်ထမ်း အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ သို့သော် ထိုအဖွဲ့ သည် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် ဗဟိုညှိနှိုင်းမှု အဖွဲ့အနေဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ယခုအချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာနကို NLD အစိုးရတွင် အာဏာအရှိဆုံး ဝန်ကြီးဌာနအဖြစ် သတ်မှတ်ကြ သည်။ သမားရိုးကျ အစိုးရလုပ်ငန်းများသည် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီး ဌာန၏ ပုံမှန်လမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်သော်လည်း အရေးကြီးပြီး ထိလွယ်ရှလွယ်သော ကိစ္စရပ်များမှာ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာနမှသာ ဖြတ်သန်းရပါသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ - အစိုးရအဖွဲ့ရုံး (ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အဖွဲ့ရုံး) သည် USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ရှိခဲ့သော ရုံးအမှတ်- ၁၈ ၌ပင် ဆက်လက်တည်ရှိသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ ကိုလည်း သမ္မတအိမ်တော် အဆောက်အဦ B တွင် USDP အစိုးရအတိုင်း ပြုလုပ်သည်။ သို့သော် NLD အစိုးရ၏ အရွယ် အစားမှာ သိသာစွာ ပြောင်းလဲသွားသည်။ USDP အစိုးရတွင် ဝန်ကြီးဌာန ၃၆ ခု၊ ဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ၉၆ ဦးအထိ အများဆုံး ရှိခဲ့ရာမှ NLD အစိုးရ အစောပိုင်းတွင် ဝန်ကြီးဌာန ၂၁ ခုသို့ လျော့ချခဲ့သည်။ NLD သည် လုပ်ငန်းနယ်ပယ် တူညီ သော ဝန်ကြီးဌာနများကို ပေါင်းလိုက်သဖြင့် အစောပိုင်းကာလ တွင် ဝန်ကြီးဌာန ၁၅ ခုကို လျော့ချနိုင်ခဲ့သည်။ (နောက်ဆက် တွဲ- ၁ ကို ကြည့်ပါ)

၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို ဦးဆောင်ရန် သမ္မတ၊ ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ဦး အပါအဝင်၊ ဝန်ကြီး ဌာန ၂၁ ခု အတွက် ဝန်ကြီး ၁၈ ဦး၊ ရှေ့နေချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အဖွဲ့ရုံး အတွင်းရေးမှူး တစ်ဦးအပါအဝင် ၂၃ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ သည်။ သမ္မတအပါအဝင် အစိုးရဝန်ကြီးအများစု (၂၃ ဦးတွင် ၁၄ ဦး) သည် အရပ်သားများ ဖြစ်ကြသည်။ (အရပ်ဘက်- စစ်ဘက်ဖွဲ့စည်းပုံကို အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား ၅ ကို ကြည့်ပါ) တပ်မတော်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ကြီးများအနက် သုံးဦးမှာ

တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ တပ်မတော်အရာရှိများ ဖြစ်သည်။ အငြိမ်းစား တပ်မတော်အရာရှိ ခြောက်ဦးမှာ ဒုတိယသမ္မတ- ၁ (တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အမည် စာရင်း တင်သွင်းခဲ့သည်)၊ ဒုတိယသမ္မတ- ၂ (အမျိုးသား လွှတ်တော်မှ NLD လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက အမည် စာရင်း တင်သွင်းခဲ့သည်)၊ USDP အစိုးရမှ အငြိမ်းစားဝန်ကြီး နှစ်ဦး၊ ရှေ့နေချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အရပ်သားကြီးစိုးသည့် အစိုးရအဖွဲ့ (အရပ်သား ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်မှုဖြင့်) ကို NLD ပါတီ၏ ပထမဆုံး အစိုးရက ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ် ၃၀ ရက်၊ အစိုးရဖွဲ့ပြီး မကြာမီတွင် နောက်ထပ် ဝန်ကြီး သုံးဦး ကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီတွင် ပညာရေးဝန်ကြီး၊ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင် ဝန်ကြီး၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေတွင် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးတို့ကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေ နောက်ပိုင်း တွင် NLD အစိုးရ၌ ဝန်ကြီးဌာန ၂၂ ခု ရှိလာခဲ့ သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အစိုးရ တာဝန်ယူမှု နှစ်နှစ် ကာလ ပြီးဆုံးချိန်တွင် ဝန်ကြီးဌာန ၂၄ ခု နှင့် ဝန်ကြီး ၂၃ ဦး ရှိလာခဲ့သည်။

NLD အစိုးရသည် အစိုးရဝန်ကြီး နေရာများအတွက် ရွေး ကောက်ခံ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထက် ရွေးကောက်ခံ မဟုတ်သူများအပေါ် အဓိက အားထားခဲ့သည်။ အစိုးရဝန်ကြီး အဖွဲ့တွင် ယခင်အစိုးရ၏ ဝန်ထမ်းများ၊ ဆရာဝန်များ၊ စာရေး ဆရာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ပါဝင်ကြသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်တွင် NLD အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအနက် ၂၆ ရာခိုင်နှုန်း သာလျှင် လွှတ်တော်မှ ဖြစ်သည်။ နှစ်နှစ်ခန့် အကြာ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့၌ ရွေးကောက်ခံ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ပါဝင်မှုမှာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရောက် ရှိသွားပြီး၊ ကျဆင်းခဲ့သည် (နောက်ဆက်တွဲ - ၃ ကို ကြည့်ပါ)။ နိုင်ငံကို အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ဦးဆောင်နေသည် မှန်သော် လည်း NLD အစိုးရအဖွဲ့တွင် ကျား/မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှမှု အချိုးအစား ညီမျှမှုလည်း မရှိပေ။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် က အခန်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးမှ ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး တည်းသားလျှင် NLD အစိုးရ အာဏာရချိန်ကတည်းက၊ အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီး ဖြစ်ခဲ့သည် (နောက် ဆက်တွဲ - ၃ ကို ကြည့်ပါ)။

အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ကြာသာပတေးနေ့တိုင်း ပြုလုပ်သည်။ အစည်းအဝေးကို

ဇယား ၄ - ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ပူးတွဲဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူထားသည့် အဖွဲ့များ

စဉ်	နေရာနှင့် အဖွဲ့အစည်း	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား
၁	နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	အုပ်ချုပ်ရေး
၂	သမ္မတရုံးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	အုပ်ချုပ်ရေး
၃	နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	အုပ်ချုပ်ရေး
၄	စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ကြီးများကော်မတီ	ဦးဆောင်ကော်မတီ*
၅	နိုင်ငံခြားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ကြီးများကော်မတီ	ဦးဆောင်ကော်မတီ
၆	လုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကော်မတီ	ဦးဆောင်ကော်မတီ
၇	အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ / အစိုးရပညာရှင်အဖွဲ့ (Think-tank)
၈	ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှု ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ	ဦးဆောင်ကော်မတီ
၉	ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ - ၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံကျင်းပရေးဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ**
၁၀	ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၁	ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၂	ရခိုင်ပြည်နယ် တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၃	ပြည်ပရောက် မြန်မာနိုင်ငံသားဟောင်းများကို မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် စိစစ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၄	နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၅	ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီထောက်ပံ့ရေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ
၁၆	အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ ပူးတွဲဥက္ကဋ္ဌ	လုပ်ငန်းကော်မတီ

* ဦးဆောင်ကော်မတီများသည် အစိုးရလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများက သတ်မှတ်ထားသော အမြဲတမ်းအဖွဲ့ များဖြစ်သည်။ ဦးဆောင်ကော်မတီတွင် အစိုးရအဖွဲ့မှ ဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးကဲ့သို့သော ထိပ်ပိုင်းအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

** လုပ်ငန်းကော်မတီများ သို့မဟုတ် အထူးကော်မတီများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကဲ့သို့သော သီးခြားကိစ္စရပ်များ လုပ်ဆောင်ရန် သီးခြားဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် သမ္မတ သို့မဟုတ် သမ္မတရုံးက ဖွဲ့စည်းသည်။

တရားဝင်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့်နေရာဟု သတ်မှတ်သော်လည်း NLD အစိုးရအဖွဲ့၏ နောက်ဆုံး မူဝါဒချမှတ်မှုတွင် အနည်းငယ် အရေးမပါသည့် ပုံစံရှိသည်။ ကိစ္စတစ်ခု၏ ရှုပ်ထွေးမှုနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေအပေါ် မူတည်၍ နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူနှင့် သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဖြစ်သော နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ထံ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက တင်ပြကြသည်။ နိုင်ငံ၏ တရားဝင် ခေါင်းဆောင်များ (နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတနှစ်ဦး) သည် အဓိက မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် အရေးမပါသည့် ပုံစံ ဖြစ်နေသည်မှာ အံ့ဩစရာတော့ မဟုတ်ပေ။ ထို့အပြင် ဆွေးနွေးငြင်းခုံ အဖြေရှာရမည့် အစည်းအဝေးမျိုး ဖြစ်ရမည့်အစား၊ အစိုးရ ဝန်ကြီးများက နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် အခြားအစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များထံ ၎င်းတို့ တာဝန်ယူထားသော ဌာနမှ လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကို တင်ပြသည့် နေရာတစ်ခုသာ ဖြစ်နေသည်။ ဆွေးနွေးငြင်းခုံ အဖြေရှာမှု မရှိခြင်း၏ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးခဲ့သည်။^{၁၃၅}

အစိုးရအဖွဲ့ ကော်မတီစနစ်ကို ယခင် USDP အစိုးရက စတင် ကျင့်သုံးခဲ့သည့်အတိုင်း NLD အစိုးရလက်ထက်တွင်လည်း အပတ်စဉ်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများဖြင့် ဆက်လုပ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးနှင့် အမျိုးသားလုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အစရှိသော အစိုးရကော်မတီများ၌ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူထားသည်။ USDP အစိုးရလက်ထက် ဒုတိယ ဝန်ကြီးများ ဦးဆောင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုဌာနများ (delivery unit teams) ကို NLD အစိုးရက ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိပေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် ဆွေးနွေးရမည့်အစား နားထောင်ရုံ သက်သက် ဖြစ်နေသည့် အလေ့အထမှာ ယခင်အစိုးရများ အတိုင်း ဆက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်နေရသည်မှာ အကြောင်း နှစ်ချက်ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါး အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနိဘယ် ဆုရှင် တစ်ဦးဖြစ်နေသည့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဩဇာကြီးမားမှုကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် မရင်းနှီးလှသေးသော ဝန်ကြီးအများစုသည် သူ့ရှေ့တွင် မလုပ်ရဲ မကိုင်ရဲ ဖြစ်နေခြင်း မျိုး ရှိနိုင်သည်။ ဒုတိယတစ်ခုမှာ ဝန်ကြီးဌာနအရေအတွက် အလွန်အမင်း လျော့ချလိုက်ပြီး အများစုတွင် ဒုတိယဝန်ကြီး များ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန် အလွန်များ ပြီး တချိန်လုံး အလုပ်များနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးများသည် တချိန်က ဒုတိယဝန်ကြီးများ လုပ်ကိုင်ကြသော စာရွက်စာတမ်း များ လက်မှတ်ထိုးခြင်းနှင့် သမားရိုးကျ ဆုံးဖြတ်ချက်ကဲ့သို့

ပထမတစ်ခုမှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါး အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနိဘယ် ဆုရှင် တစ်ဦး ဖြစ်နေသည့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဩဇာကြီးမားမှုကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် မရင်းနှီးလှသေးသော ဝန်ကြီးအများစုသည် သူ့ရှေ့တွင် မလုပ်ရဲ မကိုင်ရဲ ဖြစ်နေခြင်းမျိုး ရှိနိုင်သည်

သော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများတွင်ပါ အချိန်ယူ လုပ်ကိုင် နေရသည်။ အလုပ်တာဝန် ပိုများလာသည့် ဥပမာ တစ်ခု ရှိပါသည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များသော ဝန်ကြီးဌာန နှစ်ခုဖြစ်သော အမျိုးသားစီမံကိန်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနကို ပေါင်းလိုက်သဖြင့် ယခုအခါ အဆိုပါ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဌာန ၂၀ ခုကို စီမံ အုပ်ချုပ်နေရပါ သည်။^{၁၃၆} အလုပ်ပိလာသော ဝန်ကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပတ်သက်သော ရေရှည်မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ် ရေးဆွဲရန် စိန်ခေါ်မှုရှိလာသည်။

အချို့ လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ အမြင်အရ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကဲ့သို့ အစိုးရ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ဆောင်ရာတွင်အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ပါ

ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်ရသည့် အရေးပါသော ဝန်ကြီးများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပို၍ ပေးလာခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့်ဆွေသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၌ ဦးဆောင်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ အလားတူ ယခင်က အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးဖြစ်သော ဦးသောင်းထွန်းကို ဝန်ကြီးအဖြစ် ရာထူးတိုးလိုက်သည်။ ဦးသောင်းထွန်းသည် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ငန်းကို ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရသဖြင့် သူ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပို၍ အရေးပါလာသည်။^{၁၃၇}

အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန-၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန (NRPC) ကို NLD အစိုးရက တည်ထောင်ခဲ့သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက်က ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးရန် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး၊ ဩဇာကြီးမားခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဗဟိုဌာန(MPC) ကို အစားထိုးရန် NRPC ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ NRPC သည် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံးဝန်ကြီး၊ ၂၁ ရာစုပင်လုံ-ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ကျင်းပရေး ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အရပ်ဘက်နှင့် တပ်မတော်မှအမည်စာရင်း တင်သွင်းခဲ့သော ဝန်ကြီးများ၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၊ တိုင်းရင်းသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရှေ့နေချုပ်နှင့် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီးတို့ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင် ၁၃ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ MPC နှင့် NRPC တို့ အကြား ကွာခြားချက် သုံးခုရှိသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ NRPC သည် အစိုးရ၏ ပုံမှန်အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး MPC သည် အစိုးရတစ်ပိုင်း အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် MPC သည် ဝန်ထမ်းများအား အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ တင်းကြပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာစေခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုခဲ့ပြီး လစာရပိုင်ခွင့် ပိုပေးခဲ့သည်။ ဒုတိယတစ်ခုမှာ NRPC တွင် လေ့လာသူ ပညာရှင်များနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ နည်းပါးပြီး MPC ကိုမူ ပြည်ပမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော လေ့လာသူ ပညာရှင်များ၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများစွာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ တတိယတစ်ခုမှာ MPC ကို ဦးဆောင်သူ "အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီး" တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဦးအောင်မင်းတွင် မြင့်မားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိပြီး ဦးဆောင်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်နိုင်သော်လည်း NRPC ၏ ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာမှာ ရှင်းလင်းမှု မရှိပေ။ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် NRPC နှင့် ပြင်ပမှ ကူညီပေးသူမှာ အချို့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ နိုင်ငံခြားသား ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် အချို့နှင့် အခြားသူများမှာ အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးဖြစ်သူ ဦးသောင်းထွန်း ကဲ့သို့ သံတမန်ရေးရာ အတွေ့အကြုံ

ရှိသည့်သူများ ဖြစ်သည်။

၄.၃။ အခြားမူဝါဒဆိုင်ရာ ဇာတ်ကောင်များနှင့် ကနဦး ဦးစားပေးမူဝါဒများ

အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ ပြင်ပတွင် မူဝါဒချမှတ်မှုကို တွန်းအားပေးသော နေရာ၌ အရေးကြီးသောနေရာမှ ပါဝင်သူ များစွာ ရှိပါသေးသည်။ ပထမအနေဖြင့် NLD အစိုးရ၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုတွင် ကာ/လုံ (NDCS) သည် အရေးပါသော နေရာတွင် မရှိသည်ကို အလေးထား ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ကာ/လုံ (NDCS) အစည်းအဝေးများကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် လစဉ် ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် NLD အစိုးရတက်ချိန်မှစ၍ ကာ/လုံ (NDCS) အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခြင်း မရှိပေ။ NLD အစိုးရ ပထမနှစ်တွင် ကာ/လုံနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသော အစည်းအဝေးနှစ်ခု ကျင်းပခဲ့သော်လည်း ကာ/လုံ (NDCS) ၏ တရားဝင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အတိုင်း မဟုတ်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကာ/လုံ (NDCS) ၏ တရားဝင်တွေ့ဆုံမှုအဖြစ်မှတ်တမ်းမတင်နိုင်ခဲ့ပေ။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းကပင် ကာ/လုံ(NDCS) အစည်းအဝေး ခေါ်ယူရန် NLD အစိုးရကို တပ်မတော်က ပုံမှန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ သို့သော် (ရခိုင်ပြည်နယ်အခြေအနေနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ရှိနေသည့်တိုင်) အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ရန် မလိုဟု နိုင်ငံတော်သမ္မတက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပုံရှိသည်။ ကာ/လုံ (NDCS) အစည်းအဝေးများ မရှိခြင်းသည် NLD အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား ယုံကြည်မှုလိုအပ်နေသေးသည်ကို ညွှန်ပြနေသည်။ ကာ/လုံ (NDCS) ရှိ အဖွဲ့ဝင် ၁၁ နေရာတွင် ခြောက်နေရာကို တပ်မတော်က ယူထားသည့်အတွက် မည်သည့်ကွဲလွဲမှုတွင်မဆို တပ်မတော်က အနိုင်ရနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုး၌ နှစ်ဘက်ဆက်ဆံရေး ပုံဖော်မှုက လက်တွေ့ အမှန်တရားပင် ဖြစ်သည်။

USDP အစိုးရကာလနှင့်လည်း လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ ပြောင်းလဲခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အသိသာဆုံးမှာ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်း တို့အကြား USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး တင်းမာမှုမျိုး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌများ အကြား လက်ရှိ အချိန်တွင် မရှိပေ။^{၁၃၈} ထူးခြားမှုရှိသော နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် ရာထူးက အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး ကဏ္ဍနှစ်ရပ်လုံးကို အားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်သည် အခွင့်အာဏာ ပေးထားသည်။ တချိန်က လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့် သမိုင်းကြောင့်လည်း လွှတ်တော်၏ ဦးစားပေးမှု

များနှင့် လုပ်ငန်းများကို ပုံဖော်ရာ၌ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဦးဆောင်သူ တစ်ဦးအဖြစ် ဆက်လက်ရှိစေခဲ့သည်။ ထို နည်းလမ်းအရပင် USDP အစိုးရလက်ထက် မူဝါဒဦးစားပေး ကွဲလွဲချက်များတွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းတို့၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကိုယ်စားပြု အဖွဲ့ အစည်းများကို အသုံးပြု၍ အားပြိုင်ခြင်းမျိုး NLD အစိုးရ လက်ထက်တွင် သိသာ ထင်ရှားစွာ မရှိပေ။

၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်တွင် NLD ပါတီ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးကို လွှတ်တော်က အလေးထား လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင် နိုင်ငံရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများကို ဖိနှိပ်ရန် အာဏာရှင်ခေတ်က အသုံးပြုခဲ့သော ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (က)၊ (ခ) နှင့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (ည) တို့ကို ပယ်ဖျက်ခြင်းများ ပါဝင်သည်။ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ) အတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှု ထောင်ဒဏ် သက်တမ်းကို လျှော့ချခဲ့ပြီး၊ ကာယကံရှင် မဟုတ်သည့် ကြားလူက အမှုဖွင့် နိုင်သော အချက်ကိုလည်း ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများကို ထောင်ချရာ၌ အသုံးပြုခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း ဥပဒေပုဒ်မ များကိုလည်း ပြင်ဆင်မှုလုပ်ခဲ့သည်။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး၊ တက်ကြွ လှုပ်ရှားသူများအား ဒုက္ခပေး နှောင့်ယှက်ခဲ့သော ဧည့်စာရင်း တိုင်ကြားခြင်း ပြဌာန်းချက်ကို လွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက် မပါရှိဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ပြောကြားခြင်းတို့ကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းကို ခွင့်မပြုခြင်း၊ ဝရမ်းတစ်စုံတရာမရှိဘဲ နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ နေအိမ်ကို ဝင်ရောက်ရှာဖွေမှုနှင့် ဖမ်းဆီးမှု ကို တားမြစ်ခြင်း အစရှိသော နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးရေး ဥပဒေတစ်ရပ်ကိုလည်း ပြဌာန်းခဲ့သည်။ ထို့အတူ သက်ကြီး ရွယ်အိုများဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ ဒေသတွင်းစီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားကောင်းစေရန် ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေကို လည်း ပြဌာန်းပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ပြောင်းလဲခြင်းကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များကိုလည်း လွှတ်တော်၏ အတည် ပြုချက် ရယူခဲ့ရသည်။

NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် တဖြည်းဖြည်း ထင်ရှားလာသော အခြားအရေးကြီးသည့် မူဝါဒဇာတ်ကောင်မှာ ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ရေး ကော်မရှင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ကတည်းက ရှိခဲ့သော်လည်း ကော်မရှင်ကို သူရဦးရွှေမန်းက ဦးဆောင်ခဲ့သဖြင့် အလေးထား စောင့်ကြည့်

NLD အစိုးရ၏ ကနဦး မူဝါဒဆိုင်ရာ ရလဒ်များ

- ၂၁ ရာစုပင်လုံ - ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးခြင်း။
- တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ လက်မှတ်ထိုးခြင်း
- ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လူသားချင်း စာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခကို ကိုင်တွယ် သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ချမှတ်ခြင်း။
- ဧည့်စာရင်းတိုင်ရခြင်းကဲ့သို့ အာဏာရှင်ခေတ် မှ အချိန်ကုန် လူပန်းစေသည့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။
- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့် ကုမ္ပဏီအက် ကို ပြင်ဆင်ခြင်း

ခံခဲ့ရသည်။ (စာမျက်နှာ ၄၂ တွင် ကြည့်ပါ) ထိုသို့ အရေးပါ သည့် နေရာတစ်ခုကို USDP ပါတီ၏ ဦးဆောင်အဖွဲ့ ဝင်တစ်ဦး၊ နဝတ/နအဖအစိုးရ၏ အငြိမ်းစား စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးအား ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ရွေးချယ်တာဝန်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။ NLD အစိုးရလက်ထက် ထိုအခြေအနေက ၂၀၁၁ ခုနှစ် မှ စတင်သော အသွင်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်၌ ထူးခြားမှုရှိသည့် နိုင်ငံရေးတိုးတက်မှုများအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ သူရဦးရွှေမန်း ဦးဆောင်သော ကော်မရှင်သည် လက်ရှိ လွှတ်တော်တွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍသို့ တဖြည်းဖြည်း ရောက်ရှိလာပြီး၊ ဥပဒေကြမ်းကိစ္စများကို အကဲဖြတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် လွှတ်တော် ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မောင်းနှင်သည်။ နိုင်ငံတကာမှ ဂုဏ်ထူး ဆောင်ဧည့်သည်များကို အစိုးရ ကိုယ်စားပြု နေရာတစ်ခုမှ ပုံမှန် လက်ခံတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်းများကိုလည်း သူရဦးရွှေမန်း က ပြုလုပ်နေသည်။

ယခုအပိုင်းအား အဆုံးမသတ်မီ NLD အစိုးရ၏ အဓိက မူဝါဒ ပန်းတိုင်များအနက် အချို့ကို အကျဉ်းမျှဖော်ပြပေးရန် အရေး ကြီးပါသည်။ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေ ဆဲ အချိန်၌ မူဝါဒဆိုင်ရာ ရလဒ်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ထုတ် တင်ပြရန် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကနဦး အားထုတ်မှုများကို ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ NLD ပါတီ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာ

စာတမ်းက အာဏာရလာသည့် ကာလအတွင်း ပါတီ၏ မူဝါဒ ပိုင်းဆိုင်ရာ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကို နားလည်သဘောပေါက် စေသည်။^{၁၉} ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်းတွင် အောက်ပါ ဦးစားပေး မူဝါဒ နယ်ပယ်များမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ ဘဝကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် ကတိပြု ထားသည်။

- (၁) **တိုင်းရင်းသားအရေးနှင့် ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး-** ပြည်တွင်း လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ၏ အရင်းအမြစ် များကို ဖယ်ရှားရန် အာဏာပိုင် ကင်းစင်ပြီး ပင်လုံ စိတ်ဓာတ်ကို အခြေခံသော နိုင်ငံရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ များမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့ဘဝ လုံခြုံအေးချမ်းစေမည်။ လွတ်လပ်ခြင်း၊ တူညီသော အခွင့်အရေး ရရှိခြင်းနှင့် ကိုယ့်ကြံ့ခိုင် ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် ရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်မည်။ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံး ဟန်ချက်ညီညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် ပွင့်လင်းမြင်သာသော စီမံချက်များ ချမှတ်ဆောင် ရွက်မည်။
- (၂) **ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး** - အခြေခံ လူ့ အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများဖြင့် ညီညွတ်ရမည်။ ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများကို အာမခံရေးနှင့် ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စု ထူထောင်မည်။
- (၃) **ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်စီမံမှု** - တိုင်းရင်းသားပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး လွတ်လပ်မှု၊ လုံခြုံမှု ရှိစေရန် ပြည်သူလူထု အား တရားမျှတစွာ ကာကွယ်ပေးနိုင်မည့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ် တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ရန် ဆောင်ရွက်မည်။
- (၄) **လွတ်လပ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး** - စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အလုပ်သမား၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှု၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစနစ် အားကောင်း လာစေခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သော ပါတီ၏ ရည်မှန်းချက်များကို လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက်မည်။

အာဏာရပြီး ပထမ နှစ်နှစ်တာ ကာလအတွင်း ပိုပြီး ရှင်းလင်း သော မူဝါဒဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်မှု မရှိခြင်းအတွက် သတင်းမီဒီယာများနှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ က NLD အစိုးရကို မကြာခဏ ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ USDP အစိုးရအနေ ဖြင့် သက်တမ်း နှစ်နှစ်တွင် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး မူဘောင် (FESR) ကို ကြေညာခဲ့သည်။ ထို အခြေအနေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် ရှင်းလင်းနားလည်နိုင်သည့်

အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်ကို NLD အစိုးရက ပြသနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကဲ့သို့ ကဏ္ဍ အလိုက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုများ ရှိသော်လည်း အစိုးရ၏ မူဝါဒ ပန်းတိုင်များကို ရှင်းလင်းနားလည်နိုင်အောင် သို့မဟုတ် အသေးစိတ် ပြောပြခြင်းမျိုး ယေဘုယျအားဖြင့် မရှိခဲ့ပါ။ ယခု စာတမ်း ရေးသားနေချိန်တွင် NLD အစိုးရသည် “ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း” အစီအစဉ်ကို ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကဏ္ဍ ပေါင်းစုံမှ ပန်းတိုင်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ရေးဆွဲရန် ပြင်ဆင်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၄.၄။ အပိုင်းလိုက် နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်

NLD အစိုးရ၏ သက်တမ်း နှစ်နှစ်အတွင်း ကနဦး မူဝါဒချမှတ်မှု များထဲမှ အချို့ကို ယခင် USDP အစိုးရနှင့် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားနိုင် သည်။ NLD အစိုးရသည် အာဏာပတိချက်ကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဝန်ကြီး၊ အစိုးရအဖွဲ့ ပါဝင်မှုဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရနှင့် မတူကွဲပြားသော အချက် မှာ NLD အစိုးရသည် သမ္မတရုံး သို့မဟုတ် မည်သည့်နေရာတွင် မှ အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီး၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ကြီး ရာထူးများ ခန့်အပ်မှု မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် မကြာသေးမီ ကာလ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကို အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ၌ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင် ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပိုမိုအပ်နှင်းသည့် လက္ခဏာများ ရှိခဲ့ပါ သည်။ ထို့အပြင် NLD အစိုးရလက်ထက် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးကဏ္ဍတွင် ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ပွတ်တိုက်မှုများ မရှိခဲ့ပေ။ ထိုအချက်ကလည်း USDP အစိုးရနှင့် မတူခြားနားမှုတစ်ခု ဖြစ် ခဲ့ပြီး ကောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဆိုးခြင်း ဟု ဝေခွဲရန် ခက်ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတ ဖြစ်ရေးကို ကန့်သတ်သည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၉(စ) ကို တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ရာထူး နှင့် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကာ နိုင်ငံတော် အဆင့် မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် တွန်းအားပေးသူများ ဖြစ် လာခဲ့သည်။^{၁၁၀} လွှတ်တော်တွင် NLD ပါတီ နေရာအများစု ရရှိ ခဲ့ခြင်းနှင့် ပြည်သူများ၏ လေးစားယုံကြည်မှုကို ရရှိထားသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၏ အခြေအနေများကြောင့် နိုင်ငံတော် ၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်၌ အုပ်ချုပ်ရေး နှင့် ဥပဒေပြုရေး မဏ္ဍိုင်များ သက်ဝင်လည်ပတ်လျက် ရှိ သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်အစစ်ဖြစ်ပြီး၊ အရေးပါသည့် ဆုံးဖြတ်ချက် များကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ၏ ရုံးက ချမှတ်သည်

ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ပင် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် USDP အစိုးရ လက်ထက်နှင့် ကွဲပြားခြားနားသည်မှာ၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ရာထူးအသစ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သော တင်းမာမှုများ၊ ရှုပ်ထွေးမှုများက အစိုးရအဖွဲ့၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုတွင် အရေးပါသည့် အချက်များ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ တပ်မတော် အနေဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အလေးထားပြီး သမ္မတရာထူးက အရေးပါသည်ဟု သတ်မှတ် ထားသည်။ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အခြေအနေများက NLD အစိုးရ နှင့် တပ်မတော်အကြား ဆက်ဆံရေးတို့နှင့်ပင် ပတ်သက်နေ သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေကို အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေး သမားများအတွက် “ကစားပွဲ၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေသများ” အဖြစ် တပ်မတော်က သဘောထားသည်။ တပ်မတော် အနေဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေက စီစဉ်ထားမှုအတိုင်း

USDP အစိုးရက NLD ပါတီ အာဏာလွှဲပေးခြင်းအား လက်ခံ ခဲ့သည်။ ရိုးရှင်းသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ တပ်မတော် ကို နိုင်ငံ၏ ဩဇာအကြီးဆုံး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေက ပြဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် တပ်မတော်သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အဓိက တာဝန်ရှိသော အဖွဲ့ အစည်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပြုမူ လုပ်ဆောင်လိမ့်မည်။ ထို့အတူ သမ္မတ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း အလွန်အရေးကြီး သည်ဟု ရှုမြင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ “သမ္မတ၏ အထက်” မှနေမည်ဆိုသော ကြွေးကြော်သံက နိုင်ငံ၏ မူဝါဒ ချမှတ်မှုကို အမှန်တကယ်ပြုလုပ်သင့်သည့် ရွေးကောက်ခံ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား ပြင်းထန်သည့် တင်းမာမှုကို ဖြစ်စေသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေကို ပဋိပက္ခ ဖြစ်စေသည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှုများအပေါ်၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် တင်းမာမှု များက မည်သို့ ပြောင်းလဲစေသည် ဆိုခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးတွင်

ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ရေးကော်မရှင် ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် USDP ဦးဆောင်သော ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ ပထမဆုံး ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို ပံ့ပိုးရန်နှင့် လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းများကို ကူညီရန် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခုအဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးခဲ့သည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတရုံး တို့ကိုလည်း ဆက်သွယ် အကြံပေးနိုင်သည်။ ကော်မရှင်ကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ဥပဒေကြမ်းများ တင်သွင်းနိုင်သည့် အာဏာ မရှိပေ။

USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ကော်မရှင်သည် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် လက်ရှိ ဥပဒေများကို လေ့လာ သုံးသပ် ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ဦးကို အကြံပေးလျက် ဩဇာရှိသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်လာသည်။ သို့သော် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ လုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း၊ လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌများအား ပုဂ္ဂိုလ်ရေး သစ္စာခံမှုအပေါ် ဝိရောဓိများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ပူးပေါင်းကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များကလည်း ကော်မရှင်၏ လုပ်ရပ်သည် ၎င်းတို့အား ဘေးဖယ်ပြီး ကျော်လွန်လုပ်ဆောင်နေသည်ဟု ခံစားလာရသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ် ၁ ရက်တွင် NLD ဦးဆောင်သော လွှတ်တော်သည် ကော်မရှင်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပြန်လည် အသက်သွင်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သော USDP လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် ၃၅ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ယခင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း သူရဦးရွှေမန်းကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် အကြံပေးအဖွဲ့အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရင်း ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်ရန် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်များ ရရှိခဲ့သည်။ ကော်မရှင်သည် NLD အစိုးရ လက်အောက်တွင် လွှတ်တော်များအတွက် အင်အား ကောင်းသော တွန်းအားများအနက် တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ဖွဲ့စည်းပြီး ၁၀ လ မပြည့်ခင်မှာပင် ဥပဒေပေါင်း ၃၉၅ ခုကျော်ကို သုံးသပ်လေ့လာခဲ့ပြီး ၁၉၈ ခုကို ပြင်ဆင်ရန်၊ ပယ်ဖျက်ရန်နှင့် ပြန်လည်ရေးဆွဲရန် အကြံပြုခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် ကော်မရှင်၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လျော့ချလိုက်သော်လည်း ဥပဒေကြမ်းများ ရေးဆွဲရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည့် အာဏာများ ရှိနေသေးသည်။

နိုင်ငံရေးဖြေရှင်းမှုများ မည်သို့ ဖြစ်လာမည် ဆိုခြင်းမှာ NLD အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ ရလဒ်များက အဆုံးအဖြတ်ပေး ပါလိမ့်မည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်၊ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားပုံစံနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှခြင်းကဲ့သို့ မူဝါဒ ချမှတ်မှု၏ ပုံမှန်ကိစ္စရပ်များကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် အရပ်ဘက် - စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက် သော စိန်ခေါ်မှုများသည့် မေးခွန်းများက သိသာစွာ အရိပ်မိုး လျက် ရှိပါသည်။ NLD အစိုးရသည် မူဝါဒချမှတ်မှုကို ချဉ်းကပ်

ရာ၌ တိုးတက်အောင် လုပ်နိုင်စွမ်းမရှိဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ သို့သော် အခရာကျသည့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်းကို အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ သဘော သဘာဝ အဖြစ် လက်ခံလျက်၊ မူဝါဒချမှတ်မှုများကို ထိရောက် စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်၊ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံနှင့် လုပ်နိုင်စွမ်းအားကို အားဖြည့်ရန် လိုအပ်ချက် မျိုးစုံအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက အသုံးဝင်ပါလိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုအားကောင်းသော ပြောဆိုဆွေးနွေးချက်ကို ပုံဖော်ခြင်း

အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု ဗဟိုချက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းမှတစ်ဆင့် ယခုစာတမ်း၏ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် အခန်းများတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ အထူးသဖြင့် USDP နှင့် NLD တို့ဦးဆောင်ခဲ့သော “အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရ” များက မူဝါဒချမှတ်မှုကို မည်သို့ ချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည် ဆိုခြင်းအား တင်ပြခဲ့ပါသည်။ စာတမ်းအတွက် အနစ်ချုပ်အပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်၊ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြေခံသဘောတရား၊ အယူအဆဆိုင်ရာ နားလည်သဘောပေါက်မှု တစ်ခုကို ထပ်ဆင့်မြှင့်တင်ပေးမည့် နည်းလမ်းများအား တင်ပြပါမည်။ ထိုသို့ တင်ပြခြင်းအားဖြင့် အစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များအတွက် မူဝါဒချမှတ်မှု အားကောင်းစေရေးအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ယခုအပိုင်းတွင် လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသော အခြေအနေ၌ အသုံးပြုနိုင်သော ပမာပြုချက်များကို နိုင်ငံတကာမှ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များဖြင့် ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြပါမည်။

ယခုအခန်းတွင် တင်ပြမည့် နည်းလမ်းများမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်သည့် ပုံစံကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသော နည်းလမ်းများအပေါ် အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကို ဦးတည်ပြီး “ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု” တည်ဆောက်လိုသည့် အုပ်ချုပ်မှုပုံစံနှင့် အရပ်ဘက် - စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်စေသော အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ စသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အရည်အဖြင့် တည်တံ့မည့် နိုင်ငံရေးအခြေ လိုအပ်နေသည်။ ထိုသို့ ရေရှည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ မလုပ်နိုင်သေးမီ လက်တလောကာလများတွင် မူဝါဒချမှတ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေအောင် လုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ရှိနေပါသည်။

၅.၁။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မူဝါဒ စက်ဝန်းပုံစံကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း

ယခုအပိုင်းတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းကို နားလည် သဘောပေါက်စေရန် သဘောတရားရေးရာ မူဘောင်တစ်ခု မိတ်ဆက်ပေးမည် ဖြစ်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မူဝါဒ ချမှတ်မှုကို အားကောင်းစေရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို အစီအစဉ်ချ ပုံဖော်ရာ၌

အထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းပုံစံသည် မူဝါဒချမှတ်ခြင်း အစမှ အဆုံးအထိ မည်သို့ဖြစ်ပေါ်သည်ကို နားလည်သဘောပေါက်အောင် ပညာရှင်များက ရှင်းပြထားသည့် သီအိုရီပိုင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ခုဖြစ်သည်။^{၁၄၁} မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းပုံစံကို မှီငြမ်းပြုခြင်းဖြင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုမှ အားသားချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အလားအလာရှိသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးအဖြေရှာမှု

ပုံ ၄ - မူဝါဒ စက်ဝန်းပုံ

များအတွက် မည်သည့် ခေါင်းစဉ်များ ရွေးချယ်မည်၊ အပြန်အလှန်အားဖြင့် (ပြဿနာ) ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ရန် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို အစိုးရက မည်သို့ ချိန်ဆမည်၊ အလွတ်သဘောနှင့် တရားဝင် လုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် တွန်းအားပေးခြင်းဖြင့် မည်သို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်၊ ရလဒ်အနေဖြင့် နောက်ဆုံး မည်သို့ရရှိမည် အစရှိသည်တို့ကို ပို၍ နားလည်သဘောပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ ခြုံငုံပြောပါက မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းကို အသုံးပြုခြင်း၏ တန်ဖိုးမှာ၊ စံနှုန်းအဖြစ်ထားရှိသော မူဝါဒချမှတ်မှုအတွက် အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေသည်များအကြား နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းပုံစံသည် ထိရောက်မှုနှင့် အောင်မြင်မှု အတိုင်းအတာမတူသော မည်သည့် နိုင်ငံတွင်မဆို၊ မူဝါဒချမှတ်သူများ လုပ်ကိုင်ရာသည့် အခြေခံအဆင့် ငါးဆင့်ဖြစ်သည်။ ဆက်လက်၍ ထိုအပိုင်းကို အဆင့်တိုင်းတွင် အသေးစိတ်ရှင်းပြပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်နေသော အရေးကြီး အချက်အလက်အချို့နှင့်အတူ တင်ပြပါမည်။ အနာဂတ်ကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်း အားကောင်းစေမည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးရာ၌ လမ်းညွှန်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

Agenda ချမှတ်ခြင်း - ကိစ္စရပ်တစ်ခုအား မူဝါဒတစ်ခုအဖြစ် အစိုးရက ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာစေခြင်း

ယခုအဆင့်တွင် အစိုးရက ဝင်ရောက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် အခြားပြဿနာများကို အသိအမှတ်ပြု အာရုံစိုက်ရန် ဖြစ်သည်။ ပြဿနာဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အကြောင်းအရာအပေါ် အာရုံစိုက်ခြင်းသည် Agenda Setting ၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းနှစ်ခု ဖြစ်သည်။ သာမန်ပြည်သူလူထုနှင့် အထူးအကျိုးစီးပွား အုပ်စုများသည် အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးကို အာရုံစိုက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သတင်းမီဒီယာများတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ဆွေးနွေးသည့် အမြင်သာဆုံး အကြောင်းအရာများဖြစ်သည်။ သို့သော် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်အားလုံးကို အစိုးရ၏ မူဝါဒအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုပေ။ အောင်မြင်ပြီးမြောက်လိုသော မူဝါဒပန်းတိုင်အားလုံးအပေါ် မူတည်၍သာ ကိုင်တွယ်လိုသည့် ကိစ္စကို အစိုးရက ရွေးချယ်သည်။ သို့ဖြင့် အစိုးရက ကိုင်တွယ်ရန် ရွေးချယ်သည့် ကိစ္စများသည် ရံဖန်ရံခါတွင် ညှိနှိုင်းမှုရှိသော်လည်း အများပြည်သူ၏ အစီအစဉ်တွင် ရှိနေသည်များနှင့် အတန်အသင့် ကွာခြားနိုင်သည်။

အစိုးရနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ကိစ္စရပ်များ ရွေးချယ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို အုပ်စုအမျိုးမျိုးက လွှမ်းမိုးရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။ အာဏာရှင်၊ ဒီမိုကရေစီ သို့မဟုတ် စပ်ကြား ဒီမိုကရေစီအစိုးရ အမျိုးအစားများနှင့် အစိုးရတစ်ခု ကျင့်သုံး

သော မူဝါဒချမှတ်သည့် အလေ့အကျင့်များအပေါ် မူတည်၍ နိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် မူဝါဒချမှတ်သူများ ခြားနားနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တပ်မတော်အစိုးရ အဆက်ဆက်တွင် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်၌ ပါဝင်သူများသည် စစ်အာဏာရှင်၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် နီးစပ်သည့် အဝန်းအဝိုင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုအစိုးရခေတ်များက ပြည်သူလူထု လိုလားသော ကိစ္စများမှာ နိုင်ငံတော်က လိုလားသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ကွာခြားချက်ကြီးပါသည်။

စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် ပြည်သူလူထု လိုလားသော ကိစ္စအများစုကို တပ်မတော်အစိုးရက ကိုင်တွယ် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ ပညာရေးစနစ်၊ နေထိုင်မှု အခြေအနေများနှင့် ကုန်ဈေးနှုန်း ကျဆင်းခြင်းကို လိုလားသည်။ တပ်မတော်အစိုးရ နေပြည်တော် မြို့တော်သစ် တည်ဆောက်မှုကဲ့သို့ ကြီးမားသည့် အဆောက်အအုံပိုင်း စီမံချက်များဆိုင်ရာ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စစ်အစိုးရ တာရှည်စေမည့် တပ်မတော် ဘတ်ဂျက် တိုးမြှင့်ရန်သာ အာရုံစိုက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှု စတင်ပြီးနောက် USDP အစိုးရ ကိုင်တွယ်သော ကိစ္စများသည် ပြည်သူလူထု လိုလားချက်များကို ပိုပြီး ထင်ဟပ်စေခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတိုင်မီက ကျန်းမာရေးအတွက် ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေမှု တွင် ၂၀၁၀-၂၀၁၁ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ်ငွေ ၉၂ ဘီလီယံ ရှိခဲ့သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး စတင်သည့် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခု ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျန်းမာရေး အသုံးစရိတ်သည် ကျပ် ၃၉၀ ဘီလီယံအထိ တိုးတက်ခဲ့သည်။^{၁၄၂} USDP အစိုးရလက်ထက် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ် ချမှတ်ခြင်းနှင့် ပြဿနာကိစ္စရပ် ရွေးချယ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပုံဖော်ရာ၌ အစိုးရမဟုတ်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍကြီးထွားကျယ်ပြန့်ခဲ့သည်။ ဥပမာ - တပ်မတော် အစိုးရ အုပ်ချုပ်စဉ်က ကာလကြာရှည် ဖိနှိပ်ခံထားရခြင်း သို့မဟုတ် မျက်နှာလွှဲနေခဲ့ရသည့် အစိုးရမဟုတ်သော သတင်းမီဒီယာနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ပညာရှင်များအဖွဲ့ (think tanks) များ၊ သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ သံတမန်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အုပ်စုများက နိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းစဉ်၌ ပြည်သူလူထု၏ လိုလားချက်ကို ပုံဖော်ရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ စတင်ပါဝင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်အပြီး မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ် ရွေးချယ်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လာသူများ သိသာစွာ များပြားလာသည်။ လွှတ်တော်အသီးသီးက အစိုးရကို အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းသော စနစ်ဖြစ်လာပြီး၊ အစိုးရ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကိစ္စရပ်ရွေးချယ်မှုများအပေါ် လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အုပ်ချုပ်ရေး

အဖွဲ့တွင် USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု ယန္တရားသည် တပ်မတော်အစိုးရများ၏ “သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်” ပုံစံ (ကိစ္စများကို ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ထဲမှ ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိသည့် ပုံစံ) မှ ခွဲထွက်လာပြီး အရေးပါသော ဝန်ကြီးများကို ထည့်သွင်း ချဲ့ထွင်ခဲ့သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ အတွင်းစည်းတွင် ရှိနေသော အခြားဝန်ကြီးများ၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများနှင့် အစိုးရတစ်ပိုင်း အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော MPC တို့သည် USDP

ထို့အပြင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု ယန္တရားသည် တပ်မတော်အစိုးရများ၏ “သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်” ပုံစံ (ကိစ္စများကို ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ထဲမှ ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိသည့် ပုံစံ) မှ ခွဲထွက်လာပြီး အရေးပါသော ဝန်ကြီးများကို ထည့်သွင်း ချဲ့ထွင်ခဲ့သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ အတွင်းစည်းတွင် ရှိနေသော အခြားဝန်ကြီးများ၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးများနှင့် အစိုးရ တစ်ပိုင်းအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော MPC တို့သည် USDP အစိုးရ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ် ရွေးချယ်မှု တွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်

အစိုးရ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ် ရွေးချယ်မှုတွင် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်။ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် အစိုးရ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်ကို သတ်မှတ်ရာ၌ ပါဝင်သူများမှာ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် နှင့် နီးစပ်သူများဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဝန်ကြီး၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး နှင့် သမ္မတရုံးတို့မှ အကြီးတန်းအရာရှိများ ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီးစပ်သော သူရဦးရွှေမန်း ဦးဆောင်သည့် ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ လေ့လာဆန်းစစ်ရေးကော်မရှင်က ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် အသစ်ရေးခြင်းကဲ့သို့ မူဝါဒဆိုင်ရာ စဉ်းစားမှုအတွက် ဦးစားပေးမှုများတွင် ပို၍ လွှမ်းမိုးမှုရှိလာသည်။ သို့သော် တပ်မတော်၏ အခန်းကဏ္ဍသည် တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) အတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကဲ့သို့ လုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်သောမူဝါဒချမှတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပို၍ ထင်သာမြင်သာ ရှိခဲ့သည်။

မူဝါဒများ ဖော်ထုတ်ခြင်း - မူဝါဒများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း

မူဝါဒချမှတ်မှု ပုံစံရေးဆွဲသည့်အဆင့်တွင် အရေးယူလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောကိစ္စများကို ဖြေရှင်းရန် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းအမျိုးမျိုး အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်က စဉ်းစားပြီး အကောင်းဆုံးဟု ထင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်ရန် ပြင်ဆင်သည်။ ပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းရန် လက်ခံနိုင်သည့် မူဝါဒတစ်ခုအတွက် အရေးပါသော စဉ်းစားချက်များတွင် စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျငွေနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပေးဆပ်ရမည့် အရင်းအနှီးများ၊ နိုင်ငံရေးအရ လက်ခံနိုင်မှုနှင့် ထိရောက်နိုင်မှု အလားအလာတို့ ဖြစ်သည်။^{၁၇၃} မူဝါဒချမှတ်သူများက ၎င်းတို့၏ မူဝါဒ ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင် ရောက်စေနိုင်မည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရအောင် လုပ်နေချိန်ဟု နားလည်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအဆင့်တွင် မူဝါဒ ဆန်းစစ်မှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထိရောက်သော မူဝါဒရေးဆွဲမှုပုံစံအတွက် မှန်ကန်ပြီး အရေးအသွေးရှိသော အချက်အလက်က ယခုအဆင့်တွင် အရေးကြီးပါသည်။ မပြည့်စုံသော အချက်အလက်၊ မေးခွန်းထုတ်စရာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု မရှိသော ထင်မြင်ယူဆချက်များက ထိရောက်မှုမရှိသော မူဝါဒ ဒီဇိုင်းမျိုး ဖြစ်စေပြီး၊ လက်တွေ့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာ၌ ကျရှုံးမှုနှင့် အဆုံးသတ်စေနိုင်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက ယခု ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ အစိုးရ၏ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကိစ္စရပ်ပေါ်မူတည်၍ မူဝါဒဒီဇိုင်းရေးဆွဲသူ

များမှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒုတိယ သမ္မတများ၊ ဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၊ ဌာနများမှ အဆင့်ဆင့် အတွေ့အကြုံဖြင့် တက်လာသည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်သည်။ NLD အစိုးရလက်ထက် သေးငယ်ကျစ်လျစ်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ယခင် USDP အစိုးရလက်ထက်မှ ဝန်ကြီးဌာနနှစ်ခုပေါင်းစည်းထားသည့် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းမှုတို့သည် မူဝါဒများချမှတ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် အရေးပါသည်။ ပေါင်းစည်းထားသော စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရန် ဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ်၊ ရေတို (ငါးနှစ်)၊ ရေရှည် (နှစ် ၂၀) အပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးသားစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲချမှတ်ရန်ဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရသည် သက်တမ်းငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် မူဝါဒဦးစားပေးမှုကို ဖော်ထုတ်၍ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ မူဘောင် (FESR) ကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။^{၁၇၄} ရေရှည် နှစ် ၂၀ စီမံကိန်းကို အကောင် အထည်ဖော်နေဆဲ ဖြစ်သော်လည်း NLD အစိုးရလက်ထက် တွင် FESR ကို ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မပြုသည့်နည်းတူ အခြားနိုင်ငံယှဉ်လောက်သည့် မူဘောင်တစ်ခုနှင့် အစားထိုးရန် ရည်ရွယ်သော ကြေညာချက်မျိုးလည်း မရှိခဲ့ပေ။

ခြုံငုံသုံးသပ်ပါက ထိုအခြေအနေသည် စိန်ခေါ်မှုရှိသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို မီးမောင်းထိုးနေသည်။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအုပ်ချုပ်ရေးပုံစံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း ကျယ်ပြန့်သော အစီအစဉ်ရေးဆွဲသည့် နည်းလမ်းများ ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ရွေးကောက်ခံအစိုးရသည် ၎င်းတို့၏ မူဝါဒ ပန်းတိုင်များ၊ ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ်များအပေါ် ဦးစားပေးရွေးချယ်ပုံနှင့် ယင်းတို့ကို နိုင်ငံတော်ယန္တရားတွင် မည်သို့ ထည့်သွင်းမည်ဆိုခြင်းမှာ ရှင်းလင်းမှုမရှိပေ။ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများမှ အလယ်အလတ်အဆင့်ဝန်ထမ်းများစွာကိုတွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့မှုအရ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကို အခြေခံသော မူဝါဒများ (ဥပဒေ၊ မူကြမ်း၊ အမိန့် သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်) ကို ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီကသာ များသောအားဖြင့် စတင်ခဲ့သည်။^{၁၇၅} အဆိုပါ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များနှင့် စီမံချက်များကို နိုင်ငံတော်အဆင့် မူဝါဒ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ထည့်သွင်းရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပေးပို့ရသည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီ၏ ဦးစားပေးမှုကို အစိုးရမူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေပြီး၊ ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီအတွက် ထိရောက်သော မူဝါဒနှင့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် သြဇာအာဏာများစွာမရှိလှပေ။^{၁၇၆} ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီသည် အစိုးရ၏ တစ်စုံလုံးခြံသော

အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုက ပြည်သူလူထု၏ အသံကို ထင်ဟပ်မှုရှိသောအခါ - မြစ်ဆုံဆည် စီမံကိန်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်

မြစ်ဆုံဆည် စီမံကိန်း ဆုံးဖြတ်ချက်သည် သတင်းမီဒီယာနှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက ပြည်သူများ၏ လိုလားချက် မူဝါဒအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုကို တုန့်ပြန်ခဲ့သည့် USDP အစိုးရ၏ ပထမဆုံး မူဝါဒကိစ္စ ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းပို့ ဆောင်ပေးမည့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၆ ဘီလီယံတန် မြစ်ဆုံဆည် စီမံကိန်းကို မြန်မာအစိုးရနှင့် တရုတ်စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်ပိုရေးရှင်း (CPI) တို့အကြား သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဆည်တည်ဆောက်မှုကြောင့် လူထောင်ပေါင်းများစွာကို နေရာ ရွှေ့ပြောင်းစေ မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဂေဟစနစ်နှင့် ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးသည့် နယ်မြေများကို ဆိုးရွားသော အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည်ဟူ၍ ပြည်သူလူထု၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှု မြင့်တက်လာခဲ့သည် (Reuters, 2011)။ စီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဇီဝမျိုးကွဲများ ကြွယ်ဝပြီး၊ ဂေဟစနစ် ပျက်သုဉ်းနိုင်သော ခြိမ်းခြောက်ခံ နေရာရစ်စွာအနက် တစ်ခုဖြစ်သော မေခန့်မလိခ မြစ်ဆုံရာ နေရာတစ်ခုတွင် ရှိသဖြင့် ဆိုးကျိုးများစွာ ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်။ ထိုကိစ္စရပ်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် ဆည်တည်ဆောက်မှုသည် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ လူပေါင်းများစွာနှင့် ဒေသခေါင်းဆောင်များ အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်စရာ တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည် (Kachin Development Networking Group, 2011)။ သို့သော် စိုးရိမ် ပူပန်မှု မြင့်တက်လာခြင်းက စီမံကိန်းကို ရပ်တန့်ရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် ယခင် တပ်မတော် အစိုးရလက်ထက် တွင် တွန်းအားမဖြစ်ခဲ့ပေ။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်အပြီးတွင် USDP အစိုးရသည် ပြည်သူလူထုထံမှ ပြင်းထန်သော ကန့်ကွက်မှုများ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ကချင်လူထုအပါအဝင် ကာလရှည်ကြာ အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သော ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ၎င်းတို့၏ ပြည်တွင်းပြည်ပ မဟာမိတ်အဖွဲ့များက ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည် (Mang, 2011)။ သို့သော် ထိုကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ရန် အစိုးရအတွက် ဥပဒေကြောင်းအရ တာဝန်မရှိပေ။ တနည်းအားဖြင့် ပြည်သူများ၏ ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်မှုများက စီမံကိန်းကို ရပ်တန့်ရန် တွန်းအားမပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ အချို့ အရေးပါသော အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များက ဆက်လက် လုပ်ဆောင်လိုခဲ့သည်။ သို့သော် အစိုးရ၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ကို ပြည်သူ့လိုလားချက်များက လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် သူ၏ အစိုးရ သက်တမ်းအတွင်း ဆည်တည်ဆောက်မှုကို ရပ်တန့်ထားရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သည် (Su Mon Thazin Aung, 2017)။ အရေးပါသော ကိစ္စရပ်တစ်ခုကို ထိုသို့ ကိုင်တွယ်ရန် စဉ်းစားလိုက်ခြင်းဖြင့် USDP အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်သည် ပြည်သူလူထု၏ အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်းကို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ရရှိခဲ့သည်။ ပြည်သူလူထု၏ စိတ်ခံစားချက်အား USDP အစိုးရက ရွေးချယ် တုန့်ပြန်ပေးခဲ့သော ပထမဆုံး ကိစ္စရပ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ငါးနှစ်ကြာ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပြီး နောက် မြစ်ဆုံဆည်ကိစ္စသည် NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန်၊ အဆုံးသတ်ရန် သို့မဟုတ် အစိုးရသက်တမ်းအတွင်း ရပ်ဆိုင်းထားမည်လား ဆိုခြင်းမှာ ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်လာခဲ့ပြန်သည်။ ယခုစာတမ်းကို ရေးသားချိန် အထိ NLD အစိုးရအနေဖြင့် မည်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျှ မချသေးပေ။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုများ၏ အစိတ်အပိုင်း အဖြစ် ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ရမည့် အစား ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများကိုသာ သီးသန့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းသည်။ ဥပမာ - လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးနှင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း ဈေးကွက် အခြေခံ မူဝါဒများတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ချဉ်းကပ်ပုံအား ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် အစိုးရ၏ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုပုံစံဖြင့် နိုင်ငံ၏ အချို့နေရာများ တွင် ဟိုတယ်လိုင်းစင်များ ကန့်သတ်မည်ဟု ဟိုတယ်နှင့် ခရီး သွားလာရေး ဝန်ကြီးဌာနက ကြေညာခဲ့သည်။^{၁၄၇} သို့သော်

နှစ်လအကြာ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် ကုန်ဈေးနှုန်းတက်မှုကို အစိုးရက မကိုင်တွယ်နိုင်ကြောင်း၊ လွတ်လပ်သော ဈေးကွက် စီးပွားရေး သီအိုရီများကို ရည်ညွှန်းလျက်၊ အစိုးရက ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခွင့် မရှိသည့် ချဉ်းကပ်မှုပုံစံဖြင့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက အကြောင်းပြချက်ပေးခဲ့ သည်။^{၁၄၈} ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောမည်ဆိုပါက မူဝါဒ ပြဿနာ များကို ကိုင်တွယ်ရန် ဒီဇိုင်းပုံစံရေးရာ၌ ဝန်ကြီးဌာနများ အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းပြီး၊ များစွာ ညှိနှိုင်းမှုလည်း မရှိပေ။

ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီသည် အစိုးရ၏ တစ်စုံလုံးခြုံငုံသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုများ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ရမည့် အစား ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများကိုသာ သီးသန့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းသည်

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြား အကျိုးစီးပွားအုပ်စုများသည် ပြဿနာတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များစွာဖြင့် ၎င်းတို့ လိုလားသော ဖြေရှင်းမှုများကို ဖော်ပြလျက် မူဝါဒရေးဆွဲခြင်းအတွက် ကူညီပံ့ပိုးမှုများ ပိုမိုပြုလုပ်လာသည်။ ဥပမာ- ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ကချင်ပြည်နယ်၌ မြစ်ဆုံဆည် စီမံကိန်း တည်ဆောက်ခြင်း၏ အန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့များ နှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက စုစည်းခဲ့ကြသည်။ နောက်ထပ် နမူနာတစ်ခုမှာ NLD ပါတီ၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး လှုပ်ရှားမှုဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရလက်ထက် အတိုက်အခံပေါ်တီ ဖြစ်သော NLD ပါတီသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက်ကို ထောက်ခံသည့် နိုင်ငံတဝန်းလုံးမှ လက်မှတ် ငါးသန်းကို စုစည်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန်အတွက် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်ကို လေးပွင့်ဆိုင်

(သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၊ လွှတ်တော် နှစ်ရပ်မှ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်) ဆွေးနွေးပွဲတွင် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဥပမာ နှစ်ရပ်လုံးက အကျိုး စီးပွားအုပ်စုများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများသည် အချို့ကိစ္စများ၌ မူဝါဒရေးဆွဲမှုတွင် အရေးပါသည်ကို ပြသနေသည်။ သို့သော် အဆိုပါ အုပ်စုများသည် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် လွှတ်တော် တို့မှတစ်ဆင့် ဥပဒေ သို့မဟုတ် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်စေရန် မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ တင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။

တရားဝင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း - ရွေးချယ်မှု နည်းလမ်းများအား အစိုးရ မူဝါဒအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်း

မူဝါဒ တရားဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းကို ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာဖြင့် ရွေးချယ်၊ အတည်ပြုမှုဟု နားလည်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒအမျိုးအစားအပေါ် မူတည်၍ အတည်ပြုနိုင်သော အခွင့်အာဏာသည် ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များ၊ ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများဖြစ်သည်။ လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အခြေခံသည့် ကိစ္စများတွင် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီ သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ (ဥပမာ - ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်) တို့က မူဝါဒချမှတ်မှုကို တရားဝင် ဖြစ်စေနိုင်သည်။ နောက်ဆုံး၌ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံမှုနှင့် အရေးကြီးသော အကျိုးစီးပွားများ၊ ဝိရောဓိ အကြောင်းအချက်များကို ဆွေးနွေးငြင်းခုံရာ မူဝါဒ တရားဝင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပေါ်ထွက်လာသည်။^{၁၅၉} ထိုသို့သော ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုသည် မူဝါဒကိစ္စရပ်၏ ရှုပ်ထွေးမှုအပေါ် မူတည်၍ ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့အတွင်း သို့မဟုတ် ပြင်ပ နှင့် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အတွင်း ၌လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။^{၁၆၀} ဆက်လက်ပြီး မူဝါဒ တရားဝင်ဖြစ်အောင်အောင် လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူလူထု၏ သဘောတူ လက်ခံမှုနှင့် ထောက်ခံမှုရရန် အရေးကြီးသည်။ ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှုမပါဘဲ လက်ခံကျင့်သုံးသည့် မူဝါဒများသည် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြီးမားသော ကျရှုံးမှုများ ရင်ဆိုင်ရမည့် အန္တရာယ်ရှိသည်။

အခြားနိုင်ငံများကဲ့သို့ပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အချို့ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခု၏ စည်းမျဉ်းများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းကဲ့သို့

သမားရိုးကျမဟုတ်သော နည်းလမ်းဖြင့် - မူဝါဒ တရားဝင်ဖြစ်စေသော လုပ်ဆောင်ခြင်း မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပြည်တွင်းစစ် အရှည်ကြားဆုံး နိုင်ငံများအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးစ မှာပင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်တွင် USDP အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များစွာတို့သည် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပဋိပက္ခများကို အဖြေရှာရန် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများ စတင်ခဲ့သည်။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ စနစ်ကို ပြန်လည် မိတ်ဆက်လျက် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များနှင့် တပ်မတော်အကြား ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ လုပ်ဆောင်မည့်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ လုပ်ဆောင်မှုများ၌ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ မပါရှိမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးရန် နိုင်ငံခြားအကူအညီများ၊ အထောက်အပံ့များ အသုံးပြုခြင်းအား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ဝေဖန် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည် (Burma News International 2014) ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာတွင် USDP အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ရှစ်ဖွဲ့သည် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို လက်မှတ်ထိုးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲ စောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ (JMC) နှင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ပူးတွဲကော်မတီ (UPDJC) တို့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ UPDJC သည် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အဖွဲ့ဖြစ်လာသည်။ UPDJC ၌ အဖွဲ့ဝင် ၁၆ ဦးရှိပြီး အစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ လွှတ်တော်၊ နိုင်ငံရေး ပါတီများနှင့် NCA လက်မှတ်ထိုးထားသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ကြသည်။ NCA က ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပြည့်စုံရှင်းလင်းသော လမ်းပြမြေပုံတစ်ခုကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ချမှတ်ပေး သည်။ (၁) NCA လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်း၊ (၂) နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင် ရေးဆွဲခြင်း၊ (၃) မူဘောင်ကို အခြေခံ သည့် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ (၄) ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ကျင်းပခြင်း၊ (၅) ပြည်ထောင်စု သဘောတူ စာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်း၊ (၆) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်း၍ သဘောတူညီချက် ရယူခြင်း၊ (၇) ပြည်ထောင်စုသဘောတူညီချက် စာချုပ်ပါ အချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

USDP အစိုးရ၏ ပထမအကြိမ် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံသို့ တက်ရောက်သူ ပျမ်းမျှ ၉၀၀ ဦး ရှိခဲ့သည်။ NCA လက်မှတ်ထိုးထားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကို ဖိတ်ကြားခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ NLD အစိုးရ တက်လာချိန် မှစ၍ နှစ်နှစ်တာ ကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ နှစ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး "၂၁ ရာစုပင်လုံ - ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ" ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလာခဲ့သည်။ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ (NMSF) နှင့် လားဟူ ဒီမိုကရက်တစ် အစည်း အရုံး(LDU) တို့လည်း NCA ကို လက်မှတ်ထိုးသူများအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ သို့သော် NCA လက်မှတ်ထိုးခြင်း မရှိသေး သော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များနှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲများ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ NCA ပါ နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံ၏ စတုတ္ထအဆင့်က ပါဝင်ဆက်စပ်သူများအကြား စစ်မှန်သည့် မူဝါဒအပေါ် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမှုကို ရရှိစေခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ၌ လက်မှတ်ထိုးခဲ့သော သဘောတူညီချက်များက အနာဂတ်တွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ပံ့ပိုးပေးမည့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေး အုတ်မြစ်ချရန် ကြိုးပမ်းပါလိမ့်မည်။ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံသည် နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံ အဆင့် ၆ ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းရန် သဘောတူညီချက် တစ်ရပ် ရရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဥပဒေပြုသူများအကြား ငြင်းခုံဆွေးနွေးစရာ၊ ပြင်ဆင်စရာ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။

၂၁ ရာစုပင်လုံ - ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ဒုတိယအစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုသဘောတူ စာချုပ်အတွက် အခြေခံမူ ၃၇ ချက်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှု မရှိဘဲ ယင်းတို့ကို လက်ခံခဲ့ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များနှင့် တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီများသည် အစိုးရနှင့် တပ်မတော်၏ NCA အပေါ် လုပ်ဆောင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားနည်းခြင်းနှင့် အခြေခံမူ ၃၇ ချက် ရေးဆွဲရာတွင် UPDJC ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ရှိခြင်းတို့အား မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ကြသည်။ အချို့ ဒေသများတွင် (နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံ အဆင့် ၃ အရ) အမျိုးသားအဆင့်

နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများလုပ်ဆောင်ခွင့်မရခြင်းနှင့် ဖယ်ကြဉ်ခံရခြင်းတို့ရှိခဲ့ခြင်းအပေါ် သဘောမတူခဲ့ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှိသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အင်အားများအနက် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးကို ကိုယ်စားပြုထားသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ အသံကို ဖယ်ရှားလျက် မူဝါဒလက်ခံကျင့်သုံးမှု၊ တရားဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပြဿနာများစွာကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အများစုသည် NCA လမ်းကြောင်းထက် အခြားမူဘောင်တစ်ခုကို လက်ခံရန် အစိုးရကို တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သည် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံက ချမှတ်သော အခြေခံမူ ၃၇ ချက်ကို လက်ခံပြီး တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးအကောင်အထည်ဖော်မှုကို သဘောမတူ ဆန့်ကျင်နေသော ပတ်သက်ဆက်စပ်သူများ၏ အသံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ခြင်း မရှိသရွေ့ အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးအကောင်အထည်ဖော်မှုကို သံသယ ဖြစ်စရာများ ဆက်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

လုပ်ဆောင်ရ လွယ်ကူသည်။ သို့သော် ဥပဒေသစ်တစ်ခု၊ စည်းမျဉ်းချမှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အစိုးရ အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း တို့ လိုအပ်ပါက ပို၍ ခက်ခဲပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး သမ္မတ လက်မှတ် ထိုးပါက ဥပဒေ ဖြစ်လာသည်။ သို့သော် မူဝါဒ ချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း တင်းမာမှုနှင့် အတားအဆီးများ ဖြစ်စေသော မတူညီမှုများလျှင် ပြဿနာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ - အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း အချို့အခြေအနေတွင် သမ္မတက ဥပဒေကြမ်းကို လက်မှတ်ထိုးရန် ငြင်းဆန်သည့်တိုင် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုလိုက်သည်နှင့် ဥပဒေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် ဥပဒေပြုရေး အာဏာ၊ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လွှတ်တော်အကြား ပွတ်တိုက်မှုရှိလျှင် သမ္မတ အာဏာ မေးမှိန်သည်။ သတိပြုရန် အချက်မှာ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် ဥပဒေကြမ်း ၁၀ ခုကို လက်မှတ်ထိုးရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည့်တိုင် လွှတ်တော်က အောင်မြင်စွာ ပြဌာန်းနိုင်ခဲ့သည်။^{၁၅၁}

NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့များအကြား တင်းမာမှုအချို့ ရှိခဲ့သည်။ USDP အစိုးရ လက်ထက် တင်းမာမှုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် NLD လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် အားကောင်းသည့် သဟဇာတ ရှိကြသည်။^{၁၅၂} NLD နှင့် တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအကြား တင်းမာမှု ဆက်ရှိနေပုံ ရသည်။ သိသာသော ဥပမာတစ်ခုမှာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်နေရာကို ဖန်တီးသည့် ဥပဒေ ကြမ်းကို တပ်မတော်သား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက မဲပေးရန် ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ သူရဦးရွှေမန်း ဦးဆောင်သော ဥပဒေ ရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ရေး ကော်မရှင်အား သက်တမ်းတိုးရန် ကန့်ကွက်ခြင်းနှင့် တိုင်းရင်း သား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ “မြောက်ပိုင်း မဟာမိတ်အဖွဲ့” ကို အကြမ်းဖက် အဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန်

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း တို့တွင် တင်းမာမှုများ ရှိခဲ့သည်။ မူဝါဒအား တရားဝင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၌ မှတ်သားစရာကောင်း သော လစ်ဟာချက် မှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်လိုသော NLD ၏ ရေရှည်ရည်မှန်းချက်နှင့် ပတ်သက်ပါသည်။ အထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူရန် လိုအပ်သည်။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအနက် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် တပ်မတော်သား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်နေချိန်၌ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ကြီးမားသော ပြင်ဆင် မှု ပြုလုပ်ရန် မည်သည့်အဆိုပြုချက်ကိုမဆို ငြင်းဆန်ပါလိမ့် မည်။ ထိုသို့ ငြင်းဆန်နိုင်သည့် အလားအလာရှိသဖြင့် NLD အစိုးရတာဝန်ယူချိန်ကတည်းက ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် အားထုတ်မှုမျိုး မရှိခဲ့ပေ။ ထို အချက်က NLD ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကတိကဝတ်တစ်ခုကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်ဘဲ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် မူဝါဒ တရားဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းတို့တွင် အဟန့်အတား ပြုရာ၌ အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍတွင် ဆက်ရှိနေခဲ့သည်။ မည်သို့ ပင်ဖြစ်စေ လွှတ်တော်တွင် NLD အစိုးရ သို့မဟုတ် NLD လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အဆိုပြုသည့် ဥပဒေကြမ်းများ ကို ငြင်းပယ်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ရံဖန်ရံခါတွင် တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ကန့်ကွက်မှုများ ရှိခဲ့သော် လည်း NLD အစိုးရသည် လွှတ်တော်တွင် အများစုထောက်ခံမှု ဖြင့် ဥပဒေပြုမှုကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပင် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တရားဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် အတွက် စိန်ခေါ်မှုရှိသည့် မူဝါဒကိစ္စတစ်ခုဖြစ်သော ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆွေးနွေး ပုံဖော်ရန် အရေးကြီးသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက ချမှတ်ခဲ့သော လက်ရှိ “ကစားပွဲ၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေသများ”

ကို ပတ်သက်ဆက်စပ်သူများ၊ အတိအကျအားဖြင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများက မေးခွန်း ထုတ်လျက် ရှိသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများမှ ထွက်ရှိလာသည့် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်များကို “ဖွဲ့စည်းပုံ - ပြင်ပမှ” သို့မဟုတ် “လွှတ်တော် - ပြင်ပမှ” ဟု သဘောထားနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အကန့်အသတ်အတွင်းမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ် သို့မဟုတ် လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေကို အဓိက ပြင်ဆင်မှုများ လိုအပ်ပါ လိမ့်မည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် လွှတ်တော်၏ အတည်အပြု ချက်ကို နောက်တဆင့်တွင် လိုအပ်သော်ငြား၊ လွှတ်တော် အစား ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် သဘော တူညီချက် များက များစွာ မှတ်မှတ်ထင်ထင် ဖြစ်စေနိုင်ပါလိမ့် မည်။ မူဝါဒ ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်းကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပြင်ပမှ ဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်မှ ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ရာတွင် မူဝါဒ ရွေးချယ်မှုနှင့် တရားမူဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူ လူထု၏ သဘောတူ လက်ခံမှုနှင့် ထောက်ခံမှုများ ရရှိရန် အရေးကြီးများသည်။ ယင်းသို့ တရားဝင်မှုဖြစ်မှု မရှိဘဲ လုပ်ဆောင်သော မူဝါဒသည် အကောင်အထည်ဖော်မှု အဆင့် တွင် ပြဿနာများစွာ ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ ထို့ပြင် အကောင် အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အောင်မြင်ရန် အလွန် ခက်ခဲတတ်ပါသည်။

အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း - မူဝါဒများကို မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်သနည်း

မူဝါဒတစ်ခုကို တရားဝင် လက်ခံပြီးသည်နှင့် အကောင်အထည် ဖော်မှု ဆက်လုပ်ရပြီး၊ တရားဝင်ဖြစ်ရန် လိုအပ်သော လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ ရှိသည်။^{၁၅၉} ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ခုကို အတည်ပြုပြီးနောက် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စတင် ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံသားများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ လက်တွေ့ဘဝတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေပါမည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအဆင့်သည် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု အရည်အသွေးအပေါ် မူတည်၍ မူဝါဒ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လက်တွေ့ရလဒ်အကြား အကောင်အထည်ဖော်မှု ကွာဟချက် ရှိနိုင်သဖြင့် အရေးကြီးပါသည်။ Lodge နှင့် Wegrich (၂၀၁၄) တို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း စွမ်းဆောင် ရည်ကို နယ်ပယ်လေးခုတွင် ဆန်းစစ်မှု ဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင် သည်။ ယင်းတို့မှာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ခြင်း အရည်အသွေး (အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော အရာများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များကို ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း)၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းမှု အရည်အသွေး (နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို စုစည်း၍ ရှုပ်ထွေးသည့် အခြေအနေများအောက်တွင် ထိန်းညှိ

လုပ်ဆောင်ခြင်း)၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများ ရေးဆွဲနိုင်မှု အရည် အသွေး (နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ထိန်းချုပ်မှုကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခြင်း)၊ ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်မှု အရည်အသွေး (ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းပြီး အကြံအမျိုးမျိုး ဖြင့် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း)။^{၁၆၀} တို့ ဖြစ် ပါသည်။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးတစ်ခုတည်းကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို အကဲဖြတ်ရန် မပြည့်စုံပါ။ မူဝါဒ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းတစ်ခု အောင်မြင်စွာ အကောင် အထည်ဖော်မှုတွင် ဌာနများအကြား ကောင်းမွန်သော ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်မှုနှင့် သေချာဒီရိုင်းရေးဆွဲ ထားသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းနာများလိုအပ်ပါသည်။ မူဝါဒ ဆိုင်ရာ နည်းနာများ ဆိုသည်မှာ မူဝါဒ ရည်မှန်းချက် ပြည့်မြောက်အောင် အစိုးရက အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ပညာရှင်များက မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းနာ အမျိုးအစား အုပ်စုများကို အကြံပြု ကြသည်။ ၎င်းတို့အနက် Bridgman နှင့် Davis (၂၀၁၃) တို့ ဖွင့်ဆိုထားသည့် မူဝါဒ ဆိုင်ရာ နည်းနာလေးချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။^{၁၆၁}

- ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်း (Regulation) - ဥပဒေပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် အာဏာ အသုံးပြုခြင်း။
- စီးပွားရေး (Economics) - အစိုးရ၏ သုံးငွေနှင့် အခွန် အကောက် ပြုနိုင်သည့် အာဏာများကို အသုံးပြုခြင်း။
- တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှုများ (Advocacy) - သတင်း ပြန်ကြားရေး၊ ပညာပေးခြင်းနှင့် တိုက်တွန်းခြင်း။
- တိုက်ရိုက် အရေးယူလုပ်ဆောင်ချက် (Direct Action) - ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း။

အစိုးရတွင်ရှိသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးပေါ် မူတည်၍ မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းနာများစုပေါင်းခြင်းဖြင့် ဆီလျော်မှု ရှိသည့် အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာတစ်ခု ဖြစ်စေသည်။ တနည်းအားဖြင့် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေး အားနည်းမှု၊ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းမှု အရည်အသွေး မရှိခြင်း သို့မဟုတ် ဖော်ပြပါ နည်းနာလေးချက်ကို အဆင်ပြေ စွာ ပေါင်းစည်းမှုမလုပ်နိုင်ပါက ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု မရှိလှ သည့် မူဝါဒ အကောင်အထည် ဖော်မှုနှင့် အောင်မြင်မှုမရှိသော မူဝါဒများကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မျက်မှောက်ခေတ် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ထိုအချက်များ ဖြစ် နေတတ်သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လွန်ကဲသော စီးပွားရေးနှင့် စစ်အုပ်ချုပ်မှု အလေ့အကျင့်များအောင် ကာလရှည်ကြာ ရှိခဲ့ရ ခြင်း အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မူဝါဒအမျိုးမျိုးအောက်တွင် အများ ပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော အရာများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို

ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ပေးမှုတွင် အားနည်းခဲ့ခြင်း၊ အစိုးရ ဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းမှု အရည်အသွေး အားနည်းခြင်း၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများ ရေးဆွဲနိုင်သည့် အရည်အသွေး နည်းပါးခြင်း၊ ရှုထောင့် မျိုးစုံမှ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခြင်းနှင့် ပြန်လည် သုံးသပ်နိုင်သည့် အရည်အသွေး အားနည်းခြင်းများ ရှိခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေအတွက် စိန်ခေါ်မှုမှာ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား၏ အရွယ်အစားနှင့် အာရုံစိုက်မှု ယင်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုပိုင်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ထိန်းညှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်က USDP အစိုးရနှင့် NLD အစိုးရ အထူးသဖြင့် NLD အစိုးရ အတွက် စိန်ခေါ်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအဖြစ် ရှိနေသည်။

NLD ၏ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာ စာတမ်းတွင် အခွန်ဝမ်းနည်းပယ်ကို ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ စွမ်းဆောင် ရည် ပြည့်ဝပြီး ကျစ်လျစ်သော အစိုးရဖွဲ့စည်းခြင်း တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး “နည်းနည်းသုံး၍ များများစု” မည့် မူဝါဒကို မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။ NLD အစိုးရသည် USDP အစိုးရ လက်ထက်ရှိ ဝန်ကြီးဌာန ၃၆ ခုကို ၂၁ ခုအထိ လျော့ချလိုက်ပြီး ဒုတိယဝန်ကြီးများ ထားရှိခြင်း မပြုပေ။ ထိုလုပ်ဆောင်ချက်မှ တဆင့် NLD အစိုးရသည် မြန်မာကျပ်ငွေ ဝါးဘီလီယံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၁၃ သန်း) နီးပါးကို ဝါးနှစ် သက်တမ်းအတွင်း ချွေတာမည်ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ သို့သော် အသစ်ခန့်အပ်လိုက်သည့် ဝန်ကြီးအများစုသည် အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အကျွမ်း တဝင်မရှိသေးသည့်အပြင် ဝန်ကြီးဌာနများပေါင်းလိုက်ခြင်းနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ လျော့ချလိုက်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ဝန်ကြီးများ တာဝန်ပိုလာပြီး မနိုင်မနင်း ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ဒုတိယဝန်ကြီးများသည် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ တာဝန်ယူ၍ ဝန်ကြီးများ က နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ကြသည်။ သို့သော် လူလျော့ပြီးနောက်တွင် NLD ဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ကိစ္စများသာမက အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကိုပါ ကိုင်တွယ်ရသဖြင့် စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ NLD အစိုးရ သည် အခွန်ကောက်ခံမှုကို ချဲ့ထွင်ခြင်းဖြင့် ပုံမှန်ရနိုင်သည့် အခွန်ငွေကို တိုးတက်စေခဲ့သည်။ အစိုးရပိုင်မီဒီယာများမှ တဆင့် အခွန်ပေးဆောင်ကြရန် ပြည်သူလူထုကို တိုက်တွန်း ခဲ့သည်။ သို့သော် အုပ်ချုပ်ရေး အရည်အသွေး အားနည်းမှု ကြောင့် အခွန်စနစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ အခွန်မဆောင်ဘဲ အကျိုးရလဒ် ပိုများစေသော (အခွန်နှုန်း မြင့်မားမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဝင်ငွေရလမ်း မပြနိုင်သူများ အခွန်

မဆောင်ခြင်းများပါက ပေးဆောင်ရမည့် ဒဏ်ငွေ လျော့နည်း ခြင်း) အခွန်စနစ် အားနည်းမှု၊ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ ကြိုးနီ စနစ်နှင့် လိုက်စားနေသော အကျင့်ပျက် ခြစားမှုများက အခွန် ဆောင်လိုသော ပြည်သူများ၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့အတူ အစိုးရအသုံးစရိတ်ကို လည်း ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း လျော့ချနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ အစိုးရ၏ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခု ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းတွင် သုံးငွေမြင့်မားနေပြီး၊ လိုငွေလည်း မြင့်မားလျက် ရှိသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အစိုးရသက်တမ်း နှစ်နှစ်အပြီး တွင် “ကျစ်လျစ်သော အစိုးရ” မူဝါဒနှင့် “အသုံးစရိတ် သက်သာရန် လုပ်ဆောင်မည်” ဆိုသော မူဝါဒကို ပြန်လည် သုံးသပ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် မူဝါဒတစ်ခုကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် NLD အစိုးရအနေဖြင့် အခြား နိုင်ငံများ၌ လုပ်ဆောင်နေသော မူဝါဒနည်းလမ်းများကို မှန်ကန်စွာ ရောနှောလုပ်ဆောင်ခြင်းသာမက၊ အဆိုပါ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အရည်အသွေးကို လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုပါသည်။

မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၌ ထပ်မံတွေ့ရှိရသော ကိစ္စ တစ်ခုမှာ ဦးစားပေးကဏ္ဍများအတွက် သီးသန့်ကိစ္စရပ်များကို တုန့်ပြန်ရန်နှင့် မူဝါဒ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုများ ဖြစ်ထွန်းရန် အထူးကော်မတီများနှင့် ကော်မရှင်များ ဖွဲ့စည်းလိုမှု ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာရှိ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကော်မတီများ နှင့် ကော်မရှင်များကို တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်မူ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား အားနည်းပြီး ရွေးကောက်ခံ အရာရှိ များမှာလည်း ယေဘုယျအားဖြင့် အတွေ့အကြုံ နည်းပါးနေ သေးသည်။ ထိုအခြေအနေတွင် အဆိုပါ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်များက မူဝါဒချမှတ်မှုများ၌ ပံ့ပိုးအားဖြည့်ပေးရမည့် အစား အနှောက်အယှက် ဖြစ်နိုင်မည်လား ဆိုသည့် အချက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ထုတ် မြန်မာသတင်းစာတစ်စောင်တွင် ဖော်ပြထားသော ကာတွန်းတစ်ကွက် (စာမျက်နှာ ၅၄ တွင် ဖော်ပြထားသော ပုံကို ကြည့်ပါ) အတိုင်း ဆွေးနွေးငြင်းခုံရန်စရာ ကိစ္စမှာ ဆယ်စုနှစ်များစွာ ရှိနေခဲ့သည်။ ဥပမာ - အခြေတကျ ဖွဲ့စည်းထားသော အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို ကျော်ဖြတ်ထား သည့် သီးခြားကော်မရှင်များကို ဖွဲ့စည်းမည့်အစား၊ အစိုးရ အစည်းအဝေးများနှင့် လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ ပုံမှန် လမ်းကြောင်းမှတဆင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို တွန်းလျှင် ပို၍ ထိရောက်နိုင်ခြေ ရှိပါသည်။ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်များဖွဲ့စည်းခြင်းကို အချို့ သော အခြေအနေမျိုးတွင် လိုအပ်သော်လည်း မကြာခဏ လုပ်ဆောင်ခြင်းက အစိုးရ၏ ပုံမှန်ဖွဲ့စည်းပုံကို ဘေးဖယ်ရာ ရောက်ပြီး၊ မည်သည့်အခါမျှ အားကောင်းလာစေမည် မဟုတ် ပေ။ သို့သော် ထိုအချက်ကို ရှုပ်ထွေးစေသည်မှာ ကာ/လုံ

PO NYAN

(alias)

MISTER WISE

(NDSC) အခန်းကဏ္ဍကဲ့သို့သော အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ အရပ်ဘက်-စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး တင်းမာမှုများ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရွေးကောက်ခံ အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒလုပ်ငန်း စဉ်များကို ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ထိန်းသိမ်းရန် သီးခြား ကော်မတီ များ သို့မဟုတ် ကော်မရှင်များ ဖွဲ့စည်းလိုသည့်ဆန္ဒ ရှိနေနိုင် ပါသည်။

အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း - မူဝါဒတစ်ခု၏ ထိရောက်မှုကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

မူဝါဒစက်ဝန်း၏ နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် မူဝါဒတစ်ခု ကောင်းစွာ လည်ပတ်မှု ရှိ မရှိကို အကဲဖြတ်ပြီး ထိုသို့ မဖြစ်ပါက သင့်လျော်သည့်ပုံစံဖြင့် ဖျက်သိမ်းပါသည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင် ရန် မူဝါဒဆန်းစစ်သူများက မူဝါဒတစ်ခု ချမှတ်ခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်သို့ ရောက်၊ မရောက် အထောက် အထားများ ရှာဖွေသည်။^{၁၅} အကောင်အထည်ဖော် ပြီးသည့် မူဝါဒကို အကဲဖြတ် သုံးသပ်ရာ၌ မြင်သာသော ရလဒ်များ သာမက ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှုများမှတစ်ဆင့်လည်း တိုင်းတာနိုင်သည်။ အချို့မူဝါဒများမှာ ကောင်းစွာ လည်ပတ်မှု ရှိနေနိုင်သည်။ သို့သော် ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှုမရဘဲ အငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်နေလျှင် အစိုးရက ပြန်လည်သုံးသပ်သင့် သည်။ မူဝါဒအကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုများကို မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု၌ တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန် လိုအပ်ချက်၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် မှန်ကန်မှု တို့ဖြင့် လုပ်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒစက်ဝန်း၌ ယခုအဆင့်မှာ အားနည်းသည်။ တပ်မတော်အစိုးရများလက်ထက် မူဝါဒ ကျရှုံးမှုများကို ဝန်ခံ ပြောဆိုရန် ဝန်လေးခဲ့ပြီး အားနည်းသော မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက် များကို စနစ်တကျ ထိန်းညှိမှုလည်း နည်းပါးခဲ့သည်။ ပို၍ မြင်ရ တတ်သည်မှာ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း လွှတ်တော်ကော်မတီများကဲ့သို့ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြင်ပ အကဲဖြတ် ကော်မရှင်များကဲ့သို့ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့များက ဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့များ အတွင်းကဖြစ်စေ အကဲဖြတ်သုံးသပ် ခြင်းကို ပံ့ပိုးရန် အားကောင်းသည့် အရည်အသွေး မရှိပေ။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တွေ့ရသော မူဝါဒ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုများမှာ အလျဉ်းသင့်သလိုနှင့် တရားဝင် သဘောမဟုတ်သည့် အားထုတ်မှုမျိုး ဖြစ်နေသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရယန္တရားအတွင်းမှ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် အစိုးရ၏ မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်များ အတွက် သိသာထင်ရှားစွာ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ဟန် မရှိပေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိရောက်မှုမရှိသော မူဝါဒများအား ပြင်ဆင်စေနိုင်သည့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုများ ရှိသကဲ့သို့ မအောင်မြင်သည်ကို သိလျက်နှင့် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေသည့် ဥပမာများလည်း ရှိသည်။ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း NLD အစိုးရ ပထမနှစ်တွင် “ကျစ်လျစ်သောအစိုးရ” မူဝါဒသည် လက်တွေ့တွင် အလုပ်ဖြစ်ခဲ့ဟန် မရှိပေ။ အစိုးရ၏ ကြိုးနီစနစ်နှင့် နေရာတိုင်းတွင် အကျင့်ပျက် ခြစားမှုများ ရှိနေသဖြင့် ဝန်ကြီးများနှင့် ဝန်ကြီးဌာန အရေအတွက် လျော့ချခြင်းက အစိုးရယန္တရားလည်ပတ်မှုကို နှေးကွေးစေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် NLD အစိုးရသည် ၎င်းမူဝါဒ အကျိုးရလဒ်ကို သုံးသပ်ပြီးနောက် “ကျစ်လျစ်သည့်အစိုးရ” မူဝါဒကို ပြင်ဆင်ရန် ဒုတိယနှစ်၌ ဒုတိယဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။^{၁၅၇} ထိုလုပ်ဆောင်မှုက အစိုးရ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် လုပ်ငန်းများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန်နှင့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုအချို့ကို တွန်းအားပေးရန် အစိုးရအဆင့်မြင့်ရာထူးနေရာများ၌ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် ပိုရှိစေခဲ့သည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် စီးပွားရေး သုံးသပ်မှုများနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက် မှတ်တမ်းများက မီးမောင်းထိုးနေသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SOEs) ကို ကြည့်နိုင်သည်။ SOEs များသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာ အရှုံးပေါ်နေပြီး၊ အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သော အကျိုးရလဒ်နှင့် ပြည်သူလူထုထောက်ခံမှု မရှိသည့်တိုင် USDP နှင့် NLD အစိုးရများက SOEs များကို ဆက်လက်လည်ပတ်နေစေခဲ့သည်။

၅.၂။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် မူဝါဒညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် မူဘောင် ချမှတ်ခြင်း

ပြည်သူလူထုအပါအဝင် ပါဝင်သူမျိုးစုံဖြင့် မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နားလည်ရန်ပုံဖော်ခြင်းသည် သဘောတရားဆိုင်ရာ နည်းနိဿယတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မည်သည့် အစိုးရမဆို အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု ပို၍ပင် လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါနည်းဖြင့် နိုင်ငံတစ်ခု၏ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်အတွင်း မူဝါဒညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု သဘောတရားကို “အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ရည်မှန်းချက်များကို ထောက်ခံလျက် သဟဇာတဖြစ်စေသည့် ဆက်ဆံရေး သို့ မတူကွဲပြားသည့် အစိတ်အပိုင်းများအား တကူတကွ ပေါင်းစည်းခြင်း” အဖြစ် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သည်။^{၁၅၈} အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွင်း မူဝါဒညှိနှိုင်းမှု၏ ရှုထောင့်အမြင်များကို အလေးထားခြင်းက နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေး လုပ်ငန်းစဉ်၌ အရေးကြီးပြီး ရှုပ်ထွေးမှုများနှင့် မရှင်းလင်းမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်မတွင်

ပါဝင်သူအမျိုးမျိုး၏ ဆက်ဆံရေးများ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်မနှင့် အခြားသော အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သူများအကြား ဆက်ဆံရေးအား လေ့လာခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။^{၁၅၉} ထို့အတူ အလျားလိုက်နှင့် ဒေါင်လိုက် အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးများ အနေဖြင့် မူဝါဒညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုကို နားလည်ခြင်းက အသုံးဝင်ပါသည်။ အလျားလိုက်ဆိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်မှုဗဟိုချက်နှင့် ဝန်ကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးကဲ့သို့ စွမ်းရည်၊ ဩဇာအာဏာနှင့် ရာထူးအတူတူပင် ဖြစ်သူများအကြား ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ သမ္မတနှင့် ဝန်ကြီးများအကြား သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများနှင့် အကြီးတန်း နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအကြား အထက်အောက်အဆင့်ဆင့်တွင် ရှိသူများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ဒေါင်လိုက်ဆက်ဆံရေး ဖြစ်သည်။

မူဝါဒ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ကျယ်ပြန့်စွာ ရှိနေကြသည်။ ထိုအချက်ကို အစိုးရတစ်ရပ်၏ ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အဆင့်လိုက် ရှင်းပြထားသည်။^{၁၆၀} ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု အဆင့်ကိုးဆင့်အနက် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှာ ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးက ရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် “ရိုးရှင်း” သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ဖြစ်ပြီး၊ အမြင့်ဆုံးအဆင့်မှာ နိုင်ငံတော်အဆင့် မဟာဗျူဟာများကို တိုက်ရိုက်လမ်းညွှန်ရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အစိုးရ၏ အရည်အသွေးဖြစ်ပါသည်။ အဆင့်များအတွက် စံတန်ဖိုး ပုံစံမျိုးဖြစ်သော်လည်း အစိုးရတစ်ရပ်၏ မူဝါဒညှိနှိုင်းမှု ပုံစံမျိုးကို နားလည်သိရှိစေနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အဆင့်အမျိုးမျိုးသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သီးခြားဖြစ်မနေဘဲ၊ “ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု စွမ်းရည်၏ အစိတ်အပိုင်းများသည် လုပ်ငန်းတာဝန် မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ အောက်မှအဆင့်များ၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုအပေါ် မူတည်နေသည့် သဘောမျိုးဖြင့် တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်လာခြင်းမျိုး” ဖြစ်သည်။^{၁၆၁}

ယခုစာတမ်းတွင် တပ်မတော်အစိုးရများနှင့် မတူဘဲ USDP နှင့် NLD အစိုးရနှစ်ရပ်၏ မူဝါဒညှိနှိုင်းမှု သဘောသဘာဝနှင့် ပုံစံများ မည်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်ကို ဖြစ်စဉ်အလိုက် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အခြေခံအားဖြင့် အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက “အသွင် ကူးပြောင်းရေး” ပုံစံဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ဦးတည်လျက်ရှိသည်။ ယခင်ဆယ်စုနှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာလာမှု၊ ပြည်သူလူထုနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများရှိသည့် မူဝါဒချမှတ်မှု၌ ပတ်သက်သူများ ပိုများလာသည်။ သို့သော် အသွင်ကူးပြောင်းရေးသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာ အာဏာရှင် အုပ်ချုပ်မှု၊ စီးပွားရေးကျဆင်းမှုနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်များကို ကျော်လွှား၍ မူဝါဒ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အောင်မြင်ခြင်းအပေါ် မူတည်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထိပ်တန်း မူဝါဒချမှတ်သူများ တနည်းအားဖြင့်

ပုံ ၄ - Policy Coordination Scale of Hay and Wright (2002)

အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ အရည်အသွေးကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အရေးပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု တနည်းအားဖြင့် ဘေးတိုက်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဒေါင်လိုက်သဘောဖြစ်သော အစိုးရအဖွဲ့၏ အကြီးအမှူးနှင့် ဝန်ကြီးများအကြား ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအပိုင်းတွင် အစိုးရတစ်ရပ်အတွက် စံနမူနာအားဖြင့် တည်ရှိသော ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးကို ရှင်းပြသည့် မူဝါဒ ညှိနှိုင်းမှုအတိုင်းအတာများနှင့် လက်ရှိ အခြေအနေများအပေါ် ထပ်ဟပ်ပြခြင်းကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။ မူဝါဒစက်ဝန်းပုံစံနှင့်အတူ မူဝါဒချမှတ်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်း၌ လက်ရှိ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို အခြေခံသဘောတရားရေးရာ မူဘောင်မှ လက်တွေ့ဆွေးနွေးခြင်းက အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည်။

အဆင့် ၁ - ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း လွတ်လပ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု။ တပ်မတော် အစိုးရလက်ထက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက USDP နှင့် NLD အစိုးရများမှ ဝန်ကြီးများသည် ၎င်းတို့ ဝန်ကြီးဌာနအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အတန်အသင့် ပို၍ မြင့်မားပြီး လွတ်လပ်မှုများ ရှိပါသည်။ တပ်မတော် အစိုးရလက်ထက်က မူဝါဒ မိတ်ဆက်အစပျိုးသူများအနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အကောင်အထည်ဖော်ရသူများအဖြစ်သာ လုပ်ခဲ့ရသည့်ပုံစံနှင့် မတူတော့ပေ။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရများ

လက်ထက်တွင် ဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံရေးနှင့် မဆိုင်လှသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် စေ့ဆော်မှုဖြင့် မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေမူကြမ်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ယခင်ကထက် ပိုလွတ်လပ်လာသည်။ သို့သော် တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည့် ကဏ္ဍမျိုးစုံနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စများစွာ ရှိနေသေးသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဖွဲ့ဖွဲ့တိုးတက်မှု၊ NLD အစိုးရလက်ထက် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီး အရေအတွက် လျော့ချမှု စသည်တို့ကြောင့် ဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန် ပိုများလာသည်။ တာဝန်ခံမှုမရှိဘဲ၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ ရှိနေပြီး ဌာနများအကြား ရှုပ်ထွေးနေသည့် ခေတ်မီသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများပါ ထပ်ပေါင်းထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားကို ဆက်ခံရသည့် အလေ့အထက ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ဆုံးဖြတ်ချက်အရည်အသွေးနှင့် အကျိုးဆက်ကို စိန်ခေါ်လျက် ရှိနေသေးသည်။ ခြုံငုံပြောပါက မူဝါဒညှိနှိုင်းမှုပုံစံ အရ လက်ရှိ မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုက ယခုနယ်ပယ်တွင် စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် ပြသနေသည်။ ပြင်ဆင်မှုအချို့ဖြင့် ပိုမို အားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်ရန် အနည်းငယ် လွယ်ကူပါလိမ့်မည်။

အဆင့် ၂ - အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တရားဝင်နှင့် အလွတ်သဘော သတင်းအချက်အလက်များ ဆက်သွယ်ခြင်း။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရများခေတ်တွင် သတင်းအချက်

အလက်သည် ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် များသောအားဖြင့် တရားဝင်လမ်းကြောင်းများမှ စီးဆင်းသည်။ ယင်းတို့မှာ သမ္မတ၏ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဝန်ကြီးများ၏ အမိန့်စာများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ အရပ်သားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တပ်မတော်ဦးဆောင်သောဝန်ကြီးဌာနများအကြားသတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုမှာ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေတတ်သည်။ ဌာနတွင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း (departmentalism) အလေ့အကျင့်လည်း ရှိနေသည်။ ဝန်ကြီးများ၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် အဆင့်မြင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်၊ စီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များသာ ရရှိနိုင်သည်။ အစိုးရ၏ အခြားနေရာများမှ လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် သတင်းအချက်အလက်ရလို့ပါက တရားဝင်တောင်းဆိုရန် လိုအပ်သည်။ မြွင်းချက်များအဖြစ် USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် သမ္မတရုံး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးဌာနကဲ့သို့ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ရုံးအချို့မှ အဆင့်မြင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ဝန်ကြီးများသာ ရှိသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် သတင်းမီဒီယာများ ပွင့်လင်းလာသဖြင့် လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူလူထုက သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပေးရန် ဝန်ကြီးဌာနများကို ပုံမှန် တောင်းဆိုလာခဲ့သည်။ ထိုအချက်က ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုကို ယေဘုယျအားဖြင့် အားကောင်းစေခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား အလွတ်သဘော ဆက်သွယ်မှုမှာ အားနည်းနေပါ သည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဘေးတိုက်နှင့် ဒေါင်လိုက် ဆွေးနွေးမှုနှစ်ခုစလုံး အားနည်းစေခဲ့သည်။ ဌာနအချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရာ၌ အာဏာရှင်စနစ်၏ ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ရှိခဲ့သော အစဉ်အလာဖြစ်သည့် "ကိုယ့်ကိုစွမူ လွဲ၍ ကျန်သည်ကိုစွမူများကို မသက်ဆိုင်သလို နေလေ့ရှိသည့် အမှုအကျင့်အား " ကျော်လွှားရန် အချိန်လိုနိုင်ပါသည်။

အဆင့် ၃ - အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုများ။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရများတွင် ဝန်ကြီးချင်း ဆက်ဆံရေးမှာ မြင်သာမှုရှိလာသည့်တိုင် ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအကြား အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများမှာ အားနည်းနေသေးသည်။ တာဝန်ခံ ဝန်ကြီးဌာနသည် အခြားဝန်ကြီးဌာနထံမှ အကြံဉာဏ်များ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်များကို အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားကောင်း စဉ်းစားပါမည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးဌာနများအဆင့်တွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မြင့်မားသူ၏ သဘောတူလက်ခံမှု မရှိလျှင် အဓိကကျသော အပြောင်းအလဲ

များ လုပ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အဓိက မူဝါဒ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခု ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်လျှင် အဆိုပါဝန်ကြီးဌာနမှ အရာရှိကြီးများက ၎င်းတို့၏ ဝန်ကြီးထံ အစီရင်ခံပြီး၊ ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်များ၌ ကွာဟချက်များ မဖြစ်စေရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသူများ (USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် သမ္မတ သို့မဟုတ် အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီးများ၊ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်) တို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။ ထိုကိစ္စရပ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မြင့်မားသူများက ကိုင်တွယ်ပြီး တာဝန်ခံဝန်ကြီးဌာနအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ဖြစ်လာသည်။

အဆင့် ၄ - ဝန်ကြီးဌာနများအတွင်း ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ကွဲလွဲမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ အသံ တစ်သံ တည်းဖြင့် ပြောဆိုနိုင်သော စွမ်းရည်မှာ USDP အစိုးရ ပထမနှစ်ဝက်တွင် အလွန်အားနည်းခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် မူဝါဒဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လုပ်ကြပြီး၊ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၏ အသံများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေတတ်သော ကြေညာချက်များအား ပြည်သူလူထုထံ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း အများစုမှာ USDP အစိုးရ၏ အစောပိုင်း ကာလများ၌ ရှင်းလင်းသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ချမှတ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရသည် သက်တမ်းနှစ်နှစ်တွင် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမူဘောင် (FESR) ကို ထုတ်ပြန်ပြီး "အသံတစ်သံတည်း ဖြစ်စေရန်" ယန္တရား စနစ်အချို့ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ ပြန်ကြားရေး ဒုတိယဝန်ကြီး သို့မဟုတ် သမ္မတရုံးမှ ဝန်ကြီးနှင့် အကြီးတန်းအရာရှိများက သမ္မတ၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရ ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် သမားရိုးကျနှင့် လူမှုကွန်ရက် အွန်လိုင်း မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုထံ အစိုးရ၏ အာဘော်များ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် USDP အစိုးရလက်ထက်ကအတိုင်း အလားတူရာထူးရှိခဲ့သော နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံးမှ အကြီးတန်းအရာရှိများက ယခင် နည်းလမ်းများအတိုင်း သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။^{၁၆} အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးက ဆယ်သွယ်ရေးဗျူဟာနှင့် ရွေးချယ်ရမည့် လမ်းကြောင်းကို အဖွဲ့အစည်းများထက် လူပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် အခြေပြုခဲ့သည်မှာ မှတ်သားစရာ ဖြစ်သည်။ အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးတွင် ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍသည် သမ္မတရုံး၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံရုံးမှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ၏ နောက်တွင် ရှိနေခဲ့သည်။ အနာဂတ်တွင် ယခုအဆင့်အတွက် အစိုးရ၏ အစီအစဉ်များနှင့် မူဝါဒပန်းတိုင်များကို အခြေခံ၍ အစိုးရ၏ ဆက်သွယ်ရေး မဟာဗျူဟာကို ကောင်းမွန်အောင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် အရေးကြီးပါလိမ့်မည်။

ကွဲပြားခြားနားသော
မူဝါဒများကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရာ၌
တပ်မတော်အကြီးအကဲ
ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး၏
လက်ထဲတွင်သာ ရှိသော
တပ်မတော်အစိုးရ
လက်ထက်နှင့် မတူတော့ပေ။
အသွင်ကူးပြောင်းရေး
အစိုးရများသည် နိုင်ငံ
အကြီးအကဲ၏ မူဝါဒဆုံးဖြတ်
သို့မဟုတ် ရွေးချယ်စရာ
နည်းလမ်းများကို အကြံပြု
လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အချို့သော
အရေးပါသူများအား
လမ်းဖွင့်ပေးထားသည်

အဆင့် ၅ - ဝန်ကြီးဌာနများအကြား သဘောတူညီချက်များ ရှာဖွေခြင်း။ ယခုအပိုင်းသည် မူဝါဒညှိနှိုင်းမှု အောင်မြင်ရေး အတွက် အထူးအရေးကြီးသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မူဝါဒ ဆိုင်ရာ သဘောထား ကွဲလွဲမှုများကိုကက်ဘီနက် ကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် တင်ပြ ဆွေးနွေးနိုင်ခြေရှိသည်။ ယင်း တို့ကို USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် ဒုတိယ သမ္မတ - ၁ သို့မဟုတ် အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် NLD အစိုးရ လက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ - ၁ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ - ၂ တို့က ဦးဆောင်လေ့ရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မျက်မှောက်ခေတ် စစ်အာဏာရှင်သမိုင်းကြောင်းအရ အလွန်အမင်း အကန့်ကန့်

၍ လုပ်ဆောင်သည့် အလေ့အကျင့်များ ဆက်ရှိနေပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအများစုသည် ၎င်းတို့ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် တိုက်ရိုက် မသက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများအပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်ပေးခြင်းမှ ရှောင်ရှားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် အစိုးရကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် မတူညီသော ရှုထောင့်အမြင်များကို ဆွေးနွေးရမည့်အစား၊ မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများ၌ ဝန်ကြီးများသည် နှုတ်ဆိုတ်နေပြီး ပါဝင်မှုမျိုး မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ သဘောမတူနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များ ရှိလျှင် များသောအားဖြင့် USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် သမ္မတနှင့် အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီး များ၊ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီးတို့နှင့် တိုက်ရိုက် တွေ့ဆုံ ဖြေရှင်းလေ့ရှိသည်။ အနာဂတ်တွင် ထိုသို့သော အစည်းအဝေးများ၌ ဝန်ကြီးများသည် ပိုမိုတက်ကြွပြီး ဆွေးနွေး ငြင်းခုံမှုများ ရှိမည်ဆိုက ပို၍ အသုံးဝင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

အဆင့် ၆ - ဝန်ကြီးဌာနများအကြား မူဝါဒကွဲပြားခြားနားချက် များကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း။ ကွဲပြားခြားနားသော မူဝါဒများကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရာ၌ တပ်မတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး၏ လက်ထဲတွင်သာ ရှိသော တပ်မတော်အစိုးရ လက်ထက်နှင့် မတူတော့ပေ။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရများသည် နိုင်ငံ အကြီးအကဲ၏ မူဝါဒဆုံးဖြတ် သို့မဟုတ် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို အကြံပြု လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အချို့သော အရေးပါသူများအား လမ်းဖွင့်ပေးထားသည်။ ဥပမာ - USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီး တစ်ဦးဖြစ်သော ဦးစိုးသိန်းသည် မြစ်ဆုံဆည်စီမံကိန်းကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လွှမ်းမိုးနိုင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ သဘောထားကွဲလွဲချက် များကို ညှိနှိုင်း၍ မဖြစ်နိုင်လျှင် ဝန်ကြီးရာထူးမှ ဖယ်ရှားလိုက် ခြင်းသည် မြန်မာအစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်က ဆက်လက် သုံးစွဲနေသော အလေ့အထ တစ်ခု ဖြစ်သည်။ USDP အစိုးရ သက်တမ်းတွင် အစောပိုင်းနှစ်များက ပြောဆိုဆွေးနွေးမှု ပိုရှိခဲ့ သော ဝန်ကြီးများအား ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးနောက် အစိုးရ၏ မူဝါဒ လမ်းကြောင်း ဦးတည်ရာကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၌ အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပိုမို မြင့်မားလာခဲ့သည်။ အလားတူ ကိစ္စတစ်ခု ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်မှာ NLD အစိုးရအတွက် မူဝါဒချမှတ်မှုအဆင့်နှင့် ချင့်ချိန်တွက်ဆမှုများ၌ သဘောထား ကွဲလွဲမှုများ ရှိပါက နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ကြားဝင်စေ့စပ်ခြင်းဖြင့် လွှမ်းမိုးမှု ရှိနေခဲ့သည်။ ယခုစာတမ်း ရေးသားနေချိန်အထိ NLD အစိုးရသည် သက်တမ်းနှစ်နှစ် ကျော်လာသည့်တိုင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် အပြောင်းအလဲဖြစ်မှုမှာ

USDP အစိုးရအတွင်း ဖြစ်ခဲ့သော အကြိမ်ရေ နည်းပါးဟန်ရှိ သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ရှေ့ဆက် လုပ်ဆောင်ရာ၌ သဘောထားကွဲမှုများရှိလျှင် ဝန်ကြီးများအား ဖယ်ရှားလေ့ ရှိ ခြင်း သို့မဟုတ် အစိုးရ အကြီးအကဲပြောသမျှကို ပြီးစလွယ် ခေါင်းညှိတ် လက်ခံခြင်းမျိုးထက်၊ မူဝါဒရွေးချယ်စရာများကို ဆန်းစစ်လေ့လာသော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း များ၏ ပါဝင်မှု သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ၌ အားကောင်းသော ငြင်းခုံ အဖြေရှာမှုများကဲ့သို့ နောက်ထပ် ဖြည့်စွက်သော နည်းလမ်းများကို မျှော်လင့်နိုင်ပါသည်။

အဆင့် ၇ - ဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကန့်သတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဒုတိယ သမ္မတ ၁ နှင့် ၂ သည် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအတွက် ဘတ်ဂျက် ချမှတ်မှုတွင် ဦးဆောင်သော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်မှုအပေါ် ထိန်းချုပ်ခြင်းမှာ ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပေါ် ကန့်သတ်ချက် ချမှတ်ရာ၌ အားကောင်း သော နည်းနာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယနေ့အချိန်အထိ အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးတွင် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ ဒုတိယ သမ္မတများ၏ မဟာ ဗျူဟာကျသော မူဝါဒများအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုများကို သတိပြုမိ လောက်ဖွယ် မြင်တွေ့ရခြင်း မရှိသေး ပေ။ ထိုနည်းလမ်းအစား သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီရှိ ဝန်ကြီးများနှင့် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်လျက် USDP အစိုးရ လက်ထက်တွင် သမ္မတနှင့် သူ၏ အဆင့်မြင့် ဝန်ကြီးများက ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်ချက် ပြုလုပ် ခဲ့ပြီး၊ NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိကကျသော ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ် ရန် အဓိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာသည်။ အနာဂတ် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်း စဉ်တွင် ဝန်ကြီးအသီးသီးက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် မူဝါဒလုပ်ငန်း စဉ်အား တင်ပြတွန်းပေးနိုင်ခြင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ကို သတ်မှတ် ပြဌာန်းရန် အဓိကကျနိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားသည့်အတိုင်း ခေါင်းဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍ သို့ ဒုတိယသမ္မတများ ရောက်လာခြင်း ရှိ၊ မရှိကို ဆက်လက် စောင့်ကြည့်ရပါမည်။ ပို၍ အသေးစိတ် ရေးသားထားသော အမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်များနှင့် မူဘောင် များကဲ့သို့ ဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ဆောင်မှုအတွက် ရှင်းလင်းသော ကန့်သတ်ချက်များ ပေးနိုင်သည့် နောက်ထပ်နည်းလမ်းများ ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။

အဆင့် ၈ - အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ ဦးစားပေးမှု ချမှတ်ခြင်း။ USDP အစိုးရသက်တမ်း ပထမပိုင်းတွင် ယခင် တပ်မတော် အစိုးရနှင့် ကွဲပြားရန် ကြိုးပမ်းမှုအပေါ် ဦးစားပေးခြင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းသော ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများမှာ

ဖိနှိပ်သည့် ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ပြင်ဆင် ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုများ စတင်ခြင်း၊ စီးပွားရေး လွတ်လပ်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် စတင်မိတ်ဆက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် သူ၏ ဒုတိယသက်တမ်းအတွက် ရည်မှန်းချက်များကို ကြေညာပြီးနောက်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP အပေါ် ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှု မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးမှု တိုးတက်မှု စီမံချက် များနှင့် မူဝါဒများကို အစိုးရ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။^{၁၆၇} သတင်းမီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများမှာ USDP အစိုးရသက်တမ်း ဒုတိယပိုင်းအထူးသဖြင့် ၂၀၁၅ခုနှစ်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီတွင် တဖြည်းဖြည်း နှေးကွေးလာခဲ့သည်။^{၁၆၈} NLD အစိုးရအနေဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးမှာ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်း၏ ဗဟိုချက်ဟုပင် ဆို နိုင်သည်။ သို့သော် အာဏာရပြီးနောက် အဆိုပါ ရည်မှန်းချက် ကို အစိုးရ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင် ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) နှင့် ငြိမ်းချမ်း ရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့ဆက်ရေးကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ခဲ့ သည်။ ထို့အပြင် ရခိုင်ပြည်နယ် လုံခြုံရေးနှင့် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများက အစိုးရ ထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များ၏ အနီးကပ်ပါဝင်မှု လိုအပ်လာခဲ့သည်။ ခြုံ ပြောမည် ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းစဉ် ချမှတ်မှုနှင့်၊ ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆက်လက်ရှိမှုများတွင် အောင်မြင်မှုအတိုင်းအတာ အမျိုးမျိုး ရှိနေပြီး ရောထွေးနေ သည်ကို မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ USDP အစိုးရသည် FESR မူဘောင်ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲခဲ့သော်လည်း၊ NLD အစိုးရမှာ အာဏာရပြီး နှစ်နှစ်လွန်မြောက်သည်အထိ ရှင်းလင်း ပြည့်စုံသော အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်များ တင်ပြ နိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့်အပေါ် များစွာ ဝေဖန်ခံနေရသည်။ အနာဂတ်တွင် ကာလတို၊ ကာလလတ်နှင့် ရေရှည်မူဝါဒ ရည်မှန်းချက်များနှင့် မဟာဗျူဟာများ ပါဝင်သော ပြီးပြည့်စုံ သည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်မှာ NLD အစိုးရ အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ NLD အစိုးရ၏ ယခု ရေးဆွဲနေသော ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းက ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

အဆင့် ၉ - အစိုးရမဟာဗျူဟာအားလုံးကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် ချိန်ညှိခြင်း။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲဖြစ်သော နိုင်ငံတော် သမ္မတနှင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်တို့အကြား အုပ်ချုပ်ရေး

ဆိုင်ရာ မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေထားသည်။ အမြင့်ဆုံး အာဏာရရှိထားသူဖြစ်သော သမ္မတ၏ မူဝါဒ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ကဏ္ဍသည် လုံခြုံရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကိစ္စများတွင်သာ ရှိနေသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တပ်မတော်အား အပ်နှင်းထားသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာရှိ အခြား ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ရှိသည့်အတိုင်း၊ NLD နှင့် USDP ကဲ့သို့ နိုင်ငံရေး ပါတီများ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ အစိုးရဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရရေးပင် ဖြစ်သည်။ အာဏာရချိန်တွင် ပြည်သူလူထုလိုလားသည့် မူဝါဒများကို အလေးပြု အာရုံစိုက်ရမည် ဆိုသော အဓိပ္ပါယ်ပင် ဖြစ်သည်။ အခြားတဖက်တွင် တပ်မတော်သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခွင့် အာဏာရရှိထားသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွား နှစ်ရပ်လုံး၌ အရပ်သားအစိုးရအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ကျယ်ပြန့်စွာ တွန်းအားပေးနိုင်သော မူဝါဒကိစ္စရပ် အမျိုးအစား နှင့် တပ်မတော်နှင့်အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော ကိစ္စရပ်များဟူ၍ ရှိနေသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး အချို့သော မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၌ ထိပ်ပိုင်းအဆင့် မူဝါဒချမှတ်မှုအဆင့်တွင် အဆင်မပြေမှုများကို မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ USDP အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တနိုင်လုံး အတိုင်းအတာအရ ပစ်ခတ်တိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြခြင်းဖြင့် USDP အစိုးရ၏ သက်တမ်းအဆုံးတွင် အောင်မြင်မှုအချို့ ရရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ အဆုံးသတ်နိုင်ရန် တပ်မတော်ဘက်က လိုက်လျောမှုအချို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။^{၁၅} နိုင်ငံရေးရေချိန်မြင့်မှုနှင့် ထိလွယ်ရှလွယ်သော လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးချက်များကို သမ္မတနှင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်တို့အကြား ကာ/လုံ(NDSC) ယန္တရားအတွင်းပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အစိုးရ၏ အလုံးစုံသောမဟာဗျူဟာများကို ချိန်ညှိမှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ USDP နှင့် တပ်မတော်တို့၏ ခိုင်မြဲသော ဆက်ဆံရေးနှင့် သမိုင်းကြောင်းအရ ထိုလုပ်ဆောင်ချက်ကို လုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ NLD အစိုးရသည် NCA လက်မှတ်မထိုးဘဲ ကျန်နေသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များ လက်မှတ်ထိုးအောင် ကြိုးပမ်းခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးပြီးသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် NCA လမ်းကြောင်းအရ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဦးစားပေးခဲ့သည်။ ထိုကာလအတွင်းမှာပင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ပဋိပက္ခများက NLD အစိုးရ

အတွက် နိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည့် ရှုထောင့်များအရ မဖြစ်မနေ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည့် ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် အစိုးရရသက်တမ်း နှစ်နှစ်ကျော်လာချိန်အထိ ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်းမှ ပဋိပက္ခများ သို့မဟုတ် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အတွက် မူဝါဒများ ဆွေးနွေးရန် NLD အစိုးရသည် ကာ/လုံ (NDSC) အစည်းအဝေးကို တစ်ကြိမ်မျှ ခေါ်ယူခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ထိုအချက်က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့် အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အကန့်အသတ်အတွင်း ရှုပ်ထွေးလှသည့် အနေအထားကို မီးမောင်းထိုးနေသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ရာထူးကဲ့သို့ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး နေရာသစ်များ ဖန်တီးခြင်းက ရွေးကောက်ခံအစိုးရအတွက် လူးသာလွန်သောသည့် အခြေအနေမျိုး ပေးနိုင်သော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အခြေခံအကန့်အသတ်များ သို့မဟုတ် ကျယ်ပြန့်သော အမျိုးသားအဆင့် အစီအစဉ်၏ မူဝါဒကို မောင်းနှင်ရန် တပ်မတော် နှင့် ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်သည့် အမှန်တရားကို မပြောင်းနိုင်ပေ။ အရေးကြီးသော ယန္တရား၊ ပြောရလျှင် ကာ/လုံ (NDSC) ကြောင့် ရွေးကောက်ခံအစိုးရ၏ နိုင်ငံတော်မူဝါဒ လမ်းကြောင်းအပေါ် မထိန်းချုပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်မှုများလည်း ရှိနေသည်။ သို့သော်လည်း တပ်မတော်မှ ဦးဆောင်ထားသော အရေးပါသည့် ဝန်ကြီးဌာန သုံးခု ရှိနေပြီး တစ်နိုင်လုံးရှိ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးများ၏ ကျောရိုးအဖြစ် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနလည်း ရှိနေသည်။ လုံခြုံရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များ ဟု ဆိုစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ခံ အရပ်သားအစိုးရသည် အပြောင်းအလဲကို မြင်လိုလျှင် တပ်မတော် ဦးဆောင်သော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အပြုသဘောဆောင် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေရပါမည်။

နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်များ

ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် အပိုင်းများတွင် မူဝါဒစက်ဝန်းပုံစံနှင့် မူဝါဒ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အတိုင်းအတာဆိုင်ရာ အခြေခံ သဘောတရား မူဘောင်နှစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ထို့အတူ အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံ ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်အောင် အနာဂတ်ဆွေးနွေးပြောဆိုချက်များကိုလည်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ယခုနိဂုံးချုပ်အပိုင်းတွင် ထိုဆွေးနွေးပြောဆိုချက်များအတွက် အဓိကကျသော အချက်များအား မီးမောင်းထိုးပြီး အဆုံးသတ် သုံးသပ်ချက်ကို တင်ပြပါမည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း ကို အကြောင်းချက်နှစ်ခုအတွင်း လုပ်ဆောင်နေရသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။ ပထမအချက်မှာ အရပ် ဘက်-စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကို ပြဌာန်းပေး ထားသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတွင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေမှ အဓိကကျသော ပုဒ်များကို ပြင်ဆင်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ရှိရင်းစွဲ ယန္တရားစနစ်များအတွင်း ကောင်းမွန်အောင် လုပ် ဆောင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းဆဲ အခြေအနေ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မည်သို့ ဖြစ်လာမည်နှင့် မည်သို့ပိုကောင်းအောင် လုပ်နိုင်သည် ဆိုခြင်း တို့သည် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအတွင်း ညှိနှိုင်းအဖြေရှာမှုများတွင် များစွာ မူတည်ပါသည်။ ပထမအချက်အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ မူဝါဒများချမှတ်ရန် မည်သူ့ကို ဩဇာပေးမည်၊ မည်သည့် ရုံးများ နှင့် နည်းလမ်းများက ၎င်းတို့အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည် စသဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ဝိရောဓိဖြစ်စေသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုမှုများ ဆက်ရှိနိုင် သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ရွေးကောက်ခံ အစိုးရများ၏ အုပ်ချုပ် ရေးယန္တရားအား၊ အထူးသဖြင့် တပ်မတော် ဦးဆောင်သည့် ဝန်ကြီးဌာနများအပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြု လုပ်နိုင်သော အတိုင်းအတာကလည်း ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အကြောင်းတရားပင်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ကို မည်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမည်နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံရေး ကစားကွက်များ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပါမည်။ ထိုနိုင်ငံရေး ကစားကွက်များက လက်ရှိ နိုင်ငံတော် မူဝါဒချမှတ်မှု "ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံ" ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လက်ငင်း အားထုတ်မှုများအား ခက်ခဲစေပါလိမ့်မည်။ ကာ/လုံ (NDSC) ကဲ့သို့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထား သော ပြည်ထောင်စုအဆင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသော အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီးများ၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ရာထူးဌာနများ ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေး တင်းမာမှုများကို ဆက်လက် ဖြစ် ပေါ်စေလိမ့်မည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ အစိုးရဖွဲ့စည်းမှုများကို ကြီးမားသော အပြောင်းအလဲများ ပြု လုပ်ခြင်းသည် မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းအပေါ် အနှောင့်အယှက်များ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကြာမြင့်ခဲ့သော စစ်အာဏာရှင်စနစ်မှ အသုံးဝင်သော မူဝါဒချမှတ်မှု ထုံးတမ်း စဉ်လာတစ်ခုကိုမျှ မျက်မှောက်ခေတ် ခေါင်းဆောင်များ အမွေ ဆက်ခံခဲ့ရခြင်း မရှိပေ။ ထို့ထက်ပိုဆိုးသည်မှာ နိုင်ငံသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုစသော ထုထည် ကြီးမားသော ကိစ္စရပ်များတွင် အပြောင်းအလဲဖြစ်ရန် ကြိုးစား

နေရသည်။ ထိုသို့သော ရည်မှန်းချက်ကြီးသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစီအစဉ်မျိုးသည် ထိရောက်သော မူဝါဒချမှတ်မှုကို ပံ့ပိုးရန် ကာလရှည်ကြာရှိခဲ့သော အလေ့အကျင့်များနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများ ရှိနေသည့် နိုင်ငံများအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှ ခေါင်းဆောင်မျိုးကိုမဆို ထိတ်လန့်သွားစေနိုင်သည်။

စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသည့်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်စရာတော့ မဟုတ်ပေ။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်စေရန် အပြောင်းအလဲအချို့ကို စောင့်ဆိုင်းနေချိန်၌ ပိုမိုအားကောင်းသည့် စည်းမျဉ်းကျင့်ထုံးများ တည်ဆောက်မှုကို အလေးပေးသင့်သည်။ ထို့အပြင် ရှိရင်းစွဲ တည်ဆောက်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းအားဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် သက်သေအထောက်အထားများ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ စွမ်းရည်ကို အားဖြည့်နိုင်ပါသည်။ အပြောင်းအလဲအခြေအနေများကြောင့် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များအနေဖြင့် မူဝါဒချမှတ်မှုကို တိုးတက်စေသည့် ပံ့ပိုးကူညီမှုမျိုးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ နောက်တဆင့်အနေဖြင့် အပြောင်းအလဲကိုယ်၌ တိကျပြတ်သားသော အမျိုးသားအဆင့် ဦးစားပေးမှု မူဝါဒချမှတ် ရေးဆွဲခြင်းကို အတည်ပြုနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်စေရန်အတွက် (၁) အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်အတွင်း "အလျားလိုက်" ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု နည်းစနစ်များကို အားကောင်းစေခြင်းနှင့် (၂) နိုင်ငံတော်ယန္တရား၏ မူဝါဒ စက်ဝန်း တစ်ခုလုံးတွင် "အားလုံး စုစည်းပေါင်းစပ်သည့် အစိုးရ (joined - up government) " စသည့် နယ်ပယ်နှစ်ခုကို အလေးပေး စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

မူဝါဒချမှတ်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရန် အခြားနိုင်ငံများတွင် အတွေ့များသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စာပေအသုံးအနှုန်း တစ်ခုဖြစ်သည့် "အထက်အောက်အဆင့်ဆင့် ချဉ်းကပ်ပုံ (hierarchical approach) " ^{၁၆၆} ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ချမှတ်ခြင်းနှင့် မူဝါဒ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲမှု အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချုပ်အတွင်း ထိရောက်သော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုနှင့် ယန္တရားစနစ်များ ဖန်တီးရန် လိုအပ်ပါသည်။^{၁၆၇} အဆိုပါ ချဉ်းကပ်နည်းအတွက် တွေ့ရသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များမှာ -

- သမ္မတနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်၏ ရုံးများကဲ့သို့ အရေးပါသော

မူဝါဒချမှတ်သူများ၏ အရည်အသွေးကို အားဖြည့်ပေးခြင်း။ ^{၁၆၈}

- အသုံးဝင်လျှင် ကဏ္ဍစုံမှ သက်ဆိုင်သော ဝန်ကြီးဌာနမျိုးစုံ အတူပူးပေါင်းပြီး "ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ဝန်ကြီးဌာနများ (coordinating ministers)" ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းနှင့်
- ကဏ္ဍအလိုက် သီးခြားကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်စွာ တုန့်ပြန်နိုင်စေရန် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ တရားဝင် ဖွဲ့စည်းပုံများကို အာရုံစိုက်ခြင်းနှင့် အားဖြည့်ပေးခြင်း ^{၁၆၉} တို့ ဖြစ်သည်။

ညှိနှိုင်းရေးဝန်ကြီးများ အသုံးပြုခြင်းသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ပိုများလာသည်။ ဥပမာ ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုနီးပါး ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းမှု လုပ်နေသည့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် တွေ့နိုင်သည်။ အင်ဒိုနီးရှား အစိုးရသည် ရေကြောင်းကိစ္စများ၊ နိုင်ငံရေး၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် လုံခြုံရေး ကိစ္စများ၊ စီးပွားရေးရာ၊ လူသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ စသဖြင့် မူဝါဒညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုကို အားဖြည့်ရန် လိုအပ်သော အဓိကကဏ္ဍများအတွက် "ညှိနှိုင်းရေး ဝန်ကြီးဌာန" လေးခု ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ညှိနှိုင်းရေး ဝန်ကြီးဌာနများက ကဏ္ဍစုံမှ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပြောဆိုချက်များ ဖြစ်ထွန်းစေပြီး ဝန်ကြီးဌာနများရှိ သဘောထားကွဲလွဲမှုများကို ဖြေရှင်းစီမံခန့်ခွဲသည်။ အလားတူပင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စွမ်းဆောင်ရည် အမြင့်ဆုံး အစိုးရများအနက် တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသော စင်ကာပူအစိုးရသည် အစိုးရ၏ အဓိကဦးစားပေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ကိစ္စများအတွက် ညှိနှိုင်းရေးဝန်ကြီးနေရာ သုံးခု တည်ထောင်ခဲ့သည်။^{၁၇၀} အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း USDP အစိုးရသည်လည်း အဆင့်မြင့်အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးရာထူးများကို ဖန်တီးခဲ့သည့်တိုင် NLD အစိုးရက ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် ပြန်လည်စဉ်းစားသင့်သော ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။^{၁၇၁}

ရံဖန်ရံခါတွင် "အစိုးရတစ်ရပ်လုံး (whole-of-government)" သို့မဟုတ် ရည်ညွှန်းသော "ပေါင်းစည်းသည့်အစိုးရ (joined-up-government)" ဟူသည် ချဉ်းကပ်ပုံများကို အသုံးပြုခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်မှု အားကောင်းစေပြီး တန်ဖိုးလည်း ရှိနိုင်သည်။^{၁၇၂} ဆယ်စုနှစ်များစွာ စစ်အာဏာရှင် စနစ်အောက် ရှိနေခဲ့ပြီးနောက် မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒချမှတ်ပုံမှာ ထိပ်ဆုံးမှ ခေါင်းဆောင်တချို့ကသာ သိဂုဏ်မောင်းနှင်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုပင် ဖြစ်နေသေးသည်။ အုပ်ချုပ်

ရေးယန္တရား ကိုယ်တိုင်ကလည်း အာဏာရှင်အစိုးရ၏ အခြေခံ သဘောအတိုင်း ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကို အားလျော့စေသည်။ “ မိမိနှင့်ဆိုင်သော ဌာနအတွင်း ကိစ္စ များကိုသာ ဘောင်ခတ်ပြီး စဉ်းစားသည့် ဓလေ့ ” မှာ အစိုးရ လျက်ရှိသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းနေသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရသည် ထိရောက်မှုသက်ရောက်မှုရှိရန် လိုအပ်ပြီး၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့ အစည်းများကို အတူပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်စေမှုသည် အဓိကကျပါသည်။ ပေါင်းစည်းလုပ် ဆောင်သော အစိုးရလုပ်ငန်းများ၏ ဘုံရည်မှန်းချက်များမှာ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများတွင် သမူဟ ဖြစ်စေရန် အတွက် ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် တွန်းအားပေးခြင်း တို့ပင် ဖြစ်သည်။^{၇၇} လက်တွေ့အခြေအနေတွင် ပေါင်းစည်းသည့် အစိုးရပုံစံ ချဉ်းကပ်မှုအနေဖြင့် အာရုံစိုက် လုပ်ကိုင်နိုင်သော အချက်များ မှာ -

- **ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ** - လက်ရှိမူဝါဒချမှတ်မှုလုပ်ငန်း စနစ်များ ပိုမို ကောင်းမွန်လာစေရန် စတင်မှုအဖြစ် သမားရိုးကျ ဝန်ကြီးဌာန ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများကို အလေးထားပြီး ထိရောက်မှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ အဆိုပါအချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး နမူနာများတွင် သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတ ရာထူးကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍများ ကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာ အုပ်စုများကို ထိရောက်စွာ ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ရန် ကော်မတီ များနှင့် ကော်မတီခွဲများအား အရည်အသွေး ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ မူဝါဒ ညှိနှိုင်း လုပ် ဆောင်မှုတွင် ပိုမိုတက်ကြွ ယုံကြည်မှုရှိစေရန် ဝန်ကြီး များကို အားပေးတိုက်တွန်းခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဝန်ကြီး ဌာနများအတွင်း ဌာနတွင်းမူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှု ကောင်းမွန်စေရန် သို့မဟုတ် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ၏ မူဝါဒ ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ပြဿနာဖြေရှင်းရန် ဌာနမျိုးစုံပါဝင် သော လုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ အရေးပါလှသည်။
- **ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို အင်တိုင်းအားတိုက်တွန်းအားပေး နိုင်သူများ** - လက်ရှိ မူဝါဒယန္တရား၏ စည်းမျဉ်းကျင့်ထုံး များမှာ အားနည်းနေသေးပြီး၊ ကျင့်ထုံးအသစ်များကို တဖြည်းဖြည်း တည်ဆောက်နေချိန်တွင် ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးချင်းစီ၏ အခန်းကဏ္ဍများမှာ အရေးကြီးလှပါ သည်။ သို့သော် အစိုးရ၏ မျှော်မှန်းချက်အမြင်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ နိုင်ငံရေးရေးပန်းစားနိုင်မှု တစ်ခုတည်းဖြင့် မလုံလောက် နိုင်ပေ။ အစိုးရ၏ မဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်ကို ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းပေးမည့် ဒုတိယ သမ္မတများ၊ ဝါရင့် ဝန်ကြီးများ စသည့် “ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ချန်ပီယံများ ” ပေါ်ထွက်

လာရန် လိုအပ်နေသေးသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ် ရန် သို့မဟုတ် သီးခြား ဦးစားပေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အတွက် နိုင်ငံ့ ဥဿုပိုင် ခေါင်းဆောင်ကို ကူညီနိုင်သည်။ ထို့အတူ ဝါရင့် နည်းပညာပိုင်းကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များ သည် အစိုးရနှင့် အစိုးရတစ်ပိုင်း အကြံပေးအဖွဲ့များ၊ မူဝါဒဆိုင်ရာ အဖွဲ့များနှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ထိုအချက်သည် မူဝါဒရွေးချယ်မှု နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနှင့် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်သူများကို ပံ့ပိုးကူညီရာတွင် လွန်စွာအသုံးဝင်ပါသည်။

- **အထောက်အထားကို အခြေခံသည့် မူဝါဒချမှတ်မှု** - ကာလရှည်ကြာ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ခံခဲ့ရ သည့်ကာလတွင် သတင်းအချက်အလက်များကို ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဟန့်တားခြင်း လုပ်ခဲ့ ကြသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် အစိုးရအနေဖြင့် ကျယ်ပြန့် ပြီး ယုံကြည်လက်ခံနိုင်သော သတင်းရင်းမြစ်များ ပို၍ လိုအပ်သည်ဆိုသော အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ သုတေသန သတင်းအချက်အလက်များ၏ အထောက်အထားများ အပေါ် အခြေခံခြင်းကို ပိုမိုဇောင်းပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရ ခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များ ကျယ်ပြန့်စွာ ရရှိစေခြင်းကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ နမူနာအားဖြင့် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုး ရေးညွှန်းကိန်းများတွင် ပါရှိသော ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဲ့သို့ သတင်းအချက် အလက်များသည် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းအတွက် အသုံးဝင် သော အထောက်အထားများ ဖြစ်နိုင်သည်။ မူဝါဒရေးရာ အဖွဲ့များ၏ သုတေသနများသည် အချက်အလက် ပိုမို ရရှိမှုအတွက် များစွာ အားဖြည့်ပေးသည့်အပြင် အရေး ကြီးသော မူဝါဒချမှတ်မှု ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း၊ မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ထိရောက်မှုကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းကဲ့သို့ မူဝါဒစက်ဝန်း တစ်ခုလုံးမှ မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက် သတင်းအချက်အလက်ကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မူဝါဒချမှတ်မှု အားကောင်းလာ စေရန် အစိုးရက လုပ်ဆောင်ရာ၌ ဦးစားပေးသင့်သည်များမှာ -

- (၁) မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အားဖြည့်ရန် အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်က ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအဖြစ် ချမှတ် ခြင်း။ ထိုအချက်အား မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရန် အကဲဖြတ်

နိုင်သည့် ကျယ်ပြန့်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုး ကူညီရန် ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း။

- (၂) အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများနှင့် ကက်ဘီနက် ကော်မတီများကဲ့သို့ လက်ရှိအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်း များ ပိုမိုထိရောက်မှုစေရန် ဦးစားပေးခြင်း။
- (၃) အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် တာဝန် ခွဲဝေမှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပြည်သူများထံမှ အကြံဉာဏ်နှင့် ထောက်ခံမှုများ ရရှိစေရန် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပန်းတိုင်များကို ပြည်သူများထံသို့ ရှင်းပြခြင်း။
- (၄) မူဝါဒချမှတ်မှု စက်ဝန်းတစ်ခုလုံး ပိုမိုအားကောင်းသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိစေရန် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် သုတေ သနအဖွဲ့များ ထားရှိခြင်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် အားဖြည့်ခြင်း၊ အထက်- အောက် လမ်းညွှန်ချက်များ စောင့်ဆိုင်းနေမည့်အစား ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အပြုသဘော တွန်းအားပေး ခြင်းနှင့် အစိုးရ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း များအနေဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ရင်းနှီးနှေးထွေးစွာ ရောနှော ဆက်ဆံခြင်း။
- (၅) အထောက်အထားကို အခြေခံသော မူဝါဒချမှတ်မှုများကို ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရန် ပြည့်စုံသည့် အချက်အလက်နှင့် အထောက်အထားများကို အသုံးပြုခြင်း။ ဆိုလိုသည်မှာ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားအတွင်း သမားရိုးကျ အစီရင်ခံခြင်း ထက် ယင်းတို့ကို ဆန်းစစ်လေ့လာမှု ပြုခြင်းကို အားပေး တိုက်တွန်းခြင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော သတင်းမီဒီယာနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် ဆက်စပ် ပတ်သက်သူ အမျိုးမျိုးထံမှ သတင်းအချက်အလက်၊ အရင်းအမြစ်များ ချဲ့ထွင်ရယူခြင်း ဖြစ်သည်။
- (၆) မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချဲ့ထွင်နိုင်ရန် မူဝါဒချမှတ်မှုဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များနှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံဉာဏ်ပေးရန် တိုက်တွန်းခြင်း။ မူဝါဒချမှတ်မှုများအတွက် စဉ်းစားခြင်း တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံမှ ပုံမှန် မူဝါဒဆိုင်ရာ တုန့်ပြန်ချက်များတောင်းခံခြင်း။
- (၇) မူဝါဒချမှတ်မှုကို စတင်ရန်နှင့် တွန်းအားပေးရန် အစိုးရ၏ ဝါရင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကြံပေးသူများကဲ့သို့ “ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို အင်တိုက်အားတိုက် တွန်းအား ပေးနိုင်သူများ” အား ပိုမို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်း။

(၈) စီးပွားရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရများနှင့် အဓိကကျသော လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ ကဲ့သို့ ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဖြစ် လာစေရန်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင် ရန် “ညှိနှိုင်းရေးဝန်ကြီးများ” သီးသန့်တာဝန်ပေးခြင်းဖြင့် အသုံးဝင်၊ မဝင်ကို စဉ်းစားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

- Althaus, C., Bridgman, P., and Davis, G. 2013. *The Australian Policy Handbook*. 5th ed. Sydney: Allen & Unwin.
- Anderson, J. E. 1984. *Public Policymaking*. 3rd ed. New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Ardiansyah, F., Marthen, A. A., and Amalia, N. 2015. *Forest and land-use governance in a decentralized Indonesia: A legal and policy review*. Occasional paper 132. Bogor, Indonesia: CIFOR.
- Aung-Thwin, M., and Aung-Thwin, M. 2013. *A History of Myanmar Since Ancient Times: Traditions and Transformations*. London: Reaktion Books.
- Burch, M., and Holliday, I. 1996. *The British Cabinet System*. Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Cady, J. F. 1960. *History of Modern Burma*. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Callahan, M. 2007. "Of *kyay-zu* and *kyet-su*: the military in 2006." In *Myanmar: the state, community and the environment*, edited by M. Skidmore and T. Wilson, 36–53. Canberra: Asia Pacific Press and ANU E Press.
- Charney, M. W. 2009. *A History of Modern Burma*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Dittmer, L. 2010. "Burma vs. Myanmar: What's in a Name?" In *Burma or Myanmar? The Struggle for National Identity*, edited by L. Dittmer, 1–20. Singapore: World Scientific Publishing Company.
- Dye, T. R. 1972. "Policy analysis and political science: Some problems at the interface." *Policy Studies Journal* 1 (2): 103–107.
- Efficiency Unit. 2009. *Joined-Up Government*. Hong Kong: Efficiency Unit. http://www.eu.gov.hk/en/reference/publications/joined_up_government.pdf.
- Egreteau, R. 2017. *Parliamentary Development in Myanmar: An Overview of the Union Parliament, 2011–16*. Yangon: The Asia Foundation. <https://asiafoundation.org/publication/parliamentary-development-myanmar-overview-union-parliament-2011-2016/>.
- Ei Ei Toe Lwin and Htoo Thant. 2016. "NLD reduces government ministries." *Myanmar Times*, March 18. <https://www.mmmtimes.com/national-news/nay-pyi-taw/19532-nld-reduces-government-ministries.html>.
- Elgie, R. 2011. "Core Executive Studies Two Decades On." *Public Administration* 89 (1), 64–77. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1467-9299.2011.01899.x>.
- Fink, C. 2009. *Living silence in Burma: Surviving under military rule*. Chiang Mai: Silkworm Books.
- Fisher, J. 2015. "Myanmar's Ma Ba Tha monks flex their political muscle." *BBC News*, October 8. <http://www.bbc.com/news/world-asia-34463455>.
- Furnivall, J. S. 1960. *The Governance of Modern Burma*. 2nd ed. New York: International Secretariat,

Institute of Pacific Relations.

- Gerston, L. N. 2008. *Public Policymaking in a Democratic Society: A Guide to Civic Engagement*. New York: M. E. Sharp.
- Global New Light of Myanmar. 2016. "State Counsellor Approved: President signs State Counsellor Bill into law." *Global New Light of Myanmar*, April 7. http://www.burmalibrary.org/docs22/7_April_16_gnIm.pdf.
- Hayward, J. E. S., and Wright, V. 2002. *Governing from the Centre: Core Executive Coordination in France*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Holliday, I., and Su Mon Thazin Aung. 2017. "Executive." In *Routledge Handbook of Contemporary Myanmar*, edited by A. Simpsom, N. Farrelly, and I. Holliday. London: Routledge.
- Howlett, M., and Ramesh, M. 2003. *Studying public policy: Policy cycles and policy subsystems*. Toronto: Oxford University Press Canada.
- International Crisis Group (ICG). 2016. *Myanmar's New Government: Finding Its Feet?* Report No. 282. Yangon: ICG, July 29. <https://www.crisisgroup.org/asia/south-east-asia/myanmar/myanmar-s-new-government-finding-its-feet>.
- International Rivers. 2011. *The Myitsone Dam on the Irrawaddy River: A Briefing*. International Rivers, September 28. <https://www.internationalrivers.org/resources/the-myitsone-dam-on-the-irrawaddy-river-a-briefing-3931>.
- Irrawaddy. 2016. "Commerce Minister Waffles on Inquiry about Rising Food Costs." *Irrawaddy*, November 17. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/commerce-minister-waffles-on-inquiry-about-rising-food-cost.html>.
- Jenkins, W. I. 1978. *Policy analysis: A political and organisational perspective*. London: M. Robertson.
- Jones, C. O. 1984. *An Introduction to the Study of Public Policy*. Belmont, California: Wadsworth.
- Khin Maung Win. 2011. "The Challenges of Ethical Promotion Work: Experiences in ASEAN Civil Services (Country Paper)." Paper presented at the Seminar on Ethics Promotion in the Civil Service, Thailand, May 25–27. http://www2.ocsc.go.th/sites/default/files/document/country_paper_of_myanmar_representative.pdf.
- Kraft, M. E., and Furlong, S. R. 2012. *Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Kudo, T. 2011. "New Government in Myanmar: Profiles of Ministers." IDE-JETRO website, July 26. <http://www.ide.go.jp/English/Research/Region/Asia/20110726.html>.
- Kyi Pyar Chit Saw and Arnold, M. 2014. *Administering the State in Myanmar: An Overview of the General Administration Department*. Yangon: The Asia Foundation. <https://asiafoundation.org/publication/administering-the-state-in-myanmar/>.
- Lawi Weng and San Yamin Aung. 2015. "Shwe Mann Target of Impeachment Campaign." *Irrawaddy*, July 28. <http://www.irrawaddy.com/election/news/shwe-mann-target-of-impeachment-campaign>.

- Lintner, B. 1994. *Burma in Revolt: Opium and Insurgency since 1948*. Boulder, Bangkok: Westview, White Lotus.
- Lodge, M., and Wegrich, K., eds. 2014. *The problem-solving capacity of the modern state: Governance challenges and administrative capacities*. New York: Oxford University Press.
- Mackie, T. T., and Hogwood, B. W. 1986. *Unlocking the Cabinet: Cabinet Structures in Comparative Perspective*. SAGE Modern Politics series (Book 10). SAGE Publications Ltd.
- Mang, G. 2011. *A Turning Point for Chinese Dam Builders*. International Rivers, October 14. <https://www.internationalrivers.org/blogs/262/a-turning-point-for-chinese-dam-builders>.
- Marshall, A. R. C., and McLaughlin, T. 2015. "Myanmar's Suu Kyi Says Will Be Above President in New Government." *Reuters*, November 4. <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-election/myanmars-suu-kyi-says-will-be-above-president-in-new-government-idUSKCNOSU0AR20151105>.
- Metcalf, L. 1994. International Policy Co-Ordination and Public Management Reform. *International Review of Administrative Sciences* 60 (2): 271–290. <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/002085239406000208>.
- Min Zin. 2016. "Burma Votes for Change: The New Configuration of Power." *Journal of Democracy* 27 (2): 116–131.
- Mutebi, A. M. 2005. "Muddling Through Past Legacies: Myanmar's Civil Bureaucracy and the Need for Reform." In *Myanmar: Beyond Politics to Societal Imperatives*, edited by Kyaw Yin Hlaing, Robert H. Taylor, and Tin Maung Maung Than, 140–160. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Nardi, D. J. 2014. "Finding Justice Scalia in Burma: Constitutional Interpretation and the Impeachment of Myanmar's Constitutional Tribunal." *Pacific Rim Law and Policy Review* 3 (3): 631–680. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2407587.
- National League for Democracy. 2015. *2015 Election Manifesto*. Authorized Translation. http://www.burmalibrary.org/docs21/NLD_2015_Election_Manifesto-en.pdf.
- Peters, B. G. 2005. *Institutional Theory in Political Science*. New York and London: Continuum Books.
- Peters, B. G., Rhodes, R. A. W., and Wright, V., eds. 2000. *Administering the Summit: Administration of the Core Executive in Developed Countries*. New York and Hampshire, UK: Palgrave Macmillan UK.
- Reuters. 2011. "Factbox: Myanmar suspends controversial Myitsone Dam." *Reuters*, September 30. <http://www.reuters.com/article/us-myanmar-dam-factbox-idUSTRE78T15S20110930>.
- Rhodes, R. A. 1995. "From Prime Ministerial Power to Core Executive." In *Prime Minister, Cabinet and Core Executive*, edited by R. A. Rhodes and P. Dunleavy, 11–37. London: Palgrave Macmillan and St. Martin's Press.
- Saw Myint Maung. 2013. *Bureaucracy and Myanmar*. Yangon: Phoenix.
- Seidman, H. 1970. *Politics, Position, and Power: The Dynamics of Federal Organization*. London: Oxford University Press.
- Sein Win. 1959. *The Split Story*. Rangoon: The Guardian Ltd. http://www.burmalibrary.org/docs13/The_

Split_Story.pdf.

- Selth, A. 1998. "Burma's Intelligence Apparatus." *Intelligence and National Security* 13 (4): 33–70.
- Steinberg, D. I. 2010. *Burma/Myanmar: What Everyone Needs to Know*. New York: Oxford University Press.
- Su Mon Thazin Aung. 2017. "Governing the transition: policy coordination mechanisms in the Myanmar core executive, 2011–2016." Postgraduate thesis, University of Hong Kong. <http://hub.hku.hk/handle/10722/240667>.
- Taylor, R. 2009. *The State in Myanmar*. Singapore: NUS Press.
- Taylor, R. 2015. *General Ne Win: A Political Biography*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Thompson, M. R. 2003. *Democratic Revolutions: Asia and Eastern Europe*. New York and Abingdon, UK: Routledge.
- Tin Htet Paing. 2016. "New State Counsellor Ministry Proposed for Suu Kyi." *Irrawaddy*, March 18. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/new-state-counselor-ministry-proposed-for-suu-kyi.html>.
- Tin Maung Maung Than. 2007. *State Dominance in Myanmar: The Political Economy of Industrialization*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Trager, F. N. 1966. *Burma, from Kingdom to Republic: A Historical and Political Analysis*. Westport: Greenwood Press.
- Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). 2015. "Policy Challenges in Implementing National Development Plans: Myanmar." In *Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2015: Strengthening Institutional Capacity*. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/saeo-2015-en>.
- United Nations Children's Fund (UNICEF). 2013. *Snapshot of Social Sector Public Budget Allocations and Spending in Myanmar*. Yangon: UNICEF. <https://www.unicef.org/eapro/SocialSectorPublicBudgetAllocationsandSpendinginMyanmar.pdf>.
- Win Min. 2010. "Looking Inside the Burmese Military." In *Burma Or Myanmar? The Struggle For National Identity*, edited by L. Dittmer, 155–184. Singapore: World Scientific Publishing Company.
- WoodHouse, E. J., and Lindblom, C. E. 1993. *The Policy-Making Process*. Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Zin Thu Tun. 2016. "Ministry Restricts New Hotel Licenses In Yangon, Mandalay, and Shan State." *Myanmar Business Today* 4 (37) (September 24). <https://www.mmbiztoday.com/articles/ministry-restricts-new-hotel-licences-yangon-mandalay-and-shan-state>.

နောက်ဆက်တွဲ ၁

NLD အစိုးရအဖွဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် USDP အစိုးရအကြား ကွာခြားချက်

No	Ministry under NLD government	Changes made from Ministry under USDP government
1	Ministry of Foreign Affairs	No Change
2	Ministry of Office of the President	Incorporate Ministry of President's Office No. 1 to 6
3	Ministry of Home Affairs	No Change
4	Ministry of Defence	No Change
5	Ministry of Border Affairs	No Change
6	Ministry of State Counsellor's Office	New Creation
7	Ministry of Information	No Change
8	Ministry of Office of the Union Government	New Creation
9	Ministry of Religious Affairs and Culture	Incorporate Ministry of Religious Affairs and Ministry of Culture
10	Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation	Incorporate Ministry of Agriculture and Irrigation and Ministry of Livestock and Rural Development
11	Ministry of Transport and Communications	Incorporate Ministry of Transportation, Ministry of Rail Transportation, and Ministry of Communication and Information Technology
12	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation	Incorporate Ministry of Mines and Ministry of Natural Resources, Environmental Conservation and Forestry
13	Ministry of for Electricity and Energy	Incorporate Ministry of Electric Power and Ministry of Energy
14	Ministry of Labour, Immigration and Population	Incorporate Ministry of Labour, Employment and Social Security, and Ministry of Immigration and Population
15	Ministry of Industry	No Change
16	Ministry of Commerce	Incorporate Ministry of Commerce and Ministry of Cooperatives
17	Ministry of Education	Incorporate Ministry of Education and Ministry of Science and Technology
18	Ministry of Health and Sports	Incorporate Ministry of Health and Ministry of Sports
19	Ministry of Planning and Finance	Incorporate Ministry of National Planning and Economic Development, and Ministry of Finance
20	Ministry of Construction	No Change
21	Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement	No Change
22	Ministry of Hotels and Tourism	No Change
23	Ministry of Ethnic Affairs	New Creation
24	Ministry of International Cooperation	New Creation

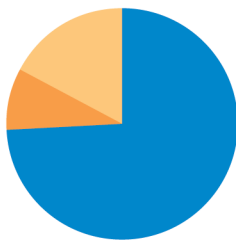
နောက်ဆက်တွဲ ၂

USDP အစိုးရအဖွဲ့

2011 vs. 2015

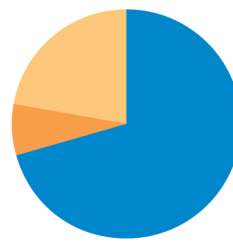
CIVILIAN / MILITARY

2011

Ex-military · 26
Active military · 3
Civilian · 6
Total · 35

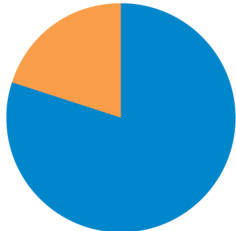
2015

Ex-military · 29
Active military · 3
Civilian · 9
Total · 41

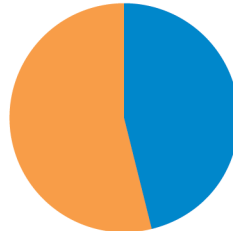
PARLIAMENTARIANS / NON-PARLIAMENTARIANS

2011

Parliamentarians · 28
Non-parliamentarians · 7
Total · 35

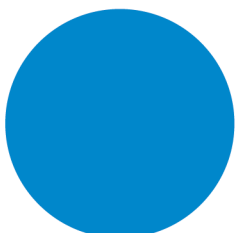
2015

Parliamentarians · 19
Non-parliamentarians · 22
Total · 41

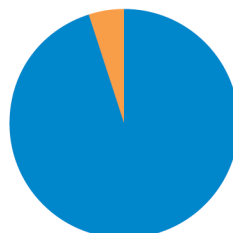
MALE / FEMALE

2011

Male · 35
Female · 0
Total · 35

2015

Male · 39
Female · 2
Total · 41

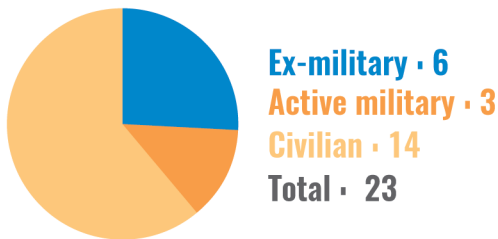
နောက်ဆက်တွဲ ၃

NLD အစိုးရအဖွဲ့

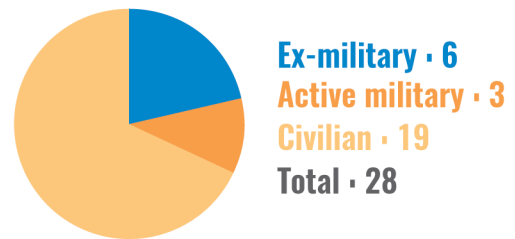
March 2016 vs. March 2018

CIVILIAN / MILITARY

March 2016

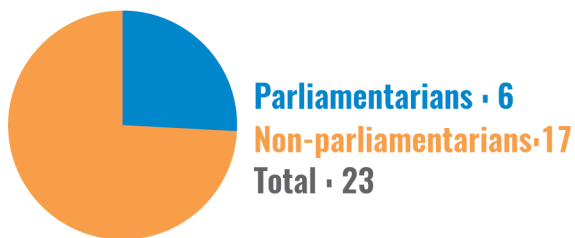

March 2018

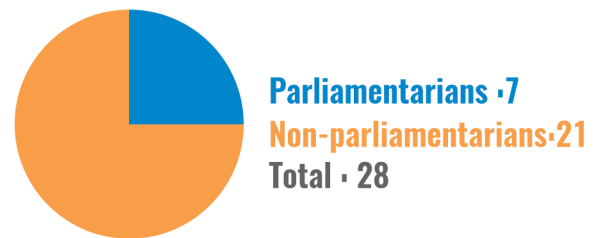

PARLIAMENTARIANS / NON-PARLIAMENTARIANS

March 2016

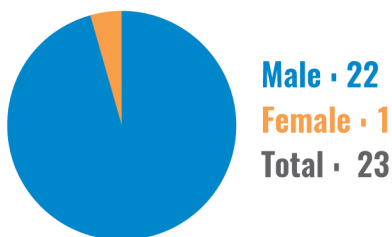

March 2018

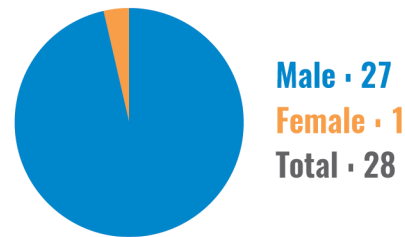

MALE / FEMALE

March 2016

March 2018

စာစုစာရင်း

- ၁ Howlett and Ramesh 1995, 4. Also see Dye 1972, Jenkins 1978, and Anderson 1984.
- ၂ Gerston 2008, 3.
- ၃ Rhodes 1995, 12.
- ၄ Su Mon Thazin Aung 2017, 11.
- ၅ Strengthening Government Policymaking in Myanmar at <https://asiafoundation.org/publication/strengthening-government-policymaking-myanmar/> and Strengthening Policy Institutes in Myanmar at <https://asiafoundation.org/publication/strengthening-policy-institutes-myanmar/> တွင် ဖော်ပြထားသော စာတမ်းငယ်များကို ဖတ်ရှုပါ။
- ၆ ဆုမွန်သင်အောင်သည် ပါရဂူဘွဲ့ယူ စာတမ်းနှင့် ယခု သုတေသန စာတမ်းအတွက် သီးခြားတွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့သူများထဲ တွင် အစိုးရ ထိပ်တန်းဝန်ကြီးများ၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များ၊ သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့၊ သမ္မတရုံး ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဟောင်းများနှင့် လက်ရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အငြိမ်းစား အစိုးရ အရာရှိများနှင့် ယခု တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော အစိုးရအရာရှိများ၊ ဂျာနယ်လစ်များနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များ ပါဝင်သည်။
- ၇ အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းမှုကို ဦးစားပေးပြီး လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတက်မှုအတွက် ရှင်းလင်းသော ကတိကဝတ်များဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသည် အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်နှင့် ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံများမှ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေများ (Cady 1960, 560; Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017) နှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူ၍ ဗြိတိန်ပုံစံ အာဏာခွဲဝေမှုစနစ်ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။
- ၈ Furnivall 1960, 34.
- ၉ The Chamber of Deputies သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အောက်လွှတ်တော် ဖြစ်ခဲ့သည်။
- ၁၀ အဆိုပါ ဝန်ကြီးများကို သမ္မတက တဖန်ပြန်၍ တရားဝင် ခန့်အပ်သည် (Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017) ။
- ၁၁ Cady 1960, 560.
- ၁၂ Saw Myint Maung 2013, 105.
- ၁၃ Furnivall 1960, 63.
- ၁၄ Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017. လွတ်လပ်ရေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အုပ်ချုပ်ရေးကျွမ်းကျင် အရာရှိများ မရှိ သလောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်စဉ်ကာလက အစိုးရရာထူး အများစုကို နိုင်ငံခြားသားများ တာဝန်ယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဧပြီအထိ ခြောက်လကျော်ကာလအတွင်း ထိပ်ပိုင်းအစိုးရ ဝန်ထမ်းများ၏ ၅၈ ရာခိုင်နှုန်း နီးပါးခန့် တာဝန်မှ အနားယူခဲ့သည် (Taylor 2009, 268) ။
- ၁၅ ဖဆပလဟု လူသိများ ထင်ရှားပါသည်။
- ၁၆ လွတ်လပ်ရေးမရမီ အချိန်တွင် တောင်တန်းဒေသများတွင် နေထိုင်သော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရပ်တည်မှုကို ဖြေရှင်းရန် ပြောကြားခဲ့သည်။ လူအများစု၏ လေးစားမှုကို ရရှိထားသော မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင် ပိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက ဒေသတွင်းရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက် လက်ခံနိုင်လောက်သော နိုင်ငံရေးပုံစံတစ်ခု ဖြစ်သည့် "ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု" ပုံစံကို ရေးဆွဲခဲ့သည် (Fink 2009, 17)။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင်လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် အညီ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှ ခွဲထွက်နိုင်ရန် ပြည်နယ် တိုင်း၌ ခွဲထွက်ခွင့် ရှိရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည့်အပြင် အခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ ဆယ်နှစ်အတွင်း

ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးကို အသုံးမပြုရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည် (၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၁ နှင့် ပုဒ်မ ၂၀၂)။

၁၇ Fink 2009, 19.

၁၈ Trager 1966.

၁၉ Taylor 2015.

၂၀ သို့သော် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်အတွင်းရှိ အချို့ဝန်ကြီးများသည် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ အာဏာကြီးထွားလာမှုအပေါ် ကြိုဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ “ဆိုရှယ်လစ်များအား ဖယ်ထုတ်ယူရမည်ဟု ထင်ရသော ကြီးမားသည့် အစိုးရ အပြောင်းအလဲ” တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သည့် ကောလာဟလများသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသည့် ဝန်ကြီးများအကြား စတင်ပြန့်နှံ့ခဲ့သည် (Taylor 2015, 123)။ ထို့ကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို သက်ဝင်ယုံကြည်သော အုပ်ချုပ်ရေး ဗဟိုချက်မှ သူများသည် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း အာဏာရပါက နတ်ထွက်ရန် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ရဲဘော် (People’s Volunteer Organization- PVO) အဖွဲ့ဝင်များလည်း နတ်ထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ပုန်ကန်မှု၌ ပူးပေါင်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ တချိန်တည်းတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ ကျောထောက်နောက်ခံဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် ဦးနုအစိုးရအဖွဲ့တွင် နေရာပေးရန် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့နှင့် ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်း (KNDO) တို့နှင့် ညှိနှိုင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည် (Trager 1966, 112–113) ။ ဆိုရှယ်လစ်ဝန်ကြီးများ အစိုးရအဖွဲ့က နတ်ထွက်ခဲ့သော် လည်း ဦးနုက ပုန်ကန်သူများကို အစိုးရအဖွဲ့၌ ရာထူးမပေးခဲ့ပေ။

၂၁ Taylor 2015.

၂၂ Taylor (2015, 160) ၏ ဖော်ပြချက်အရ ဦးနုသည် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို မိတ်ဆွေဖြစ်ချင်သကဲ့သို့ ၎င်းက ထိန်းချုပ်နိုင်မည့်သူ တစ်ဦးအဖြစ်လည်း မြင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအား “အခွင့်အရေးသမား” တစ်ဦးဟု ထင်သည့်အတွက် မယုံကြည် ကြောင်း ဗြိတိသျှသံအမတ်ကြီးကို ဦးနုက ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် ကွန်မြူနစ်များ နိုင်မည်ဆိုပါက ကွန်မြူနစ်များနှင့် ပေါင်းနိုင်သည်ဟု ဦးနုက ပြောခဲ့သည် (Taylor 2015, 161)။ သို့သော် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဦးကျော်ငြိမ်းက ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို ထောက်ခံပုံရပါသည်။ ဦးနု အစိုးရဖွဲ့ပြီး မကြာမီ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း ကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် ဦးကျော်ငြိမ်းက အကြံပြုခဲ့သည်။

၂၃ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဦးနု၏ တောင်းဆိုမှုကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် ဦးဘဆွေတို့သည် အစိုးရ အဖွဲ့မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဖဆပလအစိုးရသည် ခေါင်းဆောင်များအကြားတွင်လည်း ၎င်းတို့ကို ထောက်ခံသူများ အုပ်စုကွဲ ပြီး သန့်ရှင်းဖဆပလနှင့် တည်မြဲဖဆပလဟူ၍ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည်။ ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုနှင့် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ် သခင်တင်တို့ ဦးဆောင်သည့် သန့်ရှင်းဖဆပလမှာ န-တင် အုပ်စုဟု လူသိများသည်။ ယခင် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးဘဆွေက ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့်အတူ ဆွေ-ငြိမ်း အုပ်စုကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ အုပ်စုနှစ်စုသည် တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ “အဂတိလိုက်စားမှုသည် ဆွေမျိုးကောင်းစားရေးဝါဒ၊ မျက်နှာလိုက်မှုနှင့် အာဏာမက်ခြင်း၊ အပျော်အပါး လိုက်စားခြင်း၊ ပြန်ပေးဆွဲမှုနှင့် လူသတ်မှုအထိ” အပြင်းအထန် စွပ်စွဲအပုတ်ချမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည် (Sein Win 1959, 27)။

၂၄ Trager 1966, 175. အုပ်စုနှစ်စုစလုံးက အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာများကို အသုံးပြု၍ ထောက်ခံသူများကို စည်းရုံးခဲ့သည်။ အဖွဲ့ဝင် ၃၀ ရှိသော အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် တစ်ဖက် ၁၅ ဦးစီဖြင့် အညီအမျှ ရှိနေခဲ့သည်။ ပါလီမန် အတွင်းဝန် ၃၂ ဦးအနက် ဆွေ-ငြိမ်း အုပ်စုတွင် ၂၂ ဦးရှိပြီး၊ န-တင် အုပ်စုတွင် ၁၀ ဦး ရှိခဲ့သည် (Sein Win 1959) ။

၂၅ Sein Win 1959; Taylor 2015.

၂၆ Aung-Thwin and Aung-Thwin 2013.

၂၇ ယခင် တပ်မတော်အစိုးရမှ အငြိမ်းစား ဗိုလ်ချုပ် တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်၊ ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာ ၆ ၊ ရန်ကုန်။

၂၈ Win Min 2010, 160.

၂၉ Lintner 1994, 169.

၃၀ Ibid., 170.

- ၃၁ Charney 2009, 108–111; Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017.
- ၃၂ Trager 1966, 199.
- ၃၃ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ဦးဆောင်သော တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချုပ်ကွပ်ကဲမှု ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုးနှင့် ဗမာ့သေနတ်ကိုင် တပ်ရင်း အမှတ် ၄ နှင့် အမှတ် ၃ မှ အရာရှိ အချို့ အပါအဝင် အိမ်စောင့်အစိုးရ (၁၉၅၈ - ၁၉၆၀) တွင် ပါဝင်ခဲ့သော သစ္စာရှိ ဒုတိယမျိုးဆက် အရာရှိ အလွှာတစ်ခု ပါရှိသည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ဒေါက်တာမောင်မောင် (ရှေ့နေနှင့် စာရေးဆရာ) နှင့် မှာက်စံဝါဒကို အပြည့်အဝ ယုံကြည်သူ ဟု ထင်ရှားသော ဦးဘညိမ်ကဲ့သို့သော တပ်မတော်နှင့် နီးစပ်သော အရပ်သားအချို့လည်း ပါဝင်သည် (Lintner 1994, 171)။
- ၃၄ Steinberg 2010, 63.
- ၃၅ Mutebi 2005
- ၃၆ Ibid., 11.
- ၃၇ Selth 1998.
- ၃၈ Steinberg 2010, 66.
- ၃၉ Taylor 2009, 313.
- ၄၀ Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017; Taylor 2009, 316–318.
- ၄၁ Holliday and Su Mon Thazin Aung 2017; U Kyaw 2014, 134.
- ၄၂ Kyi Pyar Chit Saw and Arnold 2014, 9.
- ၄၃ Selth 1998.
- ၄၄ Callahan 2007.
- ၄၅ Taylor 2015, 263.
- ၄၆ Win Min 2010, 161.
- ၄၇ Fink 2009, 42.
- ၄၈ Tin Maung Maung Than 2007, 313.
- ၄၉ Ibid., 323.
- ၅၀ Ibid., 323.
- ၅၁ Thompson 2003
- ၅၂ Steinberg 2010, 70.
- ၅၃ Steinberg 2010.
- ၅၄ ကုန်သွယ်ရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၅၅ တပ်မတော်အစိုးရ၏ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၅၆ Selth 1998.
- ၅၇ Win Min 2010.
- ၅၈ Ibid., 166.
- ၅၉ Ibid.
- ၆၀ Dittmer 2010.

- ၆၁ တပ်မတော်အစိုးရ၏ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၂ အငြိမ်းစား တပ်မတော် အကြီးတန်း အရာရှိတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၃ Win Min 2010, 172.
- ၆၄ တပ်မတော်အစိုးရ၏ အငြိမ်းစားဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ မတ် ၁၂ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၅ အငြိမ်းစား တပ်မတော် အကြီးတန်း အရာရှိတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၆ မတ် ၁၂ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၆ တပ်မတော်အစိုးရ၏ အငြိမ်းစားဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၇ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက် အငြိမ်းစား တပ်မတော် အကြီးတန်းအရာရှိတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ၊ ရန်ကုန်။
- ၆၈ Kyi Pyar Chit Saw and Arnold 2014.
- ၆၉ Mutebi 2005, 16.
- ၇၀ Su Mon Thazin Aung 2016, 59.
- ၇၁ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ ထိုပုဒ်မသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ၏ ပင်မ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုံးဝ ခြားနားသည်။
- ၇၂ ထိုကဏ္ဍသည်လည်း ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပါလီမန်စနစ် ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် “တစ်ပါတီစနစ်” ဖွဲ့စည်းပုံပါ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အလွန်ပင် ကွာခြားမှု ရှိသည်။
- ၇၃ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၀။
- ၇၄ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသော ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးသည် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် နေ့မှာပင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ရသည်။ ထိုသို့ နုတ်ထွက်သဖြင့် လစ်လပ်သွားသော နေရာ အတွက် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အသစ် ရွေးချယ်သည်။
- ၇၅ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၄ နှင့် ပုဒ်မ ၂၃၁ (၄)။
- ၇၆ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၇ နှင့် ၄၁၇ (က)။
- ၇၇ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား ၂ တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဥပဒေပြုစာရင်းကို ဖော်ပြထားပြီး ဇယား ၅ တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ ဖော်ပြထားသည်။
- ၇၈ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၂။
- ၇၉ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၁။
- ၈၀ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄၂။
- ၈၁ ထိုပုံစံသည် မဆလခေတ်တွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄ (ခ)အရ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်အတိုင်း ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၈၂ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်၊ ၂၀၁၅ ဇူလိုင်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရရုံး၏ အတွင်းရေးမှူးသည် ကာ/လုံ အတွက် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်း တာဝန်ယူရပြီး၊ သမ္မတရုံး၏ မော်ကွန်းတိုက်အတွက် ဆီလျော်သော စာရွက်စာတမ်း များကို ဖိုင်တွဲ၍ မှတ်တမ်းတင်ထားရန် တာဝန်ရှိသည်။
- ၈၃ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၁၇။
- ၈၄ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၄၁၈ (က)။
- ၈၅ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၄၂။
- ၈၆ စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံက ထောက်ခံမှသာ ဆက်လက်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၁ (ဂ) တွင်

ဖော်ပြထားသည်။

၈၇ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တာဝန်မှ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းခွင့် ရှိသော အကြောင်းအရာများမှာ (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူး သစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊ (၂) ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊ (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊ (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၏ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊ (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၈၈ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၉၆ (ခ)။

၈၉ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှ ဝန်ထမ်းအချို့ကိုလည်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရရုံး အမှတ် ၁၈ (အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဟုလည်း လူသိများ သည်) တွင် ထားရှိသည်။

၉၀ စုစုပေါင်းအနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာန ၃၆ ခုနှစ် ဝန်ကြီး ၃၆ ဦးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး ၅၆ ဦး ရှိသည်။

၉၁ မြန်မာ့သမိုင်း၌ ဝန်ကြီး ၄၀ ဦးပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးဌာန အများစုတွင် ဒုတိယဝန်ကြီး နှစ်ဦးထားသည့် USDP အစိုးရကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီအတွက် ဒုတိယဝန်ကြီး တစ်ဦးစီသာ ထားရှိခဲ့သည်။

၉၂ သမ္မတရုံးမှ သတင်းအချက်အလက်၊ ၂၀၁၆ မတ် ၂၀။

၉၃ သမ္မတရုံးမှ သတင်းအချက်အလက်၊ ၂၀၁၆ မတ် ၂၀။ နောက်ဆုံးအချက်အလက်များအရ အကြီးတန်း အရာရှိ ၄၄ ဦး ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ အငြိမ်းစား တပ်မတော်အရာရှိများ သို့မဟုတ် တပ်မတော်နှင့် အဆက်အစပ်ရှိသူများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အဖွဲ့များ၌ လုပ်ကိုင်ရန် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များနှင့် ဒုတိယအတွင်းဝန် များအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

၉၄ ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့မှ သတင်းအချက်အလက်၊ ၂၀၁၆ ဧပြီ ၁။

၉၅ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၂ ရက်ကို သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် အရေးကြီးသော နေ့တစ်နေ့အဖြစ် အမှတ်ရ သင့်သည်။ USDP ပါတီ ယာယီဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းကို ပါတီမှ ဖယ်ရှားပြီး "အသေးစား အာဏာသိမ်းမှု" တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၂ ရက် ည အချိန်မှာပင် ဦးသိန်းစိန်သည် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ရာထူးအပြောင်းအလဲ များစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၃ မှ USDP အစိုးရ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လအထိ USDP အစိုးရသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အာရုံစိုက်ခြင်းထက် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် အနိုင်ရပါတီဖြစ်သော NLD အစိုးရသို့ အာဏာလွှဲပြောင်းရေး ကိစ္စများကိုသာ အသားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ ရာထူးသက်တမ်းမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်တွင် ကုန်ဆုံးသော်လည်း ယခုစာတမ်းဖော်ပြချက်၌ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၂ ရက်အထိကိုသာ USDP အစိုးရ၏ နောက်ဆုံး နေ့ရက်အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

၉၆ USDP အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးနှစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၅ ဩဂုတ် ၁၅၊ ရန်ကုန်။

၉၇ ဒုတိယသမ္မတ- ၂၊ အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးလေးဦးနှင့် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ် အားလုံးမှာ အရပ်သားများ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါအရပ်သား ခြောက်ဦးအနက် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးနှင့် ရှေ့နေချုပ်တို့သည် ယခင် တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ပြီး အခြားလေးဦးမှာ အာဏာရ USDP အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်သည်။

၉၈ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ၄၁ ဦးအနက် ၂၉ ဦးမှာ အငြိမ်းစားနှင့် သုံးဦးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ တပ်မတော် အရာရှိများ ဖြစ်သည်။

၉၉ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း (အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ၃၅ ဦးအနက် ၂၈ ဦးမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်သည်) မှ ၄၁ ရာခိုင်နှုန်း (အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် ၄၁ ဦးအနက် ၁၉ ဦးမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်သည်)

၁၀၀ သမ္မတရုံး၏ အကြီးတန်း အရာရှိနှစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာနှင့် ၂၀၁၄ ဩဂုတ်။

၁၀၁ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ။

၁၀၂ Kudo 2011.

၁၀၃ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဝန်ကြီး ခုနစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄-၁၆၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၅-၂၅၊ ၂၀၁၅

ဇူလိုင် ၂၀၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။

၁၀၄ ဝန်ကြီး ကိုးဦးကို တာဝန်မှ နုတ်ထွက်စေခြင်းနှင့် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယသမ္မတ- ၁ သီဟသူရ တင်အောင်မြင့်ဦး၊ ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် ဦးလွန်းမောင်၊ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် - ၁ ဝန်ကြီး ဦးဇော်မင်း၊ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် - ၂ ဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်မြင့်၊ ဆက်သွယ်ရေး စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်းဝန်ကြီး ဦးသိန်းထွန်း၊ သာသနာရေးဝန်ကြီး ဦးမြင့်မောင်နှင့် ဦးဆန်းဆင့်၊ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်နှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဖေသက်ခင်တို့ ဖြစ်သည်။

၁၀၅ USDP အစိုးရလက်ထက် ဝန်ကြီး ခုနစ်ဦးအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၄-၁၆၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၅-၂၀၊ ၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၁၅၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။

၁၀၆ ကာ/လုံ အစည်းအဝေးများသည် အလွန်ပင် လျှို့ဝှက်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအတွက် အခြေခံ လမ်းညွှန်ချက်များ သို့မဟုတ် လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်မရှိပေ။ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း တစ်စုံတရာ မပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်တမ်း ရှိပါကလည်း သမ္မတမှလွဲ၍ အခြားအဖွဲ့များအား ဖြန့်ဝေခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

၁၀၇ ကာ/လုံ အစည်းအဝေး ကျင်းပသည့် အကြိမ်ရေမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် တနှစ်လျှင် အကြိမ် ၃၀ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် သမ္မတနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့အကြား တင်းမာမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အစည်းအဝေး အကြိမ်ရေ ၂၀ အထိ ကျဆင်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၂၅ ကြိမ်အထိ အနည်းငယ် မြင့်တက်ခဲ့သည်။ ဆက်ဆံရေး ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် နှစ်ဘက်စလုံးက ကြိုးပမ်းခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် USDP အစိုးရ၏ နောက်ဆုံးနှစ်တွင် သမ္မတ၊ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့အကြား ပဋိပက္ခများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် USDP အစိုးရ နောက်ဆုံးနှစ်တွင် အစည်းအဝေးကျင်းပသည့် အကြိမ်ရေ ၂၀ ထက် လျော့နည်းခဲ့သည်။

၁၀၈ ကာ/လုံ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီး သုံးဦးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးသုံးဦးအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၄-၂၆၊ ၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၁၅၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။

၁၀၉ ကာ/လုံ အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးနှင့် တပ်မတော် အစိုးရလက်ထက် လုံခြုံရေးကောင်စီ၊ ကာ/လုံ အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင် တက်ရောက်ခဲ့သူ ဝန်ကြီးများအား တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၄-၂၀၊ ၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၁၅၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။

၁၁၀ အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးနှစ်ဦးအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၂၆၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၅၊ နေပြည်တော်။

၁၁၁ USDP အစိုးရလက်ထက် ဝန်ကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၂၀၊ ၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၁၅၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။

၁၁၂ သမ္မတအိမ်တော်တွင် သမ္မတဦးစီးရုံးမှ အရာရှိ ၂၆ ဦး၊ ဒုတိယ သမ္မတ - ၁ နှင့် ၂ ဦးစီးရုံးမှ ၄၆ ဦး၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနမှ အရာရှိ ၁၃ ဦး၊ သမ္မတအကြံပေးအဖွဲ့မှ ၁၉ ဦးတို့ရှိသည်။ ထို့အပြင် သမ္မတရုံး အမှတ်- ၁ နှင့် ၂ တို့အတွက် ဝန်ကြီးဌာနများမှ ဝန်ထမ်းများသည်လည်း သမ္မတအိမ်တော်တွင် ရုံးထိုင်ကြသည်။ ဤအချက်အလက်များကို သမ္မတရုံးမှ ရရှိသည်။ ၂၀၁၆ ဧပြီ။

၁၁၃ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၂၀၁၁ ဖြင့် စတင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၈ ရက်တွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကော်မတီကိုပါ ထည့်သွင်း ချဲ့ထွင်ခဲ့သည်။

၁၁၄ သမ္မတအကြံပေးနှစ်ဦး၊ အငြိမ်းစားဝန်ကြီးများနှင့် သမ္မတရုံး ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၊ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၂၂ နှင့် ၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၁၅၊ နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်။ ဥပမာ နိုင်ငံရေးအကြံပေးများ ဖြစ်သော ဦးကိုကိုလှိုင် (အငြိမ်းစား တပ်မတော်အရာရှိ) နှင့် ဦးသန်းဆွေ (မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် သံအမတ်ကြီး အငြိမ်းစား) တို့သည် လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်သော မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍများ တွင် ပါဝင်ဟန်ရှိသည်။ မြွင်းချက်မှာ ဂုဏ်ထူးဆောင် အကြံပေးနေရာတွင် ရှိသည့် စီးပွားရေးအကြံပေး ဒေါက်တာ ဦးမြင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီးစပ်သည်ဟု လူသိများကြသည်။ အခြား အကြံပေးများမှာ ပြည်ပမှ ပြန်လာသည့် ဒေါက်တာ ကျော်ရင်လှိုင်နှင့် ဒေါက်တာ ဇော်ဦးကဲ့သို့ ပညာရှင်များ ဖြစ်သည်။

၁၁၅ လွှတ်တော်မှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင်ပင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း

အသေးစိတ်စည်းမျဉ်းများချမှတ်ထားသည်။ အလားတူပင် ဗြိတိသျှ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်ချက်နှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေကို ပြည်သူလူထုအား အပြည့်အဝ ဖွင့်ချခြင်း မရှိသည့်တိုင် တရားဝင် စည်းမျဉ်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ လုပ်ဆောင်ကြသည် (Burch and Holliday 1996, 56) ။

၁၁၆ တနည်းအားဖြင့် မြန်မာအစိုးရယန္တရား၏ အခြားအစိတ်အပိုင်းများတွင် ကာလကြာမြင့်စွာ အလုပ်သင်ခဲ့ရသူများအတွက် တပ်မတော်အရာရှိ ဖြစ်စေ၊ အရပ်သား ဝန်ထမ်းဖြစ်စေ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မပါဝင်မီတွင် အကျင့်များ ရောနှောကူးစက်မှု များ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ အလေ့အကျင့်များနှင့် ကျွမ်းဝင်မှု ရှိစေရန် အထူးတလည် မလိုအပ်ချေ။ မကြာသေးမီနှစ်များက အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အသစ် ဝင်ရောက်လာသူများ သို့မဟုတ် အတွေ့အကြုံ နုသေးသူများအတွက် စနစ်အတွင်း ချမှတ်ထားသော တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် အလေ့အကျင့်များကို ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံမှ ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ထက် အတွေ့အကြုံ များသူများထံမှ ဖြစ်စေ လေ့လာသင်ယူခြင်းအားဖြင့် ရရှိကြသည်။ ထိုသို့သော အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို အစိုးရအဖွဲ့ဝင်သစ်များထံ ကူးစက်စေ၍ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများတွင် ထည့်သွင်း တည်ဆောက်ထားသည်။

၁၁၇ ဥပမာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး အဖွဲ့ဝင်များကို ထုတ်ပယ်ခြင်းနှင့် ဝန်ကြီးများကို တာဝန်မှ ရပ်နားစေသည့် ဖွင့်ဆိုချက်များမှာ မရှင်းလင်းလှပေ။ “လွှတ်တော်ကော်မရှင်များသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညီမျှမှုမရှိ” ဟူသော နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်မှုသည် မမှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်တတ်၍ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်ကြောင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်တွင် ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်များကို စွဲချက်တင်ခဲ့သည်။ လွှတ်တော်၏ ထိုလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များတွင် ထိုသို့ စွပ်စွဲပြစ်တင်ချက်များ လုပ်နိုင်သည့် အကြောင်းပြချက် မရှိဟု ငြင်းဆိုလျက် ကျယ်ပြန့်စွာ ဝေဖန်ကြသည် (Nardi 2014)။ ထို့အတူ အချို့သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများကို ပြည်သူများက ဝေဖန်ပြစ်တင်ခဲ့သော်လည်း ကြီးလေးသော အရေးယူမှု တစ်စုံတရာ မလုပ်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ယခင် သာသနာရေး ဝန်ကြီး ဦးဆန်းဆင့်ကဲ့သို့သော အခြား ဝန်ကြီးများကို အကြောင်းပြချက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မပေးဘဲ တာဝန်မှ အနားယူစေခြင်း သို့မဟုတ် ထောင်ချခဲ့ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၁၈ ၎င်းတို့ထဲတွင် (၁) Public Servants Inquiries Act (1850)၊ (၂) Burma Official Secrets Act (1923)၊ (၃) Government Servants' Conduct Rules (1940)၊ (၄) Discipline and Appeal Rules (1941)၊ (၅) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းများနှင့် (၆) အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သော အစိုးရအမိန့်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်သည် (Khin Maung Win 2011)။

၁၁၉ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ ရံဖန်ရံခါတွင် အပေါ်မှ အောက်ခြေသို့ ညွှန်ကြားသည့်ပုံမျိုး ဖြစ်နေတတ်ပြီး သမ္မတနှင့် နီးစပ်သော အသိုင်းအဝိုင်းကသာ ပြုလုပ်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်က ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်ကို ဖယ်ရှားပုံသည် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေလက်အောက် အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုချက်၏ အသုံးပြုပုံနည်းလမ်း အပေါ်မှ အောက်ခြေနှင့် အင်အားသုံးထားသည့် အငြင်းပွားဖွယ် ဖြေရှင်းနည်းဖြစ်ကာ တွေ့နေကျ ပုံစံဖြစ်သည်။ အသေးစိတ် အချက်အလက်များအတွက် Win Min (2010) ကို ကြည့်ပါ။

၁၂၀ သမ္မတရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းသော ဝန်ကြီးဌာနအား တရားဝင် အကြောင်းကြားစာ ရေးသားပေးပို့သည်။ ထို့နောက် ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ တဆင့် အစိုးရအဖွဲ့သို့ ယင်းကိစ္စအား တင်သွင်းသည်။ ဝန်ကြီးဌာနမှ စာလက်ခံရရှိချိန်တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရရုံးက အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းသည်။

၁၂၁ Su Mon Thazin Aung 2016.

၁၂၂ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုကို အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး မဏ္ဍိုင်နှစ်ခုလုံးက ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လွှတ်တော်နှင့် သမ္မတအကြား အားပြိုင်မှု ရှိခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန် အားထုတ်မှုများက ဦးသိန်းစိန်နှင့် သူရဦးရွှေမန်းတို့အကြား ပဋိပက္ခများကို မြင့်တက်စေခဲ့ပြီး တဆက်တည်း မှာပင် တပ်မတော်နှင့် သူရဦးရွှေမန်းတို့အကြား အငြင်းပွားမှုများပါ ရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နှစ်လယ်တွင် တပ်မတော်က ၎င်းတို့၏ မကျေနပ်ချက်များကို စာမျက်နှာ သုံးမျက်နှာ ရေးသား၍ သူရဦးရွှေမန်းထံ ပေးပို့ခဲ့သည် (Min Zin 2016)။ ထပ်မံ၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် သူရဦးရွှေမန်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သော မဲဆန္ဒနယ်မှ မဲဆန္ဒရှင် ၁၇၀၀ ခန့်က သူရဦးရွှေမန်းအား ဖယ်ရှားပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည် (Lawi Weng and San Yamin Aung 2015)။ တပ်မတော်ကိုယ်စားပြု မဲဆန္ဒရှင်များက ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် သူရဦးရွှေမန်း၏ မအောင်မြင်သော ကြိုးပမ်းမှုသည် တပ်မတော်၏

အာဏာချုပ်ကိုင်မှုကို ကိုင်လုပ်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရုပ်သိမ်းရန် ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် သူရဦးရွှေမန်းကို ဖယ်ရှားခြင်း မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှာ ပြန်ရုပ်သိမ်းခွင့် ဥပဒေ အတည်မပြုနိုင်သေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဥပဒေ အား မပြဋ္ဌာန်းနိုင်မီမှာပင် သူရဦးရွှေမန်းကို USDP ခေါင်းဆောင်ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၂ ရက် တွင် ထင်ရှားသော ဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများအား နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် အနားပေးခြင်း အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ အပြောင်းအလဲကို အစိုးရ ရုပ်မြင်သံကြားက ကြေညာခဲ့သည်။ နာရီအနည်းငယ်အကြာတွင် USDP ဌာနချုပ်တစ်ခုတွင် ရဲအင်အား ၄၀၀ ခန့် ဖြန့်ကျက်လုံခြုံရေး ယူခဲ့ပြီး၊ သူရဦးရွှေမန်း၏ အဓိကမဟာမိတ်များ ဖြစ်သော သူရဦးအောင်ကိုနှင့် ဦးမောင်မောင်သိမ်းတို့ကိုလည်း သူရဦးရွှေမန်းနှင့်အတူ ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခဲ့သည်။

- ၁၂၃ အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ၂၀၁၆ ဇူလိုင် ၁၈။
- ၁၂၄ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက်တွင် USDP အစိုးရလက်ထက် လွှတ်တော်များ ပြီးဆုံးသည်။
- ၁၂၅ အသေးစိတ်ကို Egretau (2017) တွင် ကြည့်ပါ။
- ၁၂၆ အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ၂၀၁၅ အောက်တိုဘာ နှင့် သမ္မတရုံး ၂၀၁၆ မေ။
- ၁၂၇ Marshall and McLaughlin 2015.
- ၁၂၈ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် အဆိုပါဝန်ကြီးဌာန လေးခုမှ ဝန်ကြီးလေးဦးက သီးခြားဝန်ကြီးဌာန ၁၀ ခုကို ဦးဆောင်သည်။
- ၁၂၉ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (က) တွင် နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြားသုံးစွဲခြင်းနှင့် အချင်းချင်းအပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ပြုသည်ဟု လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၁၁(ခ)တွင် ထိုသို့ ပိုင်းခြားထားသည့် နိုင်ငံတော်အာဏာ သုံးရပ်ကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်ဟုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည်။
- ၁၃၀ Ei Ei Toe Lwin and Htoo Thant 2016 and Tin Htet Paing 2016.
- ၁၃၁ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် MDI ကို စတင်ရန် တောင်ကိုရီးယားအစိုးရ၏ အားပေးတိုက်တွန်းမှုဖြင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ သည်ကို မှတ်သားရန်။
- ၁၃၂ Global New Light of Myanmar 2016.
- ၁၃၃ International Crisis Group 2016.
- ၁၃၄ Tin Htet Paing, Irrawaddy, 6 May 2016.
- ၁၃၅ နိုင်ငံရေး လေ့လာသုံးသပ်သူများ အပြင် အစိုးရ အကြီးတန်းအရာရှိများအား မေးမြန်းချက်။
- ၁၃၆ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်၊ ၂၀၁၇ ဇန်နဝါရီ ၆၊ နေပြည်တော်။
- ၁၃၇ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးရာထူး နေရာသစ်ကို စတင် အသက်သွင်းခဲ့သည်။
- ၁၃၈ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအား ပါတီနှင့်ဆက်ဆံရေးအား ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ကန့်သတ်ထားသော်လည်း နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ဥပဒေက လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ကော်မတီများနှင့် ဆက်ဆံမှုမှတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်မှုကို သွယ်ဝိုက်ပံ့ပိုးပေးထားသည်။
- ၁၃၉ NLD ပါတီ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်း ၂၀၁၅။
- ၁၄၀ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၅၉ (စ) တွင် ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိဘ တစ်ပါးပါးသော်လည်းကောင်း၊ ဇနီး သို့မဟုတ် ခင်ပွန်းသည် လည်းကောင်း၊ တရားဝင်သားသမီး တစ်ဦးဦး၏ ဇနီး သို့မဟုတ် ခင်ပွန်းသည်လည်းကောင်း နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်ခဲ့ပါက သမ္မတလောင်းအဖြစ် ရွေးချယ်ခွင့်မရှိဟု ကန့်သတ်ထားသည်။
- ၁၄၁ မူဝါဒစက်ဝန်း၏ ပုံစံအမျိုးမျိုးတွင် အဆင့် ငါးဆင့်မှ ခုနစ်အဆင့်အတွင်း သဘောတရားတစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်ခဲ့သည်။ Howlett and Ramesh (2003) ပုံစံတွင် ဥပမာအားဖြင့် အဆင့်ငါးဆင့်ပါသည်။ Agenda ချမှတ်ခြင်း၊ မူဝါဒများ

ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တရားဝင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၁၄၂ UNICEF 2013.

၁၄၃ Kraft and Furlong 2012, 94.

၁၄၄ Framework for Economic and Social Reforms (FESR) သည် ပဉ္စမမြောက် ငါးနှစ်စီမံကိန်း (၂၀၁၁ - ၂၀၁၂ ခု မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်များ) အကြား ပေါင်းကူးတစ်ခုအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ဦးတည်သော အမျိုးသားအလုံးစုံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု အစီအစဉ် (၂၀၁၁ - ၂၀၃၁) (National Comprehensive Development Plan) နှင့် အနာဂတ် ငါးနှစ် အစီအစဉ်များက အဆိုပါ အစီအစဉ်ကို ပံ့ပိုး ကူညီမည်။

၁၄၅ သမ္မတရုံး၊ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ(၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၆ ဒီဇင်ဘာ၊ နေပြည်တော်) နှင့် အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ (၂၀၁၇ ဇူလိုင်၊ နေပြည်တော်) အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

၁၄၆ သမိုင်းအစဉ်အလာအားဖြင့် အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် အာဏာရှိသော ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ယခုအခါတွင် ထိရောက်သော မူဝါဒများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးအတွက် အဆိုပါ ဝန်ကြီးဌာန၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများမှာ အစိုးရ၏ မူဝါဒ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု ရှိ၊ မရှိသည် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်လာသည်။

၁၄၇ Zin Thu Tun 2016.

၁၄၈ Irrawaddy 2016.

၁၄၉ Woodhouse and Lindblom 1993.

၁၅၀ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက ချမှတ်ထားသည့် “ကစားပွဲ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ” ကို လက်ရှိ၌ မေးခွန်း ထုတ်နေခြင်းတွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေးချက် ရလဒ်များအား အတည်ပြုပေးခြင်းကို “ဖွဲ့စည်းပုံ၏ပြင်ပ” ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် တရားဝင် ဆွေးနွေးမှုများ လိုအပ်သည့်နည်းတူ လွှတ်တော်၏ အတည်ပြုမှုလည်း လိုအပ်သည်။ လွှတ်တော် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ ပြင်ပဟု ဆိုရာတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ အစည်းအဝေးများ၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြစ်သည်။

၁၅၁ Su Mon Thazin Aung 2017.

၁၅၂ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့များအကြား တင်းမာမှုအချို့ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ဦးမြို့၌ လူသေဆုံးမှု ဖြစ်စေခဲ့သော ပဋိပက္ခကို ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြုလုပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအား ပူးပေါင်းမှု မလုပ်ရန် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရမှ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးအား ပြည်နယ်လွှတ်တော်က စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း အဖြစ်အပျက်များကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင်လည်း မြို့သစ်စီမံကိန်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရနှင့် NLD လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအကြား တင်းမာမှု ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် တပ်မတော်သား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ NLD မဟုတ်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် NLD ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သဘောမတူညီမှုများ က အစိုးရ၏ ရွေးချယ်စရာကိစ္စများအား မူဝါဒအဖြစ် ပြုလုပ်ခြင်း ရပ်တန့်မှု မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။

၁၅၃ Jones 1984, 166.

၁၅၄ Lodge and Wegrich (2014) ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၅၅ Bridgman and Davis 2013.

၁၅၆ Kraft and Furlong 2012.

၁၅၇ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ကိုင်ခွင့် ပေးရာတွင် ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေများနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုများရှိသည်ဆိုသော စွပ်စွဲချက်များကြောင့် အထပ်မြင့်အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ခြင်းအား ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်းကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် ရန်ကုန်၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၅၈ Seidman 1970, 205.

၁၅၉ Elgie 2011.

၁၆၀ Hayward and Wright 2002, 17.

၁၆၁ Metcalfe 1994, 281.

၁၆၂ USDP အစိုးရလက်ထက်တွင် သမ္မတရုံး ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဇော်ဌေးသည် လူမှုကွန်ရက် Facebook အစရှိသော Social Media မှ တဆင့် ကိစ္စအမျိုးမျိုးတွင် အစိုးရ၏ သဘောထား အမြင်များအား ပြောကြားပေးသော အဓိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။

၁၆၃ Su Mon Thazin Aung 2017. ဥပမာ အစိုးရသည် သံယာဇာတများနှင့် လယ်သမားများအား အကူအညီပေးခြင်းဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးမှ ထောက်ခံမှု ရရှိစေရန် မူဝါဒလိုက်လျောမှုများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၆၄ Fisher 2015 and Su Mon Thazin Aung 2017.

၁၆၅ ဥပမာအားဖြင့် တရားဝင်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး မှတ်တမ်းများတွင် ကာလရှည်ကြာ တားမြစ်ထားသော “ဖက်ဒရယ်” ဆိုသည့် စကားရပ်အား လက်ခံခဲ့ခြင်းကဲ့သို့ ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။

၁၆၆ Peters (2005) ကဲ့သို့သော ပညာရှင်များနှင့် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်နေသူများက ညှိနှိုင်းမှုပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ရန် ချဉ်းကပ်နည်း သုံးမျိုးကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အစိုးရထိပ်ပိုင်းတွင် ညှိနှိုင်းမှုဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများအား ချမှတ်သည့် အထက်အောက် ချဉ်းကပ်မှု Hierarchical Approach၊ (၂) မူဝါဒ နယ်ပယ်တစ်ခုတွင် သဘောတူညီမှုများ ရစေရန် စိတ်ဝင်စားပြီး အကျိုးရလဒ်ကို ပုံဖော်နိုင်မည့်သူများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သော ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်သည့် ချဉ်းကပ်မှု Network Approach၊ (၃) စီမံကိန်းများ ညှိနှိုင်းမှုတွင် လုပ်ဆောင်ရန် နည်းစနစ်တစ်ခုအဖြစ် ဈေးကွက်ကို မှီခိုသော ချဉ်းကပ်မှု Market Approach တို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနက် အထက်အောက် ချဉ်းကပ်မှုသည် ပုဂ္ဂလိက ဇာတ်ကောင်များစွာနှင့် ကျယ်ပြန့်သော ချိတ်ဆက်မှုများကို ဝန်းရံထားသူများ သို့မဟုတ် ဈေးကွက်တင် ရောင်းချနိုင်သော ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံကိန်းအမျိုးမျိုးနှင့် ပို၍ သင့်တော်သဖြင့် အခြားနှစ်ခုထက် ပိုမြင်ရတတ်သည်။

၁၆၇ Mackie and Hogwood 1986.

၁၆၈ Peters, Rhodes, and Wright 2000.

၁၆၉ Peters 2005.

၁၇၀ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် နှစ်ဦးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးတစ်ဦးတို့သည် လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဝါဒများ၊ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် ညှိနှိုင်းရေး ဝန်ကြီးများအဖြစ် အသီးသီး တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ကြသည်။

၁၇၁ အစိုးရကော်မတီ ငါးခုနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ ဦးဆောင်သော ဝန်ဆောင်မှုဌာန ၂၈ ကို အထက်အောက် ချဉ်းကပ်မှု (အပိုင်း ၃.၃ ကို ကြည့်ပါ) ကို အသုံးပြု၍ ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ပြီး အောင်မြင်ရန် ကြိုးပမ်းသည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ထိုအရှိန်အဟုန်ကို NLD အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးသို့ ဆက်လက် ယူဆောင် မသွားနိုင်ခဲ့ပေ။ ကက်ဘီနက်ကော်မတီဖွဲ့စည်းမှု ဆက်ရှိနေသော်လည်း ကော်မတီငါးခုအနက် သုံးခုကို နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် ဦးဆောင်ချိန်မှစ၍ တာဝန်ခွဲဝေမှုနှင့် ဩဇာအာဏာ အပ်နှင်းမှုမျိုးမှာ ပျောက်ဆုံးနေခဲ့သည်။ ဝန်ဆောင်မှုဌာနများသည်လည်း NLD အစိုးရအောက်တွင် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်မှု မရှိပါ။

၁၇၂ “ပေါင်းစည်းသည့်အစိုးရ” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းမှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် လေဘာပါတီသစ်၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ နယူးဇီလန်၊ ကနေဒါ၊ ဩစတြေးလျ၊ ဖင်လန်၊ အိုင်ယာလန်နှင့် စင်ကာပူကဲ့သို့ အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း အသုံးပြုခဲ့သည်။

၁၇၃ Efficiency Unit 2009.

The Asia Foundation
Improving Lives, Expanding Opportunities